

**BIJELO POLJE I KOLAŠIN
U SALNAMAMA
BOSANSKOG VILAJETA
(1866-1877)**

Bijelo Polje, 2025.

Fond za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava

Projekat je podržan od strane Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava.
Iznijeti stavovi ili sadržaj projektnih aktivnosti isključivo su odgovornost autora
ili izdavača i nužno ne izražavaju stavove Fonda.

NVO V GENERACIJA

BIJELO POLJE I KOLAŠIN U SALNAMAMA BOSANSKOG VILAJETA (1866-1877)

Izdavač: NVO V GENERACIJA

Za izdavača: Alija Kujović

Priredili: Nesip Pepić i Dženana Murselović

Recenzent: dr Emir Demir

Lektura osmansko-turskog teksta i prijevoda: dr Emir Demir

Glavni urednik: Alija Kujović

Prijelom teksta : Silma Šaćirović Alić

Grafikči dizajn: Nerma Hasanbegović

Štampa: Pegaz

SADRŽAJ

PREDGOVOR	10
RIJEČ IZDAVAČA.....	15
BIHOR SA BIJELIM POLJEM I KOLAŠIN U SALNAMI BOSANSKOG VILAJETA ZA 1866. GODINU.....	16
VISOKI DRŽAVNI SLUŽBENICI KAZE BIHOR SA BIJELIM POLJEM.....	17
VISOKI DRŽAVNI SLUŽBENICI KAZE KOLAŠIN.....	19
BIJELO POLJE I KOLAŠIN U SALNAMI BOSANSKOG VILAJETA ZA 1867. GODINU.....	22
VISOKI DRŽAVNI SLUŽBENICI KAZE BIJELO POLJE.....	23
VISOKI DRŽAVNI SLUŽBENICI KAZE KOLAŠIN.....	25
BIHOR SA BIJELIM POLJEM I KOLAŠIN U SALNAMI BOSANSKOG VILAJETA ZA 1868. GODINU.....	27
VISOKI DRŽAVNI SLUŽBENICI.....	28
KAZE BIHOR SA BIJELIM POLJEM.....	28
VISOKI DRŽAVNI SLUŽBENICI KAZE KOLAŠIN.....	31
BIJELO POLJE I KOLAŠIN U SALNAMI BOSANSKOG VILAJETA ZA 1869. GODINU.....	34
VISOKI DRŽAVNI SLUŽBENICI KAZE BIJELO POLJE.....	35
VISOKI DRŽAVNI SLUŽBENICI KAZE KOLAŠIN.....	39
BIJELO POLJE I KOLAŠIN U SALNAMI BOSANSKOG VILAJETA ZA 1870. GODINU.....	41
VISOKI DRŽAVNI SLUŽBENICI KAZE BIJELO POLJE.....	42

VISOKI DRŽAVNI SLUŽBENICI KAZE KOLAŠIN.....	45
RIJEKE U KAZI BIHOR SA BIJELIM POLJEM.....	49
RIJEKE U KOLAŠINU.....	52
ŠKOLE U NOVOPAZARSKOM SANDŽAKU.....	54
TRŽNICE I PAZARNI DANI U NOVOPAZARSKOM SANDŽAKU.....	57
BIJELO POLJE I KOLAŠI U SALNAMI BOSANSKOG VILAJETA ZA 1871. GODINU.....	59
VISOKI DRŽAVNI SLUŽBENICI KAZE BIJELO POLJE.....	60
VISOKI DRŽAVNI SLUŽBENICI KAZE KOLAŠIN.....	63
ŠKOLE U NOVOPAZARSKOM SANDŽAKU.....	66
TRŽNICE I PAZARNI DANI U NOVOPAZARSKOM SANDŽAKU.....	69
BIJELO POLJE I KOLAŠIN U SALNAMI BOSANSKOG VILAJETA ZA 1873. GODINU.....	71
VISOKI DRŽAVNI SLUŽBENICI KAZE BIJELO POLJE.....	72
VISOKI DRŽAVNI SLUŽBENICI KAZE KOLAŠIN.....	75
ADMINISTRATIVNA PODJELA NOVOAZARSKOG SANDŽAKA.....	78
TABELARNI PRIKAZ GRAĐEVINA I OBRAZOVNIH USTANOVA U NOVOPA- ZARSKOM SANDŽAKU.....	82
PUTEVI U NOVOPAZARSKOM SANDŽAKU.....	85
POLJOPRIVREDNE KULTURE U NOVOPAZASKOM SANDŽAKU.....	88
PLANINE I ŠUME U BIJELOM POLJU.....	91
PLANINE I ŠUME U KOLAŠINU.....	93
RIJEKE U BIJELOM POLJU.....	95
RIJEKE U KOLAŠINU.....	97

BIJELO POLJE I KOLAŠIN U SALNAMI BOSANSKOG VILAJETA ZA 1874.	
GODINU.....	99
VISOKI DRŽAVNI SLUŽBENICI KAZE BIJELO POLJE.....	100
VISOKI DRŽAVNI SLUŽBENICI KAZE KOLAŠIN.....	103
ADMINISTRATIVNA PODJELA NOVOPAZARSKOG SANDŽAKA.....	106
TABELARNI PRIKAZ GRAĐEVINA I OBRAZOVNIH USTANOVA U NOVOPAZARSKOM SANDŽAKU.....	108
PUTEVI U NOVOPAZARSKOM SANDŽAKU.....	111
POLJOPRIVREDNE KULTURE KOJE USPEVAJU U NOVOPAZARSKOM SANDŽAKU.....	114
TRADICIONALNI PROIZVODI U NOVOPAZARSKOM SANDŽAKU.....	117
PLANINE I ŠUME U BIJELOM POLJU.....	119
PLANINE I ŠUME U KOLAŠINU.....	121
RIJEKE U BIJELOM POLJU.....	123
RIJEKE U KOLAŠINU.....	125
BIJELO POLJE I KOLAŠIN U SALNAMI BOSANSKOG VILAJETA ZA 1875.	
GODINU.....	127
VISOKI DRŽAVNI SLUŽBENICI KAZE BIJELO POLJE.....	128
VISOKI DRŽAVNI SLUŽBENICI KAZE KOLAŠIN.....	131
TABELARNI PRIKAZ GRAĐEVINA I OBRAZOVNIH USTANOVA U NOVOPAZARSKOM SANDŽAKU.....	134
PUTEVI U NOVOPAZARSKOM SANDŽAKU.....	137
POLJOPRIVREDNE KULTURE KOJE USPJEVAJU U NOVOPAZARSKOM SANDŽAKU.....	140
TRADICIONALNI PROIZVODI U NOVOPAZARSKOM SANDŽAKU.....	142

PLANINE I ŠUME U BIJELOM POLJU.....	144
PLANINE I ŠUME U KOLAŠINU.....	147
RIJEKE U BIJELOM POLJU.....	149
RIJEKE U KOLAŠINU.....	152
BIJELO POLJE I KOLAŠIN U SALNAMI BOSANSKOG VILAJETA ZA 1876. GODINU.....	155
VISOKI DRŽAVNI SLUŽBENICI KAZE BIJELO POLJE.....	156
VISOKI DRŽAVNI SLUŽBENICI KAZE KOLAŠIN.....	159
TABELARNI PRIKAZ GRAĐEVINA I OBRAZOVNIH USTANOVA U NOVOPA- ZARSKOM SANDŽAKU.....	162
PUTEVI U NOVOPAZARSKOM SANDŽAKU.....	165
TRADICIONALNI PROIZVODI U NOVOPAZARSKOM SANDŽAKU.....	167
PLANINE I ŠUME U BIJELOM POLJU.....	169
PLANINE I ŠUME U KOLAŠINU.....	171
RIJEKE U BIJELOM POLJU.....	174
RIJEKE U KOLAŠINU.....	177
BIJELO POLJE I KOLAŠIN U SALNAMI BOSANSKOG VILAJETA ZA 1877. GODINU.....	180
VISOKI DRŽAVNI SLUŽBENICI KAZE BIJELO POLJE.....	181
VISOKI DRŽAVNI SLUŽBENICI KAZE KOLAŠIN.....	184
TABELARNI PRIKAZ GRAĐEVINA I OBRAZOVNIH USTANOVA U NOVO- PAZARSKOM SANDŽAKU.....	187
PUTEVI U NOVOPAZARSKOM SANDŽAKU	190
POLJOPRIVREDNE KULTURE KOJE USPJEVAJU U NOVOPAZARSKOM SANDŽAKU.....	192

TRADICIONALNI PROIZVODI U NOVOPAZARSKOM SANDŽAKU	195
PLANINE I ŠUME U BIJELOM POLJU.....	197
PLANINE I ŠUME U KOLAŠINU.....	200
RIJEKE U BIJELOM POLJU.....	203
RIJEKE U KOLAŠINU.....	206

PREDGOVOR

Osvajanjem Balkana od strane Osmanlija došlo je do korjenitih promjena kada je u pitanju položaj, priroda i uloga gradova na tom području. Kao rezultat osmanskih osvajanja na mjestu starih trgova razvili su se kao potpuno nova naselja mnogi gradovi islamsko-orijentalnog tipa. Većina ih je nastala u 15. i 16. vijeku kada se Osmansko carstvo nalazilo na vrhuncu svoje moći. Urbano formiranje gradova u pomenutom carstvu započinjalo je izgradnjom vakufa, odnosno zadužbina poput džamija, medresa, mostova, javnih kuhinja, hanova i drugih objekata koji su građeni prije svega iz vjerskih i humanitarnih razloga.

Bosanski pašaluk, beglerbegluk ili ejalet, za razliku od mnogih drugih pašaluka Osmanskog Carstva, nije osnovan neposredno poslije pada Bosanskog Kraljevstva (1463) i uspostave redovne osmanske vlasti u Bosni, kao što je na primjer, odmah poslije osvajanja Egipta osnovan Misirski pašaluk (1517) ili kao što je poslije pada Budima (1514) osnovan Budimski pašaluk itd. Niti neposredno poslije zavođenja turske vlasti na glavnom prostoru koji je on zapremao. Osnivanje Bosanskog pašaluka, beglerbegluka ili elajeta uslijedilo je poslije dugotrajnog procesa od punih sto sedamnaest godina, koliko je prošlo od pada Bosanskog Kraljevstva (1463) i osnivanja Bosanskog sandžaka (1463) do osnivanja Bosanskog pašaluka. Dakle, Bosanski pašaluk je osnovan 1580. godine kada se Bosanski sandžak koji je, u većem dijelu, pokrivao i teritoriju današnjeg Sandžaka i koji se do tada nalazio u sastavu Rumelijskog ejaleta ili Rumelijskog beglerbegluka pripaja novoformiranom Bosanskom pašaluku.

Poznato je da su se granice ejaleta i sandžaka često mijenjale. Takva situacija je i sa Bosanskim pašalukom ili Bosanskim ejaletom i sandžacima koji su se nalazili u njegovom sastavu. Isto tako, poznato je i da je u zadnjem periodu osmanske administrativne organizacije termin "vilajet" je zamijenio termin "ejalet".

Prema salnami Bosanskog vilajeta za 1866. godinu administrativna podjela Bosanskog vilajeta pomenute godine izgledala je ovako:

Bosanski vilajet su sačinjavali sljedeći sandžaci:

- Sarajevski sandžak
- Zvornički sandžak
- Travnički sandžak
- Bihački sandžak
- Banjalučki sandžak
- Hercegovački sandžak
- Novopazarski sandžak

Sarajevski sandžak su sačinjavale sljedeće kaze:

- Sarajevo
- Visoko sa kasabom Vareš
- Fojnica sa kasabom Kreševo i Busovačom
- Kladanj sa Olovom
- Rogatica
- Višegrad
- Čajniče sa Goraždem

Zvornički sandžak su sačinjavale sljedeće kaze:

- Gornja i Donja Tuzla
- Zvornik sa kasabom Kozluk
- Bijeljinja sa kasabom Janja i Brezovim Poljem
- Brčko
- Tvrđava sa Gradačcem, nahijom Modriča, kasabom Donja Azizija (Orašje) i Gornja Azizija (Bosanski Šamac)
- Gračanica
- Maglaj sa Birčem (Vlasenicom) i Novom Kasabom

Travnički sandžak su sačinjavale sljedeće kaze:

- Travnik
- Zenica
- Glamoč
- Livno sa Duvnom i nahijom Grahovo
- Prusac sa Prozorom i kasabom Uskoplje
- Jajce sa Jezerom i kasabom Gornji Varcar Vakuf

Bihaćki sandžak su sačinjavale sljedeće kaze:

- Kostajnica sa Novim (Bosanskim Novim)
- Dubica
- Krupa sa Otokom (Bosanskom Otokom) i Bužimom
- Ostrožac
- Bihać
- Majdan
- Prijedor sa Kozarcem
- Ključ
- Novosel sa Petrovcem

Banjalučki sandžak su sačinjavale sljedeće kaze:

- Tešanj sa kasabom Žepče i Dobojem
- Banja Luka sa Orahovom i Prnjavor Kobašem
- Gradiška
- Derventa sa kasabom Brod

Hercegovački sandžak su sačinjavale sljedeće kaze:

- Mostar sa Blagajem
- Ljubuški sa preostalim dijelom Imotskog
- Stolac sa Počiteljem i palankom Ljubinje i Gabelom
- Konjic poznat i kao Belgraddžik (Mali Beograd) sa kazom Neretva
- Gacko sa nahijom Piva
- Nevesinje
- Foča
- Nikšić
- Bileća sa nahijom Banjani i palankom Korita
- Trebinje sa nahijom Korjenić i nahijama Zupci i sa preostalim dijelom Mokrina
- Kruševica i Šećerna luka poznata kao Sutorina i Šuma (Stribova) sa Popovo poljem, Ljubomirom i Žabicom

Novopazarski sandžak su sačinjavale sljedeće kaze:

- Sjenica
- Pljevlja
- Donji i Gornji Kolašin
- Prijepolje
- Nova Varoš sa palankom Priboj
- Bijelo Polje sa Bihorom
- Trgovište (Rožaje)
- Novi Pazar
- Nahija Mitrovica sa palankom Banjska
- Gusinje sa Plavom
- Vasojevići (Berane)

Kada se uzme u obzir period vladavine Osmanlija na teritoriji koju je pokrивao Bosanski vilajet, a i uopće na Balkanu dolazimo do zaključka da osmanski dokumenti, odnosno osmanski izvori predstavljaju jedan nezaobilazni faktor kada je u pitanju istraživanje i izučavanje historije naših krajeva. Među takvim dokumentima veoma značajan položaj zauzimaju salname ili drukčije rečeno godišnjaci koji označavaju statističke izvještaje koji su se izdavali od strane centralne ili lokalne vlasti Osmanske države.

Salnama je vrlo bitan izvor za prikazivanje socijalno-kulturnih i socijalno-ekonomskih tokova u posljednjem periodu Osmanske države.

Salnama je složenica perzijskog porijekla, a sastoji se od dvije riječi; *sal*, što znači godina i *name* što znači pismo, knjiga, nešto napisano, pa je značenje ove složenice godišnjak. Ova riječ je ušla u osmanski jezik tek nakon Tanzimata.

Veliki vezir Mustafa Rešid-paša, nakon što je vidio primjere njemačkih i francuskih godišnjaka, došao je na ideju da sličan godišnjak počne izdavati i u Osmanskoj državi. Tako je, u periodu od 1847. do 1922. godine, izlazio i godišnjak u Osmanskoj državi. Salname iz ovog perioda vrlo su bogate važnim podacima o administrativnim poslovima, ustanovama, biografijama značajnih ličnosti, informacijama o nauci, ekonomiji, politici, kulturi tog perioda, kao i informacijama na drugim poljima bitnim za razumij enje ovog perioda Osmanske države.

Salname možemo podijeliti u četiri grupe i to:

- Državne salname
- Vilajetske salname
- Ministarske salname
- Privatne salname

Međutim, neki izvori navode da se salname dijele u dvije grupe; službene i privatne, da bi se onda službene podijelile u tri gore navedene grupe. Od svih salnama, državne su izlazile najduže u kontinuitetu i najsadržajnije su. Prva je izdata 1847. (1263. po hidžri) godine pod naslovom Državna salnama Osmanske države. Sve do 1912. godine salnama je objavljivana bez prekida, da bi u periodu od 1912. do 1916. godine, uslijed Balkanskih ratova i Prvog svjetskog rata i gubitka teritorije, izbjegličkom krizom, ekonomskim problemima i drugim nedaćama izlazak salname bio prekinut. Posljednja državna salnama objavljena je 1918. godine.

Vilajetske salname sadrže podatke o administrativnim poslovima, listama državnih službenika, starim djelima iz određenog vilajeta, potom podatke o ekonomskim i trgovačkim tokovima, industriji, stanovništvu, školama, bibliotekama i drugim kulturnim ustanovama. Vilajetske salname su izlazile dvojezično, zavisno od područja u kojem su objavljivane, pa tako imamo vilajetske salname na turskom i arapskom, turskom i grčkom, turskom i bosanskom itd. Zanimljivo je dodati da je Bosanska salnama prva vilajetska salnama i izdata je 1866. (1283. godine po hidžri) godine. Posljednja vilajetska salnama bila je Boluuska salnama, objavljena 1918. (1334. godine po hidžri) godine.

Ministarske salname jesu godišnjaci koja su objavljivala državna ministarstva i institucije vezane za njih. Sadržaj ovih salnama govori o historijatu i ustrojstvu ministarstava i institucija vezanih za njih.

Neki od njih su: Salnama Ministarstva odbrane, Salnama Ministarstva vanjskih poslova, Salnama Ministarstva morskih snaga, Salnama Ministarstva obrazovanja, Salnama Ministarstva carinskih poslova itd.

Pored ove tri salname, tu su i privatne salname koje su objavljivane individualno, prema poziciji i mogućnosti osobe koja je želi objaviti. Kao primjere privatnih godišnjaka možemo navesti Ali Suavijevu salnamu, objavljenu u Parizu, koja govori o geografskom položaju Osmanske države, njenom stanovništvu, poljoprivredi, kopnenim i morskim putevima, valuti, trgovini itd. Tu je, potom, Ebuzzija Tevfik-begova salnama koja govori o unutrašnjim i političkim pitanjima, zatim Ekrem Rešadova i Osman Feridova salnama itd.

Tema ove studije koja se nalazi u vašim rukama predstavljaju transkripcija i prijevod na bosanski jezik određenih dijelova jedanaest salnama Bosanskog vilajeta koji se odnose na kaze Bijelo Polje i Kolašin. Riječ je o sljedećim salnamama:

- Salnama Bosanskog vilajeta za 1866. godinu
- Salnama Bosanskog vilajeta za 1867. godinu
- Salnama Bosanskog vilajeta za 1868. godinu
- Salnama Bosanskog vilajeta za 1869. godinu
- Salnama Bosanskog vilajeta za 1870. godinu
- Salnama Bosanskog vilajeta za 1871. godinu
- Salnama Bosanskog vilajeta za 1873. godinu
- Salnama Bosanskog vilajeta za 1874. godinu
- Salnama Bosanskog vilajeta za 1875. godinu
- Salnama Bosanskog vilajeta za 1876. godinu
- Salnama Bosanskog vilajeta za 1877. godinu

Salname Bosanskog vilajeta za 1878. i 1891. godinu nismo obradili jer u tom periodu Bijelo Polje i Kolašin nisu bili u sastavu Bosanskog vilajeta već u sastavu Kosovskog vilajeta koji je osnovan 1877. godine.

Iako se mi se u ovoj studiji nismo bavili historijskom analizom i tumačenjem perioda iz kojeg potiču pomenute salname već smo se zadovoljili njihovim prezentiranjem naučnoj i široj javnosti u originalu na osmansko-turskom jeziku, transkripciji i prijevodu na bosanski jezik, smatramo da iste pružaju značajne informacije kada je u pitanju rasvjetljavanje prošlosti Bijelog Polja i Kolašina u periodu od 1866. do 1877. godine jer se iste zasnivaju na historijskim činjenicama koje mogu poslužiti kao materijal kako naučnoj tako i široj javnosti koja se bavi ovom tematikom.

Priredivači

RIJEČ IZDAVAČA

U vremenu kada se granice brišu i preoblikuju ne tintom, već sjećanjem, ova knjiga dolazi kao tiho svjedočanstvo jednog zaboravljenog poglavlja naše prošlosti. „Bijelo Polje i Kolašin u salnamama Bosanskog vilajeta (1866–1877)“ nije samo zbirka podataka iz turskih godišnjaka – salnama – već je i svojevrsna arhitektonika duha jednog prostora i vremena.

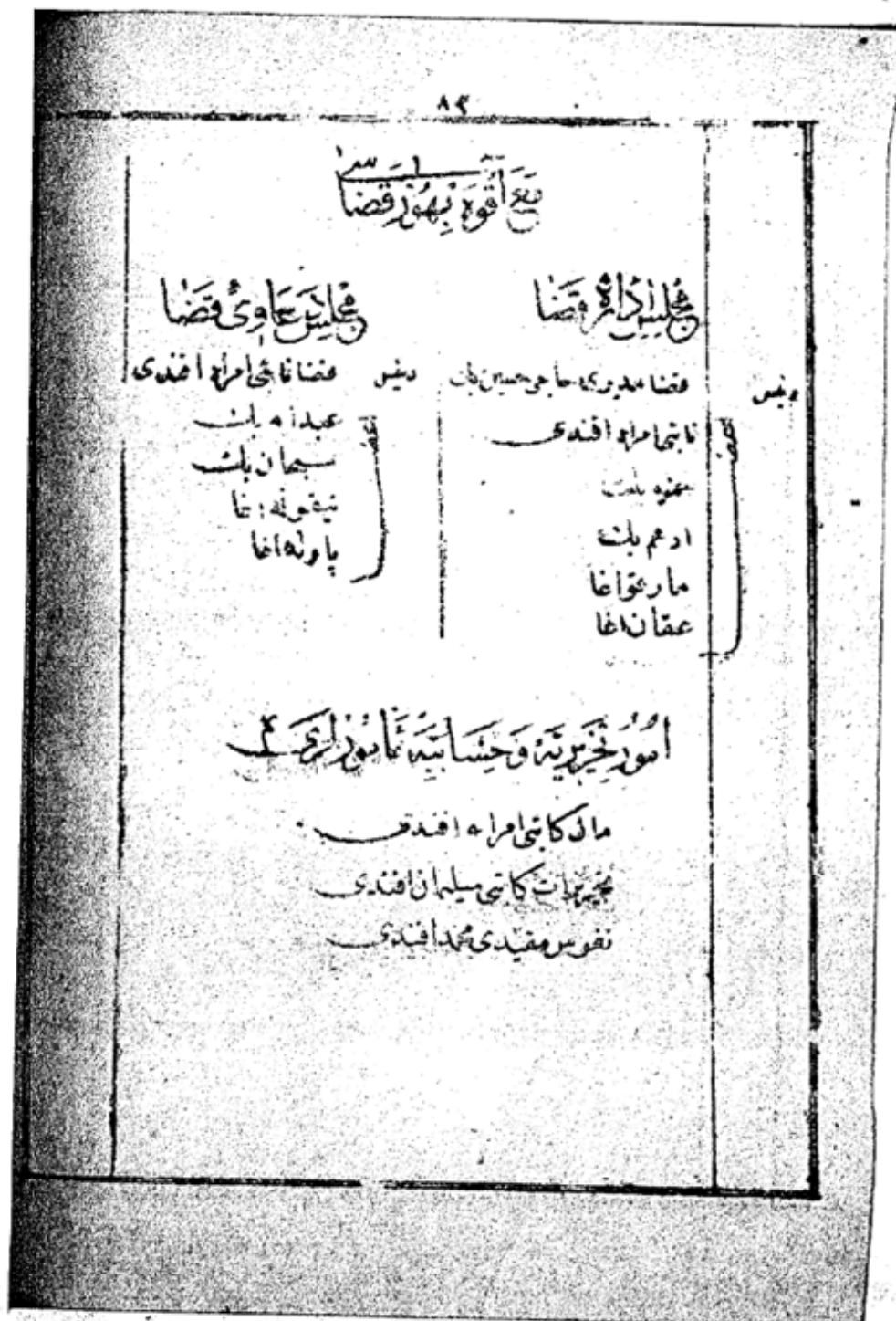
Salname, te zvanične publikacije Osmanskog carstva, bile su ogledala tadašnje administracije, ali i mnogo više od toga: bile su dnevnik carstva, mapa svakodnevice, zrcalo u kojem se prepoznavala ne samo vlast, već i život običnog čovjeka. Upravo u tom ogledalu, koje su nam ostavili pisari prošlosti, danas prepoznajemo konture Bijelog Polja i Kolašina – onakvih kakvi su bili na pragu velikih historijskih lomova. Ova knjiga donosi pažljivo iščitane i kontekstualizovane fragmente tih salnama, pretvarajući ih u živo štivo za sve one koji žele dublje razumjeti tokove historije ovih prostora. Ona nas poziva da ne gledamo na prošlost kao na prah koji vrijeme neminovno briše, već kao na temelje koje valja prepoznati, sačuvati i prenijeti dalje – sa poštovanjem i razumijevanjem.

Kao izdavač, osjećam dužnost i čast što mogu doprinijeti tome da ovaj vrijedan historijski materijal ugleda svjetlo dana. Posebnu zahvalnost dugujemo autorima i istraživačima koji su uložili trud da salname ovog perioda budu dešifrovane, prevedene i stavljene u kontekst koji će biti razumljiv današnjem čitaocu. U vremenu kada se istina često traži u pukim pojednostavljenjima, ova knjiga nudi ono što je rijetko: nijansiranu, dokumentovanu i dostojanstvenu sliku svijeta koji je nekad bio naš – i koji, kroz riječ i sjećanje, to još uvijek jeste.

Alija Kujović

**BIHOR SA BIJELIM POLJEM I KOLAŠIN
U SALNAMI BOSANSKOG VILAJETA
ZA 1866. GODINU**

VISOKI DRŽAVNI SLUŽBENICI KAZE BIHOR SA
BIJELIM POLJEM

MA'A AKOVA BÎHOR KAZÂSI	
Meclis-i İdâre-i Kazâ	Meclis-i De'âvi-i Kazâ
Reîs: Kazâ Müdürî Hâcî Hüseyin Bey A'zâ: Nâibi: Emrullah Efendi Hamza Bey Âdem Ağa Marko Ağa İkan Ağa	Reîs: Kazâ Nâibi Emrullah Efendi A'zâ: ‘Abdullah Ağa Subhân Bey Nikola Ağa Pavle Ağa
Umûr-ı Tahrîriyye ve Hesâbiyye Me'mûrları	
Mâl Kâtibi: Emrullah Efendi Tahrirât Kâtibi: Süleymân Efendi Nüfûs Mukayyidi: Mehmed Efendi	

MA'A AKOVA BÎHOR KAZÂSI	
Upravno vijeće kaze	Sreski sud
Predsjednik: Mudir kaze Hadži Husein-beg Članovi: Naib: Emrullah efendija Hamza-beg Adem-aga Marko-aga Ikan-aga	Predsjednik: Naib kaze Emrullah efendija Članovi: Abdullah-aga Subhan-beg Nikola-aga Pavle-aga
Službenici za evidenciju i računovodstvene poslove	
Finansijski službenik: Emrullah efendija Službenik za evidenciju: Sulejman efendija Službenik za demografsku statistiku: Mehmed efendija	

**VISOKI DRŽAVNI SLUŽBENICI KAZE
KOLAŠIN**

قَولَاشِیْنِ قَضَا

مجلس اقصا

مجلس اقصا

قضا ناظمی محمد افندی

رئیس

قضا مدیری عمر اغا

رئیس

ادم اغا

ناظمی محمد افندی

شاکر اغا

حسن اغا

نیقواغا

عمر اغا

ووجه اغا

پارواغا

مخاط اغا

امور تحریریه و حسابیه کاتبی صادق افندی

امور تحریریه و حسابیه کاتبی صادق افندی

نفوس مفتیدی نورالدین افندی

KOLAŞIN KAZÂSI	
Meclis-i İdâre-i Kazâ	Meclis-i De'âvi-i Kazâ
Reîs: Kazâ Müdîri Ömer Ağa A'zâ: Nâibi: Mehmed Efendi Hasan Ağa Ömer Ağa Pero Ağa Mihat Ağa	Reîs: Kazâ Nâibi Mehmed Efendi A'zâ: Âdem Ağa Şâkir Ağa Niko Ağa Vuçine Ağa
Umûr-ı Tahrîriyye ve Hesâbiyye Me'mûrları	
Umûr-ı Tahrîriyye ve Hisâbiyye Kâtibi: Sâdık Efendi Nüfûs Mukayyidi: Nûruddîn Efendi	

KAZA KOLAŞIN	
Upravno vijeće kaze	Sreski sud
Predsjednik: Mudir kaze Omer-aga Članovi: Naib: Mehmed efendija Hasan-aga Omer-aga Pero-aga	Predsjednik: Naib kaze Mehmed efendija Članovi: Adem-aga Šakir-aga Niko-aga Vučina-aga
Službenici za evidenciju i računovodstvene poslove	
Službenik za evidenciju i računovodstvene poslove: Sadik efendija Službenik za demografsku statistiku: Nurudin efendija	

**BIJELO POLJE I KOLAŠIN
U SALNAMI BOSANSKOG VILAJETA
ZA 1867. GODINU**

VISOKI DRŽAVNI SLUŽBENICI KAZE
BIJELO POLJE

تحریر بہ سید امیر امور و خستہ امور	مجلس اداره قضا
سیمان افندی نفوس مقیدی سیمان افندی	رئیس مدیر قضا علی اغا نایب محمود افندی آقای قورقش اغا محمود اغا کر قوا اغا ترا بقوا اغا
تحریر بہ سید امیر امور و خستہ امور	اقوال قضاسی مجلس اداره قضا
امیر الله افندی نفوس مقیدی محمد افندی	رئیس مدیر قضا حسن بک نایب فیض اہ افندی آقای خیزہ بک ادھم بک مارقوا اغا اقوات اغا

AKOVA KAZÂSI	
Meclis-i İdâre-i Kazâ	Umûr-ı Tahrîriyye ve Hesâbiyye Me'mûrları
Reîs: Kazâ Müdiri Hasan Bey Nâibi: Feyzullah Efendi A'zâ: Hamza Bey Âdem Ağa Marko Ağa Okan Ağa	Emrullah Efendi Nüfûs Mukayyidi: Mehmed Efendi

KAZA BIJELO POLJE	
Upravno vijeće kaze	Službenici za evidenciju i računovodstvene poslove
Predsjednik: Mudir kaze Hasan-beg Naib: Fejzullah efendija Članovi: Hamza-beg Adem-aga Marko-aga Okan-aga ¹	Emrullah efendija Službenik za demografsku statistiku: Mehmed efendija

¹Nismo u potpunosti sigurni da je riječ o ovom imenu

۶۶

قشلاشین قضا

وحسابیه امور
امور تحریریه قضا امور

صادق افندی
نفوس مقیدی نورالدین
افندی

مجلس الازله قضا

رئیس مدیر قضا سعید اغا
نایب محمد افندی
آب حسین اغا
عمر اغا
بطر اغا
مینا ط اغا

پوه پول قضا سی

وحسابیه امور
امور تحریریه قضا امور

سلیمان افندی
نفوس مقیدی صالح افندی

مجلس الازله قضا

رئیس مدیر قضا فرهاد بابک
نایب حافظ فرهاد افندی
آب عثمان افندی
محمد بابک
عنطون اغا
خلیشوا اغا

KOLAŞIN KAZÂSI	
Meclis-i İdâre-i Kazâ	Umûr-ı Tahrîriyye ve Hesâbiyye Me'mûrları
Reîs: Müdür-i Kazâ Se'îd Ağa Nâibi: Mehmed Efendi A'zâ: Hüseyin Ağa Ömer Ağa Petar Ağa Mihat Ağa	Sâdık Efendi Nüfûs Mukayyidi: Nûruddîn Efendi

KAZA KOLAŞIN	
Upravno vijeće kaze	Službenici za evidenciju i računovodstvene poslove
Predsjednik: Mudir kaze Seid-aga Naib: Mehmed efendija Članovi: Husein-aga Omer-aga Petar-aga Mihat-aga	Sadik efendija Službenik za demografsku statistiku: Nurudin efendija

**BIHOR SA BIJELIM POLJEM I KOLAŠIN
U SALNAMI BOSANSKOG VILAJETA
ZA 1868. GODINU**

VISOKI DRŽAVNI SLUŽBENICI
KAZE BIHOR SA BIJELIM POLJEM

مع آتوه بهور قضا

مجلس اول قضا

رئیس قضا نایب فیض راه افندی
عبداء بک
سلیمان آغا
مارقواغا
نیقولہ آغا

مجلس کاره قضا

رئیس قضا نایب فیض راه آغا
نایب فیض راه افندی
خزہ بک
هاشم آغا
مارقواغا
اوکان آغا

تفتیش و تحصیلداران

تفتیش و تحصیلداران آغا
تفتیش و تحصیلدار بیрам آغا
یحیی افندی
محمد آغا
صنفل آغا

امور و تحریکات و محاسبات

مال مدبری امراء افندی
غیرات کاتبی محمد افندی

MA'A AKOVA BİHOR KAZÂSI	
Meclis-i İdâre-i Kazâ	Meclis-i De'âvi-i Kazâ
Reîs: Kazâ Kâimmâkâmı İsmâ'il Ağa A'zâ: Nâibi Feyzullah Efendi Hamza Bey Hâşim Ağa Marko Ağa Okan Ağa	Reîs: Kazâ Nâibi Feyzullah Efendi Mümeyyizân: ‘Abdullah Bey Süleymân Ağa Marko Ağa Nikola Ağa
Umûr-ı Tahrîriyye ve Hesâbiyye Me'mûrları	Teftîş ve Tahsildârân
Mâl Müdîri: Emrullah Efendi Tahrîrât Kâtibi: Mehmed Efendi	Teftîş Me'muru: Süleymân Ağa Tahsildâr: Bayrâm Ağa Yahyâ Efendi Mehmed Ağa Sayfel ağa

KAZA BIHOR SA BIJELIM POLJEM

Upravno vijeće kaze	Sreski sud
Predsjednik: Kajmakam kaze Ismail-aga Članovi: Naib Fejzullah efendija Hamza-beg Hašim-aga Marko-aga Okan-aga	Predsjednik: Naib kaze Fejzullah efendija Članovi: Abdullah-beg Sulejman-aga Marko-aga Nikola-aga
Službenici za evidenciju i računovodstvene poslove	Inspekcija i sudski izvršitelji
Šef finansija: Emrullah efendija Službenik za evidenciju: Mehmed efendija	Inspektor: Sulejman-aga Poreski službenik: Bajram-aga Jahja efendija Mehmed-aga Sajfel-aga

۲۶۰

کولاشین قضاہی

مجلسی قضاہی رئیس قضا ناہی محمد افندی آدم آغا شاہ کراغا بکر آغا وولہ آغا	مجلسی کارہ قضاہی رئیس قضا قائم مقامی سعید آغا ناہی محمد افندی عمر آغا حسن آغا پترو آغا مچاط آغا
تفتیش و تحصیلداران تفتیش ناموری صیف آغا تحصیلدار محمد آغا	امور و خزانہ داری مال مدیری صادق افندی تحریرات کاتبی نورالدین افندی

KOLAŞIN KAZÂSI	
Meclis-i İdâre-i Kazâ	Meclis-i De'âvi-i Kazâ
Reîs: Kazâ Kâimmâkâmı Se'îd Ağa A'zâ: Nâibi Mehmed Efendi Ömer Ağa Hasan Ağa Petro Ağa Mihât Ağa	Reîs: Kazâ Nâibi Mehmed Efendi Mümeyyizân: Âdem Ağa Şâkir Ağa Bekir Ağa Vule Ağa
Umûr-ı Tahrîriyye ve Hesâbiyye Me'mûrları	Teftîş ve Tahsildârân
Mâl Müdiri: Sâdık Efendi Tahrîrât Kâtibi: Nûruddîn Efendi	Teftîş Me'mûru: Sayfel Ağa Tahsildâr: Mehmed Ağa

KAZA KOLAŠIN	
Upravno vijeće kaze	Sreski sud
Predsjednik: Kajmakam kaze Seid-aga Članovi: Naib Mehmed efendija Omer-aga Hasan-aga Petro-aga Mihat-aga	Predsjednik: Naib kaze Mehmed efendija Članovi: Adem-aga Šakir-aga
Službenici za evidenciju i računovodstvene poslove	Inspekcija i sudski izvršitelji
Šef finansija: Sadik efendija Službenik za evidenciju: Nurudin efendija	Inspektor: Sajfel-aga Poreski službenik: Mehmed-aga

**BIJELO POLJE I KOLAŠIN
U SALNAMI BOSANSKOG VILAJETA
ZA 1869. GODINU**

(٦١٠)

امور تجاری و تفریحی و مالی

یوزباشی خورشید آغا
مفتش سلیمان بک

امور تجاری و تفریحی و مالی

مال مدیری حسن افندی
نخیرات کاتبی جبار افندی

تخصیلات مالی و مالی

تخصیلات ارشاد افندی
تخصیلات ابراهیم افندی
تخصیلات مومن افندی
تخصیلات مصطفی افندی

اقوة قضایا

مجلس قضایا

رئیس نائب قضا محمد افندی
عبدالله بک
سلیمان آغا
مارقواغا

مجلس قضایا

رئیس قائم مقام اسماعیل افندی
نائب محمد افندی
خزانه دار
هاشم آغا
مارقواغا

امیر جمعی و تجریش و قزوین

مان مدیری امراء افندی
نفوس مقیدی محمد افندی

ضابطه و تحصیل و امور

منظبه ملازمی محمد اغا
تحصیل دار برام اغا
تحصیل دار سلیمان اغا
تحصیل دار محمد اغا
تحصیل دار خلیل اغا
تحصیل دار یحیی اغا

شرع و کیش قضای

مجلس اراک و قضای

رئیس مقام شمس باب
نائب مصطفی افندی
نائب اغا
سلیمان اغا
صاوه اغا

مجلس اراک و قضای

رئیس نائب قضا مصطفی افندی
دانیال اغا
محمد اغا
میکو اغا

امیر جمعی و تجریش و قزوین

مال مدیری خالد افندی
نفوس مقیدی مصطفی افندی

تحصیل و امور و قضا

ابراهیم افندی
علی اغا
عبد الحمید افندی

AKOVA KAZÂSI	
Meclis-i İdâre-i Kazâ	Meclis-i De'âvi-i Kazâ
Reîs: Kâimmâkâm İsmâ'il Efendi A'zâ: Nâib Mehmed Efendi Hamza Bey Hâşim Ağa Marko Ağa	Reîs: Nâib-i Kazâ Mehmed Efendi A'zâ: ‘Abdullah Bey Süleymân Ağa Marko Ağa
Umûr-ı Hesâbiyye ve Tahrîriyye Me'mûrları	Zabtiyye ve Tahsîl Me'mûrları
Mâl Müdîri: Emrullah Efendi Nüfûs Mükayyidi: Mehmed Efendi	Zabtiyye Mülâzımı: Mehmed Ağa Tahsîldâr: Bayrâm Ağa Tahsîldâr: Süleymân Ağa Tahsîldâr: Mehmed Ağa Tahsîldâr: Halîl Ağa Tahsîldâr: Yahyâ Ağa

KAZA BIJELO POLJE	
Upravno vijeće kaze	Sreski sud
Predsjednik: Kajmakam Ismail efendija Članovi: Naib Mehmed efendija Hamza-beg Hašim-aga Marko-aga	Predsjednik: Naib kaze Mehmed efendija Članovi: Abdullah-beg Sulejman-aga Marko-aga
Službenici za računovodstvene poslove i evidenciju	Polijski službenici i sudski izvršitelji
Šef finansija: Emrullah efendija Službenik za demografsku statistiku: Mehmed efendija	Komandir policije: Mehmed-aga Poreski službenik: Bajram-aga Poreski službenik: Sulejman-aga Poreski službenik: Mehmed-aga Poreski službenik: Halil-aga Poreski službenik: Jahja-aga

٦٠	
کولاشین قضاہی	
مجلس اراۃ قضاہ رئیس نائب قضا محمد سری افندی آدم آغا مشاکرا آغا ووجطہ آغا	مجلس اراۃ قضاہ رئیس قائم مقام سعید آغا نائب محمد سری افندی عسرا آغا حسن آغا پترو آغا
امور حقیقہ و محضیہ الاموال ضبطیہ ملازمی فیض آغا مختصیہ از محمد افندی	امور حقیقہ و محضیہ الاموال مال مدبری صالح راضی افندی نفوس مقیدہ بخلیل افندی
قاصونیک قضاہی	
مجلس اراۃ قضاہ رئیس نائب قضا محمد افندی ابیش آغا یوسف آغا زادیقو آغا	مجلس اراۃ قضاہ رئیس قائم مقام زعیم بلک نائب محمد افندی احمد بلک سلیمان آغا میرو آغا
امور حقیقہ و محضیہ الاموال مال مدبری محمود ملا افندی نفوس مقیدہ زبیل افندی	امور حقیقہ و محضیہ الاموال مال مدبری محمود ملا افندی نفوس مقیدہ زبیل افندی

KOLAŞIN KAZÂSI

Meclis-i İdâre-i Kazâ	Meclis-i De'âvi-i Kazâ
Reîs: Kâimmâkâm Se'îd Ağa A'zâ: Nâib Mehmed Sırrı Efendi Ömer Ağa Hasan Ağa Petro Ağa	Reîs: Nâib-i Kaza Mehmed Sırrı Efendi A'zâ: Âdem Ağa Şâkir Ağa Vuçeta Ağa
Umûr-ı Hesâbiyye ve Tahrîriyye Me'mûrları	Umûr-ı Zâbıta ve Tahsîlât Me'mûrları
Mâl Müdîri: Salih Râzı Efendi Nûfûs Mükayyidi: Halîl Efendi	Zabtıyye Mülâzımı: Feyz Ağa Tahsîldâr: Mehmed Ağa

KAZA KOLAŞIN

Upravno vijeće kaze	Sreski sud
Predsjednik: Kajmakam Seid-aga Članovi: Naib Mehmed Sirri efendija Omer-aga Hasan-aga Petro-aga	Predsjednik: Naib kaze Mehmed Sirri efendija Članovi: Adem-aga Šakir-aga Vuçeta-aga
Službenici za računovodstvene poslove i evidenciju	Policijski službenici i sudski izvršitelji
Šef finansija: Salih Razi efendija Službenik za demografsku statistiku: Halil efendija	Komandir policije: Fejz-aga Poreski službenik: Mehmed-aga

**BIJELO POLJE I KOLAŠIN
U SALNAMI BOSANSKOG VILAJETA
ZA 1870. GODINU**

اقوال قضائیه			
مجلس اول		مجلس دوم	
رئیس قاضی	رئیس قاضی	رئیس قاضی	رئیس قاضی
نائب قاضی	نائب قاضی	نائب قاضی	نائب قاضی
علی بلک	علی بلک	علی بلک	علی بلک
هاشمی	هاشمی	هاشمی	هاشمی
مارقواغا	مارقواغا	مارقواغا	مارقواغا
سید احمد افندی	سید احمد افندی	سید احمد افندی	سید احمد افندی
امور خشیان امور	امور خشیان امور	امور خشیان امور	امور خشیان امور
ما و مدبری امره افندی	ما و مدبری امره افندی	ما و مدبری امره افندی	ما و مدبری امره افندی
نقوس مقیدی محمد افندی	نقوس مقیدی محمد افندی	نقوس مقیدی محمد افندی	نقوس مقیدی محمد افندی
ضابطه فامور	ضابطه فامور	ضابطه فامور	ضابطه فامور
بوزباشی خسرواغا	بوزباشی خسرواغا	بوزباشی خسرواغا	بوزباشی خسرواغا
مدبری لطفی افندی	مدبری لطفی افندی	مدبری لطفی افندی	مدبری لطفی افندی

AKOVA KAZÂSI			
Meclis-i İdâre	Rütbe	Meclis-i De'âvî	Rütbe
Reîs: Kâimmakâm İsmâ'îl Efendi A'zâ: Nâib Mehmed Efendi 'Alî Bey Hâşim Ağa Marko Ağa Kâtib: Süleymân Efendi		Reîs: Nâib Efendi Mümeyyizân: 'Abdî Bey Süleymân Ağa Marko Ağa Kâtib: Murâd Efendi	
Umûr-ı Hesâbiyye Me'mûrları		Umûr-ı Tahsîliyye Me'mûrları	
Mâl Müdîri: Emrullah Efendi Nüfus Mukayyidi: Mehmed Efendi		Sertahsildâr: Hüseyin Bey Tahsildâr: Yahyâ Ağa Diğeri: Mehmed Ağa 'Abdî Ağa Tahsildâr: 'Alî Ağa	
Zâbita Me'mûrları		Telgraf Me'mûrları	
Yüzbaşı: Hüsrev Ağa		Müdîri: Lütfî Efendi	

KAZA BIJELO POLJE			
Upravno vijeće	Čin	Sreski sud	Čin
Predsjednik: Kajmakam Ismail efendija Članovi: Naib Mehmed efendija Ali-beg Hašim-aga Marko-aga Pisar: Sulejman efendija		Predsjednik: Uvaženi naib Kancelarijski službenici: Abdi-beg Sulejman-aga Marko-aga Pisar: Murad efendija	
Službenici za računovodstvene poslove		Poreski službenici	
Šef finansija: Emrullah efendija Službenik za demografsku statistiku: Mehmed efendija		Glavni poreski službenik: Husejin-beg Poreski službenik: Jahja-aga Drugi poreski službenik: Mehmed-aga Abdi-aga Poreski službenik: Ali-aga	
Vojno-policijski službenici		Telegrafski službenici	
Glavni policijski poručnik: Husrev-aga		Šef: Lutfi efendija	

(۸۷)

پَرَا پُولِ قَضَا شَا	
رَتَبَهٗ مَجْلِسِ اَدَارَةِ	رَتَبَهٗ مَجْلِسِ عَامُو
رئیس قائم مقام عبدی بیک نائب حسن افندی عقاز بیک محمد اغا انطواغا کاتب محمد بیک افندی	رئیس نائب افندی شریف اغا مصطفی اغا بنقوله اغا کاتب عبدا افندی
امور خستنا مامور	
مال مدبری سلیمان افندی نفوس مقیدی صالح افندی	تعمیلدار صالح اغا دبیری فیض اغا
قَوَمِ کَاشِنِ قَضَا شَا	

ثبته	مجلس اداره	رتبه	مجلس اداره
	رئيس نائب افندی (نائب اول افندی شاکر افندی بکر افندی) کاتب بکر افندی		رئيس قائم مقام سعید افندی (نائب صادق افندی عمر افندی حسن افندی محاطه افندی) کاتب رشید افندی
	امور حسنه و امور لایحه		امور حسنه و امور لایحه
	مختصیلدار محمد افندی		مال مدبری خلیل افندی نقوس مقیدی ذکیر افندی
	تلفیظ و قلم و لایحه		صا بطر قلم و لایحه
	مدبری محمود افندی 		صنایط به ملازم اولی امین افندی

KOLAŞIN KAZÂSI			
Meclis-i İdâre	Rütbe	Meclis-i De‘âvî	Rütbe
Reîs: Kâimmakâm Sa‘îd Ağa A‘zâ: Nâib Sâdık Efendi Ömer Ağa Hasan Ağa Miyata Ağa Kâtib: Reşîd Efendi		Reîs: Nâib Efendi Mümeyyizân: Âdem Ağa Şâkir Ağa Bekir Ağa Kâtib: Bekir Efendi	
Umûr-ı Hesâbiyye Me’mûrları		Umûr-ı Tahsîliyye Me’mûrları	
Mâl Müdîri: Halîl Efendi Nüfûs Mukayyidi: Zekîr Efendi		Tahsîldar: Mehmed Ağa	
Zâbıta Me’mûrları		Telgraf Me’mûrları	
Zâbıta Mülâzım-ı Evveli: Emîn Ağa		Müdîri: Mahmûd Efendi	

KAZA KOLAŠIN

Upravno vijeće	Čin	Sreski sud	Čin
Predsjednik: Kajmakam Said-aga Članovi: Naib Sadik efendija Omer-aga Hasan-aga Mijat-aga Pisar: Rešid efendija		Predsjednik: Uvaženi naib Kancelarijski službenici: Adem-aga Šakir-aga Bekir-aga Pisar: Bekir efendija	
Službenici za računovodstvene poslove		Poreski službenici	
Šef finansija: Halil efendija Službenik za demografsku statistiku: Zecir efendija		Poreski službenik: Mehmed-aga	
Vojno-policijski službenici		Telegrafski službenici	
Glavni policijski poručnik: Emin-aga		Šef: Mahmud efendija	

(۱۴۱) یگی بازار سنجانی مرکز لوا بولسان سنجی قضا سندن (وویچه) و (وابه) و نفس قصبه دن دخی (ریقه) نام نهر لر جریانایدوب مذکور وویچه نهرینه فریب (یاد و بنق) و سائر جسم بالفاندر و بولدره بولچام اغاچلری واریسه ده نهر مذکور هیچ بر قصبه واسکله به او غرامد بندن مذکور اورمانلردن بجارت ایچون کراسته قطع و نهر نقل اولنما مقده در
یگی بازار قضا سنی بوقضادن (راشفه) و (بوشایچه) نام نهر لر جاری و ساحل لرنده دخی میش و قاین وچام اغاچلری بیجامع جسم اورمانلر واقع اولوب مذکور راشقه نهر بله نفس یگی بازار قصبه سینه اغاچ و کراسته نک ایضالی ممکن ایسه ده نهر کراسته نقلی اوراچه هنوز عادت ایدنما مشدر
مع اقولا بهوز قضا سنی قضاء مذکور دن (لیم) و (لویوویچه) و (لشینیچه) و (بنتیچه) و (بستر بیچه) نام نهر لر جریان ایدن یگی بوقضانک هر چند غایت مهور و جسم اورمانلر بولوب خصوصیه نفس اقو قصبه سینه ایکی عتاساده و مذکور لیم نهری ساحلنده بولسان (خراچینه) نام بالفانده قطاری

بروایی و اوچ ارشون عرضند. بک کوزل فاین و میشه ماچاری و لوپ
 قصبه مذکوره اها لیسای اول بهارده اوراده اناچ قطعنه قیو قریخی
 صوبه قدر صکره موسم میفده نهره قصبه مذکوره نقل و ایصال ایدر لر
 کورک یوجمنه و کورک (اسقوچی غورینا) و ساز اورمانلرک قصبه به قریتر
 حسیله اوراده خطبک یوکی فرق پاره دن ایکی غروشه قدر صاتیلور
 مذکور لیم نهر بک جسامتنه و ساحلنده یوک او مانلرک بولمشنه نه
 نهر مذکور اولدقجه تطهیر و اکا اتصال ایدن بولور تنظیم قلمش اولسه
 فایق ایشلند بریلوپا بینه ایچون مقتضی کراسته نک هب نهر نقل
 و ندرکی ممکن اوله بیلوردی

پیرک یولک قضاایتنی

بو قضا دن دخی مذکور لیم نهری ایله (میلوشوه) صوبی جریان ایدوب
 اورمانلرک کثرتی واریسه ده نهر کراسته نک نقلی شمدی به قدر
 عادت ایدن غامشدور

طاشلیجه قضاایتنی

صربور قصبه دن جاری اولان انهارک اک بیوکی (کھوتینه) نام نهر اولوب
 بونک ساحلنده بولک (اورمانلرک) طاشلیجه قصبه سی اها لیسای کبیلور
 بیام و جریان اناچری قطعنه نهر قصبه به برچاریک مسافه ده واقع بمحله
 نقل و اوزاده ایدرک بعد یولک یولک صتارلر

MA'A AKOVA BIHOR KAZÂSI

Kazâ-i mezkûrdan (Lim) ve (Luboviçe) ve (Leşniçe) ve (Petniçe) ve (Bistriçe) nâm nehirler cereyân itdiği gibi bu Kazâ'nın her cihetinde gâyet ma'mûr cesîm ormânlar bulunup husûsiyle nefis-i Akova Kasabası'na iki sâ'at mesâfede ve mezkûr Lim Nehri sâhilinde bulunan (Hramçine) nâm balkanda kuturları bir ve iki ve üç arşun 'arzında pek güzel kayın ve mişe ağaçları olup kasaba-i mezkûre ahâlisi evvel bahârda orada ağaç kat'ıyla kabuklarını soyduktan sonra mevsim-i sayfa nehren kasaba-i mezkûra nakl-ü îsâl iderler.

Gerek bu cihetle ve gerek (İskoçgorine) ve sâir ormanların kasabaya kurbiyyetleri hasebiyle orada hatabın yükü kırk paradan iki guruşa kadar satılır.

Mezkûr Lim nehrinin cesâmetine ve sâhilinde büyük ormanların bulunmasına nazaran nehr-i mezkûr oldukça tathîr ve ona ittisâl iden yollar tanzim kılınmış olsa kayık işletdirilüp ebniye için muktezâ kerâstenin heb nehren nakl ve tedârüki mümkün olabilürdi.

KAZA BIHOR SA BIJELIM POLJEM

Kroz pomenutu kazu tek u rijeke Lim, Ljuboviđa, Lješnica, Petnjica i Bistrica, a na svakoj strani ove kaze nalaze se veoma guste i velike šume. Naročito na planini Ramčina koja je na dva sata udaljenosti od kasabe Bijelo Polje i na obalama pomenute rijeke Lim gdje se nalaze prelijepa stabla bukve i hrasta širine od jedan, dva i tri aršina. Stanovnici pomenute kasabe u proljeće prvo sjeku i obrađuju drveće, a zatim ga u ljeto rijekom transportuju i dostavljaju do pomenute kasabe.

Zbog toga i zbog blizine Skočigorine i drugih šuma u kasabi tovar drva se prodaje od četrdeset para do dva kuruša.

Pošto je rijeka Lim velika i na svojim obalama ima velike šume, ukoliko bi se ista rijeka očistila i pristupni putevi uredili, bilo bi moguće angažovati splavove, kao i u kontinuitetu rječnim putem potrebnu građu prevoziti i dopremati za gradnju objekata.

(۱۴۴)

قولاشین قضااے

بوقضادن (طاره) و (اسویناچه) و (لنشینچه) و (رانشینچه)
نام نهر لوجاری و درون قضانک هر طرفند فوق الغایه بیوک و کوزل
اور مانلو واقع ابدیه ده هیچ بریده نهر آکراسته نقل اولنا مقده در

یگی واروشن قضااے

بوقضادن دخی انفال بیان لیم و ووجه نهر لوجاریان ایدرک ساحل لرنده
دخی جسم او و مانلو و ارا بیه ده الان نهر آودون و کراسته
نقل اولنا مقده در

ترغوشنه قضااے

بوقضادن (ایبره) و (ایباراج) و (لومینچه) و (زوبانچه) و چبرنه
نام جای لوجاری اولوپ ساحل لرنده (شبندره) و (یوحو و اچه)
و زلمنی و لومینچه و باغجوه بردی و سارنا ملر ابله بنام فوق
العاده جسم او و مانلو و ارا بیه ده اهالی محلیه او دون و کراسته
بارکیرله نقل ایتمکده در

KOLAŞIN KAZÂSI

Bu kazâdan (Tara) ve (İsvinaçe) ve (Liştenişe) ve (Raneştice) nâm nehirler cârî ve derûn-ı kazânın her tarafında fevka'l-gâye büyük ve güzel ormanlar vâki' ise de hiçbir yerde nehren keraste nakl olunmamaktadır.

KAZA KOLAŞIN

Kroz ovu kazu teku rijeke pod imenom Tara, Svinjača, Lještanica i Vranještica.

Iako se širom kaze nalaze veoma velike i lijepe šume, rezana građa se ni na jedno mjesto ne prevozi rijekom.

ŠKOLE U NOVOPAZARSKOM SANDŽAKU

(۱۵۴)

مکانیت	اسلام				روم				لاذنین				یهودی				مکانیت			
	نفرات	نفرات	نفرات	نفرات	نفرات	نفرات	نفرات	نفرات	نفرات	نفرات	نفرات	نفرات	نفرات	نفرات	نفرات	نفرات	نفرات	نفرات	نفرات	نفرات
نقشبند فضا	۴۰	۴۰	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
یکون	۷۷	۷۷	۶۵	۵۵	۸۶	۸۸	۴۴	..	..	..	..	..	۷۶	۰۹	۰۴	..	..	..	..	..
سینجه فضا	۱۱۰	۴۰	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
بکی بازار	۹۰۰	۱۱۰	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	۱۸	..	..	..	..	..	..	..
مژویجه	۴۰۴	۴۱	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	۲	..	..	..	..	..	..	..
نوعوشنه	۵۰۷	۱۴۰	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
افوه	...	...	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
واصولت	۴۴	۱۴	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
قولا شبن	۱۵۰	۴۶	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
طاشلیجه	۹۰	۴۶	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
بزرول	۹۵	۵۵	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
بکی واروش	۹۰	۴۹	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
یکون	۱۸۴	۵۰۰	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..

YENİ PAZAR SANCAĞI											
Kazâ	Mekâtib			Yahudi		Latin		Rûm		İslâm	
	Yahudi	Latin	Rûm	İslâm	Neferât-ı ettâl-ı inâs	Neferât-ı ettâl-ı zükûr	Neferât-ı ettâl-ı inâs	Neferât-ı ettâl-ı zükûr	Neferât-ı ettâl-ı inâs	Neferât-ı ettâl-ı zükûr	Neferât-ı ettâl-ı inâs
Seniçe				2						40	110
Yeni Pazar				18						110	900
Mitroviçe				4						31	209
Tırgovişte				2						140	507
Akova				26						0	0
Vasovik				0						13	32
Kolaşin				01						36	150
Taşlıca				5						26	90
Prepol				4						55	95
Yeni Varoş				2						49	90
Yekûn				64						500	2.138

NOVOPAZARSKI SANDŽAK												
Kaza	Broj škola				Jevrejske škole		Katoličke škole		Pravoslavne škole		Muslimanske škole	
	Jevrejske škole	Katoličke škole	Pravoslavne škole	Muslimanske škole	Broj ženske djece	Broj muške djece	Broj ženske djece	Broj muške djece	Broj ženske djece	Broj muške djece	Broj ženske djece	Broj muške djece
Sjenica				2							40	110
Novi Pazar				18							110	900
Mitrovica				4							31	209
Trgovište				2							140	507
Bijelo Polje				26							0	0
Vasojevići				0							13	32
Kolašin				1							36	150
Pljevlja				5							26	90
Prijepolje				4							55	95
Nova Varoš				2							49	90
Ukupno				64							500	2.138

TRŽNICE I PAZARNI DANI U NOVOPAZARSKOM SANDŽAKU

(۱۵۸)

بازار محل	ایام و کثرت	قرینہ	فضا و قضیتا	الویہ
۰۱	جہاد و شبہ	...	معدن فضا سی	بہکد غنجا
۰۱	بازار ابرشتی	...	پنروچہ قضیہ سی	بقیہ سنہ
۰۱	پنجشنبہ	...	وقف قضیہ سی	
۰۱	جمعہ	کلوج	معدن فضا سی	
۰۱	جمعہ	...	اوسنروچہ قضیہ	
۰۱	جمعہ	...	موسنار فضا سی	ہر سہل غنجا
۰۱	جمعہ ابرشتی	...	فوجہ فضا سی	
۰۱	بازار	...	ترہ بین فضا سی	
۰۱	بازار و جمعہ	...	نقشبیک فضا سی	بکی بازرار سبغا
۰۱	پنجشنبہ	...	سنبیہ فضا سی	
۰۱	بازار ابرشتی	...	طاسلیچہ فضا سی	
۰۱	بودی	...	یکواروش فضا سی	
۰۱	بارر	...	منروچہ فضا سی	
۰۱	جمعہ برسی	...	اقوہ فضا سی	
۰۱	بازار	...	قولاشہ فضا سی	
۰۱	جمعہ برسی	...	رہ نول فضا سی	
۰۱	جمعہ	...	ازغولشہ فضا سی	
۰۱	عششنبہ	...	و مولک فضا سی	
۰۱	جمعہ	بازار	بودی	
۰۱	پنجشنبہ	...	عروس قضیہ سی	
۰۱	صلاتی	...	بکی بازرار قضیہ سی	

Elviye: YENİ PAZAR SANCAĞI

Bazar Mahalleri	Eyyâm-ı küşâdı	Karye	Kazâ ve Kasabât
01	Perşembe	000	Seniçe Kazâsı
01	Pazartesi	000	Taşlıca Kazâsı
01	Bu dahi	000	Yeni Varoş Kazâsı
01	Pazar	000	Mitroviçe Kazâsı
01	Cumartesi	000	Akova Kazâsı
01	Pazar	000	Kolaşın Kazâsı
01	Pazar	000	Prepol Kazâsı
01	Cuma	000	Tirgovište Kazâsı
01	Perşembe	000	Vasovik Kazâsı
01	Cuma	Plava	Bu dahi
01	Perşembe	000	Gusine Kasabası
01	Salı	000	Yeni Pazar Kazâsı

Sandžak: NOVOPAZARSKI SANDŽAK

Broj tržnica	Pazarni dan	Selo	Kaza i kasaba
1	Četvrtak	-	Kaza Sjenica
1	Ponedjeljak	-	Kaza Pljevlja
1	-11-	-	Kaza Nova Varoš
1	Nedjelja	-	Kaza Mitrovica
1	Subota	-	Kaza Bijelo Polje
1	Nedjelja	-	Kaza Kolašin
1	Nedjelja	-	Kaza Prijepolje
1	Petak	-	Kaza Trgovište
1	Četvrtak	-	Kaza Vasojević
1	Petak	Plav	-11-
1	Četvrtak	-	Kasaba Gusinje
1	Utorak	-	Kaza Novi Pazar

**BIJELO POLJE I KOLAŠIN
U SALNAMI BOSANSKOG VILAJETA
ZA 1871. GODINU**

(۹۶)

اقوال قضائیه

مجلس اداره قضائیه

مجلس اداره قضائیه

رئیس: نایب افندی
نایب: عبدی
کاتب: مراد افندی

رئیس: قائم مقام اسماعیل افندی
نایب: محمد افندی
کاتب: سلیمان افندی

مجلس اداره قضائیه

مجلس اداره قضائیه

سوار: ساد
نایب: احمد
کاتب: مراد افندی

مال مدبری: مراد افندی
نقوس: مقید محمد افندی
کاتب: عبدی

تلفراف مدبری لطف افندی

AKOVA KAZÂSI

Meclis-i İdâre-i Kazâ	Meclis-i De‘âvî-i Kazâ																							
Reîs: Kâimmâkâm İsmâ‘îl Efendi A‘zâ: Nâib Mehmed Efendi ‘Alî Bey Hâşim Ağa Mârko Ağa Kâtib: Süleymân Efendi	Reîs: Nâib Efendi Mümeyyizân: ‘Abdî Bey Süleymân Ağa Mârko Ağa Kâtib: Murâd Efendi																							
Hesâbiyye ve Tahsîliyye Me‘mûrları Me‘mûrları	Müretteb Zâbit ve Neferâtın Mikdârı																							
Mâl Müdîri: Emrullah Efendi Nüfûs Mukayyidi: Mehmed Efendi Tahsildar: Hüseyin Bey Diğeri: Yahya Ağa Diğeri: ‘Abdî Ağa	<table><tr><th>Süvârî Nefer</th><th>Piyâde Nefer</th><td></td></tr><tr><td>00</td><td>01</td><td>Bölük Ağası: Hüsrev Ağa</td></tr><tr><td>00</td><td>02</td><td>Jurnal Emîni</td></tr><tr><td>02</td><td>02</td><td>Kol Vekîli</td></tr><tr><td>80</td><td>16</td><td>Mu‘âvini</td></tr><tr><td>84</td><td>22</td><td>Neferât</td></tr><tr><td>84</td><td>22</td><td></td></tr></table>	Süvârî Nefer	Piyâde Nefer		00	01	Bölük Ağası: Hüsrev Ağa	00	02	Jurnal Emîni	02	02	Kol Vekîli	80	16	Mu‘âvini	84	22	Neferât	84	22			
Süvârî Nefer	Piyâde Nefer																							
00	01	Bölük Ağası: Hüsrev Ağa																						
00	02	Jurnal Emîni																						
02	02	Kol Vekîli																						
80	16	Mu‘âvini																						
84	22	Neferât																						
84	22																							
Telgraf Müdîri: Lutfullah Efendi																								

KAZA BIJELO POLJE

Upravno vijeće kaze	Sreski sud																					
Predsjednik: Kajmakam Ismail efendija Članovi: Mehmed efendija, naib Ali-beg Hašim-aga Marko-aga Pisar: Sulejman efendija	Predsjednik: Uvaženi naib Kancelarijski službenici: Abdi-beg Sulejman-aga Marko-aga Pisar: Murad efendija																					
Službenici za računovodstvene i poreske poslove	Broj redovnih vojno-policijskih službenika i vojnika																					
Šef finansija: Emrullah efendija Službenik za demografsku statistiku: Mehmed efendija Poreski službenik: Husejin-beg Drugi poreski službenik: Jahja-aga Drugi poreski službenik: Abdi-aga	<table><tr><th>Konjica</th><th>Pješadija</th><th></th></tr><tr><td>0</td><td>1</td><td>Zapovjednik buljuka Husrev-aga</td></tr><tr><td>0</td><td>2</td><td>Povjerenik javnog dnevnika</td></tr><tr><td>2</td><td>2</td><td>Zamjenik kol-age</td></tr><tr><td>80</td><td>16</td><td>Njegov pomoćnik</td></tr><tr><td>84</td><td>22</td><td>Vojnici</td></tr><tr><td>84</td><td>22</td><td></td></tr></table>	Konjica	Pješadija		0	1	Zapovjednik buljuka Husrev-aga	0	2	Povjerenik javnog dnevnika	2	2	Zamjenik kol-age	80	16	Njegov pomoćnik	84	22	Vojnici	84	22	
Konjica	Pješadija																					
0	1	Zapovjednik buljuka Husrev-aga																				
0	2	Povjerenik javnog dnevnika																				
2	2	Zamjenik kol-age																				
80	16	Njegov pomoćnik																				
84	22	Vojnici																				
84	22																					
Šef telegrafa: Lutfullah efendija																						

(۱۰۱)	
قوله شین قضائی	
مجلس اداره قضائی	مجلس دعاوی قضائی
رئیس قائم مقام سمید اغا	رئیس نايب افندی
نائب صداد افندی	ادام اغا
عمر اغا	شکر اغا
حسن اغا	بکر اغا
محاطه اغا	
کاتب رشید افندی	کاتب محمد افندی
بیتا و تحصيلیه امور لای	مرتب ضابط و نفقات
مال مدبری خلیل افندی	سواری سادہ
نفوس مقبیدی یوسف افندی	نقیر
تحصیلدار محمد اغا	لداغاسی معاوی علی اغا
	قول و کبلی
	معاوی
	نفقات
نفقات مدبری محمد افندی	

KOLAŞIN KAZÂSI																				
Meclis-i İdâre-i Kazâ	Meclis-i De'âvî-i Kazâ																			
Reîs: Kâimmakâm Sa'îd Ağa A'zâ: Nâib Sâdık Efendi Ömer Ağa Hasan Ağa Miyata Ağa Kâtib: Reşîd Efendi	Reîs: Nâib Efendi Mümeyyizân: Âdem Ağa Şâkir Ağa Bekir Ağa Kâtib: Mehmed Efendi																			
Hesâbiyye ve Tahsîliyye Me'mûrları Me'mûrları	Müretteb Zâbit ve Neferât																			
Mâl Müdiri: Halîl Efendi Nüfûs Mukayyidi: Yûsuf Efendi Tahsildar: Mehmed Ağa	<table> <tr> <th>Süvârî Nefer</th><th>Piyâde Nefer</th><th></th></tr> <tr> <td>01</td><td>00</td><td>Bölük Ağası Mu'avini 'Alî Ağa</td></tr> <tr> <td>01</td><td>02</td><td>Kol Vekîli</td></tr> <tr> <td>01</td><td>02</td><td>Mu'avini</td></tr> <tr> <td>04</td><td>16</td><td>Neferât</td></tr> <tr> <td>06</td><td>20</td><td></td></tr> </table>		Süvârî Nefer	Piyâde Nefer		01	00	Bölük Ağası Mu'avini 'Alî Ağa	01	02	Kol Vekîli	01	02	Mu'avini	04	16	Neferât	06	20	
Süvârî Nefer	Piyâde Nefer																			
01	00	Bölük Ağası Mu'avini 'Alî Ağa																		
01	02	Kol Vekîli																		
01	02	Mu'avini																		
04	16	Neferât																		
06	20																			
Telgraf Müdiri: Mahmûd Efendi																				

KAZA KOLAŠIN																				
Upravno vijeće kaze	Sreski sud																			
Predsjednik: Kajmakam Said-aga Članovi: Sadik efendija, naib Omer-aga Hasan-aga Mijat-aga Pisar: Rešid efendija	Predsjednik: Uvaženi naib Kancelarijski službenici: Adem-aga Šakir-aga Bekir-aga Pisar: Mehmed efendija																			
Službenici za računovodstvene i poreske poslove	Broj redovnih vojno-polijskih službenika i vojnika																			
Šef finansija: Halil efendija Službenik za demografsku statistiku: Jusuf efendija Poreski službenik: Mehmed-aga	<table> <tr> <th>Konjica</th><th>Pješadija</th><th></th></tr> <tr> <td>1</td><td>0</td><td>Pomoćnik zapovjednika buljuka Ali-aga</td></tr> <tr> <td>1</td><td>2</td><td>Zamjenik kol-age</td></tr> <tr> <td>1</td><td>2</td><td>Njegov pomoćnik</td></tr> <tr> <td>4</td><td>16</td><td>Vojnici</td></tr> <tr> <td>06</td><td>20</td><td></td></tr> </table>		Konjica	Pješadija		1	0	Pomoćnik zapovjednika buljuka Ali-aga	1	2	Zamjenik kol-age	1	2	Njegov pomoćnik	4	16	Vojnici	06	20	
Konjica	Pješadija																			
1	0	Pomoćnik zapovjednika buljuka Ali-aga																		
1	2	Zamjenik kol-age																		
1	2	Njegov pomoćnik																		
4	16	Vojnici																		
06	20																			
Šef telegrafa: Mahmud efendija																				

ŠKOLE U NOVOPAZARSKOM SANDŽAKU

[illegible]

YENİ PAZAR SANCAĞI												
Kazâ	Mekâtib				Yahudi		Latin		Rûm		İslâm	
				İslâm	Neferât-ı eḫfâl-ı inâs	Neferât-ı eḫfâl-ı zühûr	Neferât-ı eḫfâl-ı inâs	Neferât-ı eḫfâl-ı zühûr	Neferât-ı eḫfâl-ı inâs	Neferât-ı eḫfâl-ı zühûr	Neferât-ı eḫfâl-ı inâs	
Seniçe Kazâsı				2							40	110
Yeni Pazar Kazâsı				18							110	900
Mitroviçe Kazâsı				4							31	209
Tırgovişte Kazâsı				2							26	57
Akova Kazâsı				26							140	507
Vasovik Kazâsı				0							0	0
Kolaşin Kazâsı				01							13	33
Taşlıca Kazâsı				5							36	150
Prepol Kazâsı				4							26	90
Yeni Varoş Kazâsı				2							59	90
Yekûn				64							500	2.185

NOVOPAZARSKI SANDŽAK												
Kaza	Broj škola				Jevrejske škole		Katoličke škole		Pravoslavne škole		Muslimanske škole	
	Jevrejske škole	Katoličke škole	Pravoslavne škole	Muslimanske	Broj ženske djece	Broj muške djece	Broj ženske djece	Broj muške djece	Broj ženske djece	Broj muške djece	Broj ženske djece	Broj muške djece
Sjenica Kaza				2							40	110
Kaza Novi Pazar				18							110	900
Kaza Mitrovica				4							31	209
Kaza Trgovište				2							26	57
Kaza Bijelo Polje				26							140	507
Kaza Vasojevići				0							0	0
Kaza Kolašin				1							13	33
Kaza Pljevlja				5							36	150
Kaza Prijepolje				4							26	90
Kaza Nova Varoš				2							59	90
Ukupno				64							500	2.185

TRŽNICE I PAZARNI DANI U NOVOPAZARSKOM SANDŽAKU

اولی	ضایق و قصبات		
معدن قضا سی پنروجه قضا سی وقف قضا سی معدن قضا سی اوسنروجه قضا سی	معدن قضا سی پنروجه قضا سی وقف قضا سی معدن قضا سی اوسنروجه قضا سی	معدن قضا سی پنروجه قضا سی وقف قضا سی معدن قضا سی اوسنروجه قضا سی	معدن قضا سی پنروجه قضا سی وقف قضا سی معدن قضا سی اوسنروجه قضا سی
هرسک بغا سی	مومستار قضا سی فوجیه قضا سی زیه بن قضا سی نقشبیک قضا سی	مومستار قضا سی فوجیه قضا سی زیه بن قضا سی نقشبیک قضا سی	مومستار قضا سی فوجیه قضا سی زیه بن قضا سی نقشبیک قضا سی
یکی بازار سی	سینجه قضا سی طاشلیجه قضا سی یکی واروش قضا سی منرویه قضا سی اقوه قضا سی قولاشین قضا سی پره بوز قضا سی توغولیشنه قضا سی واصولیک قضا سی بودنجی غوسینه قضا سی یکی بازار قضا سی	سینجه قضا سی طاشلیجه قضا سی یکی واروش قضا سی منرویه قضا سی اقوه قضا سی قولاشین قضا سی پره بوز قضا سی توغولیشنه قضا سی واصولیک قضا سی بودنجی غوسینه قضا سی یکی بازار قضا سی	سینجه قضا سی طاشلیجه قضا سی یکی واروش قضا سی منرویه قضا سی اقوه قضا سی قولاشین قضا سی پره بوز قضا سی توغولیشنه قضا سی واصولیک قضا سی بودنجی غوسینه قضا سی یکی بازار قضا سی

Elviye: YENİ PAZAR SANCAĞI

Bazar Mahalleri	Eyyâm-ı küşâdı	Karye	Kazâ ve Kasabât
01	Perşembe	000	Seniçe Kazâsı
01	Pazartesi	000	Taşlıca Kazâsı
01	Bu dahi	000	Yeni Varoş Kazâsı
01	Pazar	000	Mitroviçe Kazâsı
01	Cumartesi	000	Akova Kazâsı
01	Pazar	000	Kolaşin Kazâsı
01	Pazar	000	Prepol Kazâsı
01	Cuma	000	Tırgovište Kazâsı
01	Perşembe	000	Vasovik Kazâsı
01	Cuma	Plav	Bu dahi
01	Perşembe	000	Gusine Kasabası
01	Salı	000	Yeni Pazar Kazâsı

Sandžak: NOVOPAZARSKI SANDŽAK

Broj tržnica	Pazarni dan	Selo	Kaza i kasaba
1	Četvrtak	-	Kaza Sjenica
1	Ponedjeljak	-	Kaza Pljevlja
1	-11-	-	Kaza Nova Varoš
1	Nedjelja	-	Kaza Mitrovica
1	Subota	-	Kaza Bijelo Polje
1	Nedjelja	-	Kaza Kolašin
1	Nedjelja	-	Kaza Prijepolje
1	Petak	-	Kaza Trgovište
1	Četvrtak	-	Kaza Vasojević
1	Petak	Plav	-11-
1	Četvrtak	-	Kasaba Gusinje
1	Utorak	-	Kaza Novi Pazar

**BIJELO POLJE I KOLAŠIN
U SALNAMI BOSANSKOG VILAJETA
ZA 1873. GODINU**

VISOKI DRŽAVNI SLUŽBENICI KAZE BIJELO POLJE

۸۰۳		
یکم نازان سنه ۱۳۰۳		
فضله	اقسوه	
فائز مقام مرتضی افندی		نائب مصطفی رشدی افندی
مجلس ارباب		مجلس کاروان
رئیس مقام		رئیس شتاب
علی بلک	امیراه افندی	مجلس کاروان
مسلم اعنا	تحریرات کاتبی	مجلس کاروان
حاجی سلیمان اغا	سلیمان افندی	مجلس کاروان
فرستواغا	کاتب حسن افندی	مجلس کاروان
نفوس معینی عابد افندی		
صندوق امینی سلیمان افندی		
منافع عمومی		
تلفی		
صندیقو	مدیری	مجلس کاروان
سرمایه سی	الطفا افندی	مجلس کاروان
غیرش	مدیر معارف افندی	مجلس کاروان
۲۱۲۹۰		مجلس کاروان
صنایع و تجارت		
وزارت ناخیه		
ملحقه سی مه بری		
حمزه بک ... در بنی مجید		
موقعا اختیار مجلس		
وارد در		
بلوک اعان معارف و لطفاغا		
زور نا امانی طاهر افندی		
بیاده قول و کبی معارف		
سوار کف قول و کبی معارف		
سواری نفرات ۳ بیاده نفرات		

YENİ PAZAR SANCAĞI AKOVA KAZÂSI

Kâimmakâm: Murtezâ Efendi		Nâib: Mustafâ Rüşdî Efendi	
Meclis-i İdâre		Meclis-i De‘âvî	
Reîs: Kâimmakâm A‘zâ: ‘Alî Bey Selîm Ağa Hâcî Süleyman Ağa Krsto Ağa		Reîs: Nâib Efendi Mümeyyizân: ‘Abdî Bey, Beşinci Mecîdî ‘Alî Bey Hâşim Ağa Marko Ağa Kâtib: Hasan Efendi	
Mâl Müdîri: Emrullah Efendi Tahrîrât Kâtibi: Süleymân Efendi			
Nüfûs Mukayyidi: ‘Âbid Efendi Sandık Emîni: Süleymân Efendi			
Menâfi‘-i ‘Umûmiyye	Telgraf	Mekteb-i Rüşdiyye	
Sandığı Sermayesi Guruş 21.290	Müdîri: ‘Abdüllütfî Efendi	Mu‘allim Me‘âs Efendi Bevvâb Eyyûb Efendi	
Zabtiyye Zâbitânı			
Bölük Ağası Mu‘âvini ‘Abdüllatîf Ağa Jurnal Emîni Tâhir Efendi Piyâde Kol Vekîli: 1 Mu‘âvini: 3 Süvârî Kol Vekîli Mu‘âvini: 1 Süvârî Neferât: 9 Piyâde Neferât: 24		Vranoş Nâhiye-i Mülhakası Müdîri Hamza Bey, Dördüncü Mecîdî Muvakkaten İhtiyâr Meclisi vardır	

NOVOPAZARSKI SANDŽAK

Kajmakam: Murteza efendija		Naib: Mustafa Rušdi efendija	
Upravno vijeće		Sreski sud	
Predsjednik: Kajmakam Članovi: Ali-beg Selim-aga Hadži Sulejman-aga Krsto-aga		Predsjednik: Uvaženi naib Kancelarijski službenici: Abdi-beg, Orden Medžidija 5. reda Ali-beg Hašim-aga Marko-aga Pisar: Hasan efendija	
Šef finansija: Emrulah efendija Službenik za evidenciju: Sulejman efendija			
Službenik za demografsku statistiku: Abid efendija Blagajnik: Sulejman efendija			
Poljoprivredni fond	Telegraf	Ruždija	
Kapital blagajne 21.290 groša	Šef: Abdulutfi efendija	Učitelj: Meaz efendija Portir: Ejub efendija	
Vojno-policijski službenici		Nahija Vraneš koja se nalazi u sastavu kaze	
Pomoćnik zapovjednika buljuka: Abdulatif-aga Povjerenik javnog dnevnika: Tahir efendija Zamjenici pješadijskog kol-age: 1 Pomoćnici: 3 Pomoćnici zamjenika zapovjednika konjičkog odreda: 1 Broj konjanika: 9 Broj pješadijaca: 24		Upravitelj nahije: Hamza-beg, Orden Medžidija 4. reda Izborno vijeće je privremeno aktivno.	

۹۰۴		
یکم بنار از سنج		
فولاشین	قاضی	
فائز مقام عثمان افندی		نائب محمود افندی
مجلس اداره		مجلس علوی
رئیس فائز مقام		رئیس نائب
سلمان اغا	مدیر مال	صبر اغا
عمر اغا	خلیل افندی	بکتور افندی
محمد اغا	نخبره کاتبی	ظاهر اغا
میرزا طاعا	راسم افندی	فرستادگی اغا
کاتب دعاوی محمد افندی		
صندوق امینی یوسف افندی		
نفوس مقیدی احمد افندی		
ضبطیه		
بلوک اغاسی	معاونت	علی اغا
یاره قول وکیل ماکو	سواری	پیاره نفرات
۴	۴	۱۵

YENİ PAZAR SANCAĞI KAZÂ-YI KOLAŞIN

Kâimmakâm: Osman Efendi		Nâib: Mahmûd Efendi
Meclis-i İdâre		Meclis-i De'âvî
Reîs: Kâimmakâm Süleymân Ağa Ömer Ağa Mehmed Ağa Miyat Ağa	Müdîr-i Mâl: Halîl Efendi Tahrîrât Kâtibi: Râsim Efendi	Reîs: Nâib Hasan Ağa Bekir Ağa Tâhir Ağa Krstaçi Ağa Kâtib-i De'âvî: Mehmed Efendi
Sandık Emîni: Yûsuf Efendi Nûfûs Mukayyidi: Ahmed Efendi		
Zabtiyye Zâbitânı		
Bölük Ağası Mu'avini 'Alî Ağa Piyâde Kol Vekîli Mu'avini 2	Süvârî Neferât 3	Piyâde Neferât 15

NOVOPAZARSKI SANDŽAK KAZA KOLAŠIN		
Kajmakam: Osman efendija		Naib: Mahmud efendija
Upravno vijeće		Sreski sud
Predsjednik: Kajmakam Sulejman-aga Omer-aga Mehmed-aga Mijat-aga	Šef finansija: Halil efendija Službenik za evidenciju: Rasim efendija	Predsjednik: Naib Hasan-aga Bekir-aga Tahir-aga Krstači-aga Referent za tužbe: Sudski pisar: Mehmed efendija
Blagajnik: Jusuf efendija Službenik za demografsku statistiku: Ahmed efendija		
Vojno-policijski službenici		
Pomoćnik zapovjednika buljuka: Ali-aga Zamjenici pješadijskog kol-age	Broj konjanika: 3	Broj pješadijaca: 15

ADMINISTRATIVNA PODJELA NOVOAZARSKOG SANDŽAKA

۱۲۱۳

ولایتک جاوی اولدیغی اویون و قضا لر ایله نواختی			
سرلی سنجاعی		ابزور بق سنجاعی	
اسامی قضا	اسامی نواحی	اسامی قضا	اسامی نواحی
سرای	واروش	طوزلیه زیر	طوزلیه بالا
ویسوقه	بوسوچیه	بلینیه	یانیه
فوتیچیه	غورارده	برجیه	پره زوه بول
ویشق		ازور بق مقلای	غزیه زیر غزیه بالا
غزلادیه		غزاد حایجه	
عدد	عدد	عدد	عدد
هر سکه سنجاعی		یکی بازار سنجاعی	
اسامی قضا	اسامی نواحی	اسامی قضا	اسامی نواحی
موسنار	استوریه	سکجه	
نوه	فوریانیک	یکی بازار	برییوی
فوجیه	استولیه	طاشلیجه	یکوار
غاجقه	لبوشقه	متروچیه	افوه
نقشیک	چتر فوجیه	بره بول	برانه
فوتیچیه	بیلکه	نرغوشته	فولاشین
عدد	عدد	عدد	عدد
بهک سنجاعی		تراونیک سنجاعی	
اسامی قضا	اسامی نواحی	اسامی قضا	اسامی نواحی
بهک	نوه سل	تراونیک	بنالوقه
نوه سل	بودیه	باچیه	غزلد شقه
اوستوریه	فوتیچیه	القصلیه	نشنه
معدن	بدریه	غزلد شقه	دریند
ککوج		رومیه	نرچیه
عدد	عدد	عدد	عدد
بکون الویه	بکون قضا	بکون قضا	بکون نواحی
۴۴	۵۶		

YENİ PAZAR SANCAĞI	
Esâmî-i Kazâ	Esâmî-i Nevâhî
Seniçe	
Yeni Pazar	
Taşlıca	
Yeni Varoş	Priboy
Mitroviçe	
Akova	Vraneş
Prepol	
Berane	
Trgovište	
Kolašin	

NOVOPAZARSKI SANDŽAK	
Naziv kaze	Naziv nahije
Sjenica	
Novi Pazar	
Pljevlja	
Nova Varoš	Priboj
Mitrovica	
Bijelo Polje	Vraneš
Prijepolje	
Berane	
Trgovište	
Kolašin	

KAPITAL POLJOPRIVREDNIH FONDOVA U NOVOPAZARSKOM SANDŽAKU

۱۲۵۳

وَلَايَتِكَ مَنَافِعُ صَنْدَقِ قُرْبَانِ سِرْمَايَةِ

اسمانی قضا	صند قفرك سرمایه سی	نقل بكون جمله	اسمانی قضا	صند قفرك سرمایه سی	بكون جمله
سبجه	۰۰۰۰۰۰	۱۴۴۸۰۸۴	سرای	۰۰۰۰۰۰	
بکی بازار	۰۰۰۰۰۰		وبسوقه	۱۰۸۹۲	
متر و بجه	۰۰۶۶۷۴		فوسبجه	۲۷۴۱۱	
بکواروش	۰۰۷۰۴۸		ویشفراد	۱۴۰۹۰	
اقوه	۰۰۱۲۹۰		چابنجه	۴۵۵۵۴	
طاسلیجه	۰۰۲۱۶۲۵		جلو بازار	۲۰۱۸۷	
ترغوشنه	۰۰۴۴۰۰		قلادینه	۰۷۴۱۶	
پره بول	۰۰۱۴۰۰۰		بكون	۱۲۵۴۴۹	۱۲۵۴۴۹
براند	۰۰۵۵۸۶		طونزله	۱۸۶۴۶۹	
بكون	۰۹۹۵۲۲	۱۵۴۷۶۰۵	برچقه	۰۹۵۷۶۴	
بنالوقه	۰۰۶۶۰۰۰		بلینه	۱۹۹۶۶۵	
غرادشقه	۰۰۲۲۱۴۴		برجه	۰۴۷۵۴۹	
درینه	۰۰۶۱۷۸۶		قلعه	۲۰۴۶۱۵	
نشنه	۰۰۰۰۰۰۰		سربرنجه	۰۶۴۶۶۵	
زنجیه	۰۰۱۴۵۰۷		مفلای	۰۴۸۵۹۸	
بكون	۲۰۴۵۲۶	۱۷۴۴۱۴۱	ایزوردیق	۱۰۸۹۱۷	
موسار	۰۰۰۰۰۰		غرادچانجه	۰۷۹۲۱۲	
توبین	۰۰۰۰۰۰		بكون	۱۰۲۴۴۴۵	۱۰۲۴۴۴۵
استولجه	۰۰۰۰۰۰		تراوانیک	۰۰۹۰۸۷۴	۱۱۴۸۸۹۴
نوه سیر	۰۰۰۰۰۰		یاپیجه	۰۰۷۱۴۱۱	
فوجیه	۰۰۴۵۴۹۰		الحصار	۰۰۴۶۹۵۸	
غلیجه	۰۰۰۰۰۰		اهلونه	۰۰۴۸۷۰۸	
پوه بیلک	۰۰۰۰۰۰		غلاموج	۰۰۱۱۴۶۴	
لبوشقه	۰۰۰۰۰۰		دومنه	۰۰۲۹۷۷۵	
بكون	۰۰۴۵۴۹۰	۲۲۱۵۰۷۵	بكون	۰۲۸۹۱۸۹	۱۴۴۸۰۸۴

Esâmî-i Kazâ	Sandıkların Sermâyesi	Nakl-i Cümle Yekûn
Seniçe	000000	1.438.083
Yeni Pazar	02000	
Mitroviçe	006673	
Yeni Varoş	007048	
Akova	021290	
Taşlıca	021625	
Tirgovište	003300	
Prepol	014000	
Berane	005586	
Yekûn	099522	1.537.605

Naziv kaze	Kapital blagajne	Ukupan zbir
Sjenica	0	1.438.083
Novi Pazar	2.000	
Mitrovica	6.673	
Nova Varoš	7.048	
Bijelo Polje	21.290	
Pljevlja	21.625	
Trgovište	3.300	
Prijepolje	14.000	
Berane	5.586	
Ukupno	99.522	1.537.605

ॐ १८५ ॐ

82

YENİ PAZAR SANCAĞI

Cins-i Emlâk	Seniçe	Yeni Pazar	Taşlıca	Yeni Varoş	Akova	Mitroviçe	Prepol	Berane	Tirgovište	Kolaşin
Cevâmi ‘ ve Mescid	07	20	15	02	014	05	07	00	05	00
Medâris	00	02	01	00	00	00	00	00	00	00
Hükümet Konağı	01	01	01	01	01	01	01	01	01	01
Mekteb-i Rüşdiyye	00	01	01	00	01	00	01	00	00	00
Mekâtib-i Sıbyan-ı Müslim	13	12	12	02	15	04	04	00	04	01
Müdâvim Etfâl-ı Zükûr	500	424	333	98	680	125	180	00	100	50
Etfâl-ı İnâs	060	170	166	37	175	025	040	00	032	28
Han	24	41	12	11	07	04	05	06	04	04
Hâne	2183	4016	1970	1379	2117	700	1661	667	1233	510
Dükkân ma’a mağaza	214	590	223	177	218	111	100	076	039	038
Kelîsâ ve işkola	01	02	18	08	05	03	07	02	00	00
Müdâvim Etfâl-ı Zükûr	53	60	164	46	38	20	60	00	00	00
Müdâvim Etfâl-ı İnâs	00	00	00	07	08	10	10	00	00	00
Havra	00	00	00	00	00	00	00	00	00	00
Meyhane										

NOVOPAZARSKI SANDŽAK										
Vrsta nekretnine	Sjenica	Novi Pazar	Pijevlja	Nova Varoš	Bijelo Polje	Mitrovica	Prijepolje	Berane	Trgovište	Kolašin
Džamije i mesdžidi	7	20	15	2	14	5	7	0	5	0
Medrese	0	2	1	0	0	0	0	0	0	0
Rezidencije	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Ruždije	0	1	1	0	1	0	1	0	0	0
Muslimanski sibjan mektebi	13	12	12	2	15	4	4	0	4	1
Broj muške djece koja ih pohađaju	500	424	333	98	680	125	180	00	100	50
Broj ženske djece	60	170	166	37	175	25	040	00	032	28
Hanovi	24	41	12	11	7	4	5	6	4	4
Kuće	2183	4016	1970	1379	2117	700	1661	667	1233	510
Dućani i magaze	214	590	223	177	218	111	100	76	39	38
Crkve i škole	1	2	18	8	5	3	7	2	0	0
Broj muške djece koja ih pohađaju	53	60	164	46	38	20	60	0	0	0
Broj ženske djece koja ih pohađaju	0	0	0	7	8	10	10	0	0	0
Sinagoge	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mehane										

۱۴۴۷

درت ساعتك منتظم بر بول وارد در وقضاء مذکور دن (بيله كه)
به النى و (مناسرت) ه اوج كه جمعا طقوز ساعتك شوسه موجود
ايسه ده حال خرابيده اولديغى چمنله در دست تميز در
استولجه قضا سندن (بيله كه) به بش وقضاء مذکور دن
(فليق) لماننه اوز درت عتامت شوسه طريقي وارد در
لبوشقه قضا سندن (موسنار) قضا به داخلنده كائن (چنك)
نام محله قدر اوج ساعتك و (فونچه) دن رخى سرايه دكين
منتظم شوسه بولرى موجود در

يكي بازار سنجاغى

(سنجه) قضا سندن (استرجه) قريه سنه بش و (اوجنه)
نهرينه برو (يكي بازار) قضا سنى چمنه بر بول عتامت
شوشه طريقي وارد در
يكي واروش قضا سنده كائن (اوجنه) كپر بسندن (قرطوه)
قريه سنه قدر درت ساعت قريه مذکور دن (يكي واروش) قضا سندن
دكين يكي ساعت مسافلك شوسه بولى موجود در

(وانه) قصبه سندن (اقوه) قضا سنه قدر اوج ساعتك
شوسه يولى واردر

تراونيك سسناغنى

تراونيك قصبه سندن سرای جاده سنه درت و (زبچه) يه اوز
و (يايچه) حدودينه التى و (وقف زير) قصبه سنه قدر بش
كه جمعا يكرى بش ساعتك شوسه يولى واردر

(وقف بالا) قصبه سندن (بوغوينو) يه واندن (وقف زير) و
بوغوينودن كوپرس و واندن اهلونه يه اوز ايكي چوق ساعت
مسافلى شوسه يوللى موجود در

اهلونه دن (تراونيك) قصبه سنه و اوستر ياحد و دينه
قدر منظم شوسه يولى واردر

بنالوقه سسناغنى

بنالوقه قصبه سندن (غراد شقه) قضا سنه بش و (برداور)
قصبه سنه سكر و (تيمار) قصبه سنه درت و (پريدور) قصبه
حد دينه درت و (يايچه) يه اوز كه جمعا اوتوز بر ساعت
مسافلك شوسه طريقى واردر

133-134

Seniçe Kazâ'sından (İstrimçe) Karye'sine beş ve (Ufça) Nehr'ine kadar bir ve (Yenibazar) Kazâ'sı cihetine bir büyük sâ'at mesâfeli şose yolu vardır.

Yeni Varoş Kaza'sında kâin (Ufça) köprüsünden (Kratova) Karye'sine kadar dört sâ'at ve Karye-i mezkûrdan (Yeni Varoş) Kaza'sına değin iki sâ'at mesâfeli şose tarîki mevcûddır.

(Berane) Kasaba'sından (Akova) Kazâ'sına kadar üç sâ'atlık şose yolu vardır.

133-134

Od kaze Sjenica do sela Strmac pet, do rijeke Uvac jedan i do kaze Novi Pazar ima jedan i po sat makadamskog puta.

Od mosta Uvac u kazi Nova Varoš do sela Kratovo ima četiri sata, a od pomenutog sela do kaze Nova Varoš ima dva sata makadamskog puta.

Od kasabe Berane do kaze Bijelo Polje vodi makadamski put od tri sata.

۱۷۷

واریک و فصولیه و بوکا مائل شیردن عبارت در

هر نیک سنجائی

نره بین و استولچه قضا لری اراضی سنک قوه نابته سی اوسط درجه
اولوپ مصر و بغدادی و شعیر و سورخه یشدیر مکده و یالکز
(راونو) قریه سنده انواع محصولات چقمقه در

موسنار و نوه سین و لبوشقه قضا لری سنک قوه نابته سی اعلا
و هرشی یشدیر مکده مساعد ایسه ده او را رده یالکز بغدادی
و شعیر وجود اورداری و هلد و لخنه و بوکا مائل شیر زر
و درون فضا ده صرف و خرج اولقمده در

پیوه و نقشیک قضا لرنده حنطه و شعیر وجودار و علف
واریک و الما و ارمود و قزلجی که ده با بعض شیر حصو کلکده
قوینچه قضا سنک قوه نابته سی پک کوزل و هرشی
حصوله کلکده در

یکی بازار سنجائی

سینجه و یکی بازار و طاسلیجه و یکی واروش و اقوه و پره پول
و برانه و ترغویشته قضا لری سنک قوه محصولات بغدادی و شعیر

وعلف وجودار وهله دن عبارت ايسه ده بعض محلولنده سيزه
واريك دخی حصوله کلور

بهاکرت سنجائی

بهاکه قضا سی اراضی سنک قوه نابتہ سی اعلا و اوسترو شجه
قضا سنک اوسط و بوا یکی قضا سنک محصولاتی بغداد و قوقورز
و شعیر و هلده و داری و علف وجودار و قومپیر و کتان
و کوفیر و دخان دن عبارتند

معدن قضا سنک محصولاتی دخی بهاکه و اوسترو شجه
قضا لرینک محصولنه مماثل ايسه ده اشبو قضا اراضی سنک
قوه نابتہ سی برنج و باغ یتشدیر بهاکه مستعد در

تزارق سنجائی

یا بچه و افحصار و غلاموج قضا لری اراضی سنک قوه نابتہ سی اعلا
و اوسط و ادنی در و اورالده خطه و شعیر و قوقورز و قلیچ و اریک
وجودار و ارزن و هلده و علف حصوله کلکده در

بنالوق سنجائی

بنالوقه قضا سی اراضی سنک قوه نابتہ سی بوسنه جه امثال سترک
دینلسیر اید چونکه هر نوع محصولا و خصوصه بوسنه آنکه اعلا و ادنی سترک

137-138

YENİ BAZAR SANCAĞI

Seniçe ve Yenibazar ve Taşlıca ve Yeni Varoş ve Akova ve Prepol ve Berane ve Trgovište Kazâ'larının kaffe-i mahsulâtı buğday ve şaîr ve 'alef ve çevdar ve helde ibâret ise de ba'zı mahallerinde sebze ve erik dahi husûle gelür.

137-138

NOVOPAZARSKI SANDŽAK

Iako se svi usjevi kaza Sjenica, Novi Pazar, Pljevlja, Novi Varoš, Bijelo Polje, Prijepolje, Berane i Trgovište sastoje od pšenice, ječma, ovsa, raži i helde, u nekim kazama uspijevaju i povrće i šljiva

اورمانلردن اشجار قطع ایله نهرا قصبه یه نقل واوراده استیف
ایدرك بعده يوك يوك صتارلر

يكي واروش قضا سنده اينلا تار و ماختا و برازنا و بورتاج
و وچيا غلاوه و بانيه و بيج و شربا توبك و اوژال و مالجو غوره
و ما غوره و چا و اق ناما اورمانلر واقع و بونلرک بعضی سی جام
و بعضی سی می شه و قاین اشجار یخی جامع اولوپ انجق اوراده
کراسته نك نهرا نقلی شمدی یه قدر عادت اید نما مشد
اقوه قضا سنك اطراف اربعه سی اورماندن عبارت اولوپ
بونلردن ك یوکی خراچینه و اسقوچی غورینا ناما بالقانلردر
و درونلرنده بروایکی و اوج ارشون عرضنده قاین و می شه
اشجار واردر قضااء فر بوردن جریان اید نایم نهری واسطه سیله
اهالی محلیه مذکور اورمانلردن درون قصبه یه خطب نقل
و یوکنی قرق پاره دن ایکی غروشه قدر فروخت ایدرلر
متروچه قضا سنده شاله و قوزاروو و قوشو طوه و سلا
ناما بالقانلر موجود در و بونلردن می شه و قاین و قواق
اغاچلری واردر

Akova Kazâsı'nın etrâf-ı erba'ası ormandan 'ibâret olup bunlardan en büyüğü Hramçine ve İskoçigorine nâm balkanlardır. Ve derûnlarında bir ve iki ve üç arşun 'arzında kayın ve mişe eşcârı vardır. Kazâ-i mezbûreden cereyân iden Lim Nehri vâsıtasıyla ahâlî-i mahalliye mezkûr ormanlardan derûn-ı kasabaya hatab nakl ve yükünü kırk paradan iki guruşa kadar fûrûht iderler.

Kaza Bijelo Polje je sa sve četiri strane okružena šumom i planinama od kojih su najveće pla-nine Ramčina i Skočigorina. Šume se sastoje od stabala bukve i hrasta, širine od jedan, dva i tri aršina. Lokalno stanovništvo iz pomenutih šuma posredstvom rijeke Lim koja teče kroz pomenutu kazu prevozi drva do kasabe, čiji jedan tovar prodaju za četrdeset para do dva groša.

۱۰۰۴

بره پول قضا سنده یاوریه و اوزال و اواناقوره و زایارین
و ویلا قواج و برآزیچه نام اورمانلر واقع و میشه وقاین
اغاجلرینی جامعدر

برانه قضا سنده سقریچه و اسمیلاویچه و بوقولین و طورین
و بلاسیچه نام بالقانلر موجود در یونلرک بعضی سنده جام
وقاین و بعضی سنده یالکرچامرا غاجلری وارد

ترغولیشته قضا سنده اصبون و پلاح و طور بیان و حایلا
و ایزلیب و سینوبنه و موقره نام اورمانلر واقع و جام
وقاین اغاجلرینی جامعدر

قولاشین قضا سنده قولوچ و بلاسیچه و سینا ویند و بار
نام بالقانلر موجود و بوبالقانلر قصبه به ایکی ساعت نالی
ساعت قدر پیدا اولوپ درونلرنده جام و قاین اغاجلر وارد
و بو اورمانلردن یالکر اهای قضا اودون و کراسته
قطع و یوک یوک نقل بیکده در

هر سینه شنجاعی

موسنار قضا سنده ریمله و یوریه بالقانلری واقع و جسیمر

Kolašin kazâsında Kuluç ve Bilasiçe ve Sinavine ve Bariçe nâm balkanlar mevcûd ve bu balkanlar kasabaya iki sâ‘atden altı sâ‘ate kadar ba‘îd olub derûnlarında çam ve kayın ağaçları vardır ve bu ormanlardan yalnız ehâlî-i kazâ odun ve keraste kat‘ ve yük yük nakl eylemekdedir.

U kazi Kolašin nalaze se planine pod imenom Ključ, Bjelasica, Sinjajevina i Barice. Ove planine su udaljene dva do šest sati od kasabe i one obiluju borovim i bukovim drvetom. U ovim šumama samo stanovništvo kaze sječe drvo i građu, a zatim ih u tovarima transportuju.

۱۶۱

سالف الذکر لیم نهرینه منصب اولورلر
 یکی بازار قضا سندن ابره وراشقه و بوشایچه و دروه نام نهرلر
 جاریدر
 طاشلیچه قضا سندن کهوتینه و ایرمق و رادیر یقه و لوقاویچه
 و طاره و زیمچیه نام صولر جریان ایدر
 یکی و اوش قضا سندن یوورالا و پرستوینه و طیسویچه و غودینه
 نام صولر جاری و لیم نهرینه منصب و منتهی اولورلر
 اقوه قضا سندن لیم و لو بو یچه و لشنجه و پتیچه و بستر یچه
 نام نهرلر جریان و مذکور لیم نهری غوسینه قضا سنده واقع پلاوه
 التنده کی کولدن نبعان ایدر و پریوی ناحیه سنده مذکور درین
 نهرینه قاریشور و مزبور لیم نهرینک جسامته و ساحلنده بیوک
 اورمانلرک بولمسنه نظرگ نهر مذکور اولدقچه تطهیر و اکا اتصال
 ایدن یوللر تنظیم قلمش اولسه هم دروننده قایتق ایشلتد برلسی
 و همد ابنیه ایچون مقضی کراسته نک هب نهرگ نقل
 و تدارک ایدلسی ممکن اوله بیلوردی
 مترو یچه قضا سندن ایبر و لو شنه و سینجه نام انهار جاری

Akova Kazâsı'ndan Lim ve Luboviçe ve Leşniçe ve Petniçe ve Bisteriçe nâm nehirler cereyân ve mezkûr Lim Nehri Gusine Kazâsı'nda vâki' Plave altındaki gölden nebe'ân ider ve Priboy Nahiyesi'nde mezkûr Drin Nehri'ne karuşur.

Ve mezbûr Lim Nehri'nin cesâmetine ve sâhilinde büyük ormanların bulunmasına nazaran nehr-i mezkûr oldukça tathîr ve ona ittisâl iden yollar tanzim kılınmış olsa hem derûnunda kayık işletdirilmesi ve hem de ebniye için muktazî kerâstenin hep nehren nakl ve tedârik idilmesi mümkün olabilürdi.

Kroz kazu Bijelo Polje teku rijeke pod imenom Lim, Ljuboviđa, Lješnica, Petnjica i Bistrica. Rijeka Lim izvire iz Plavskog jezera koje se nalazi u kazi Gusinje i ulijeva se u rijeku Drinu u nahiji Priboj. Pošto je rijeka Lim velika i na svojim obalama ima velike šume, ukoliko bi se ista rijeka očistila i pristupni putevi uredili, bilo bi moguće angažazovati splavove, kao i u kontinuitetu rječnim putem potrebnu građu prevoziti i dopremati za gradnju objekata.

۱۶۳

اولور و برنجيسنك منبى ترغويشته قضا سنده و ايگچيسنك
 منبى متروچيه قصبه سته يارم ساعت مسافده و اوچچيسنك
 منبى بريشته قضا سنده بولنوپ مذکور ايرنهرى راشقه
 قوطروماننده راشقه نهرينه قاريشور
 يره بول قضا سندن دخی مېورنيم هرى يله دهالتى عدد صو
 جريان ايدوپ والتيسى دخی ليم نهرينه قاريشور
 بران قضا سندن ليم نهرى ويدى عدد صو جارى اولور و بونلر
 دخی اکثرى سالفالذکر ليم نهرينه دوکيلور
 انفاليان بير نهرى يله کليسوره و پردناق و غودوه نام صولر
 ترغويشته قصبه سته بشر ساعت مسافه محلدن جاز و بونلر
 منبى قضاء مذکور داخلنده واقع اولور مذکور ايرنهرينه منبى اولور
 قولامئين قضا سندن طاره نهرى و سيناچه و بلاسيچيه و استپاچه
 نام صولر جريان و مذکور طاره نهرى قرطاغ داخلنده کائن و روشه
 بالقاشندن نبعان ايدر و بونلردن طاره نهرى ذکرى سبقت
 درين نهرى کبيرينه و قصورى دخی مذکور طاره
 نرينه منصب اولورلر

Kolaşin kazâsından Tara nehri ve Sinaça ve Bilasniçe ve İstitarîçe nâm sular cereyân ve mezkûr Tara nehri Karadağ dâhilinde kâin Veruşa balkanından neb'ân ider ve bunlardan Tara nehri zikri sebkat iden Drin nehr-i kebîrine ve kusûrı dahî mezkûr Tara nehrine munsab ve müntehâ olurlar.

Kroz ovu kazu teče rijeka Tara, kao i rijeke pod imenom Svinjača, Bjelasica i Štitarica. Pomenuta rijeka Tara izvire na planini Veruša. Tara se ulijeva u spomenutu veliku rijeku Drinu dok se ostale ulijevaju u samu rijeku Taru gdje i završavaju.

**BIJELO POLJE I KOLAŠIN
U SALNAMI BOSANSKOG VILAJETA
ZA 1874. GODINU**

BIJELO POLJE

100

**YENİ PAZAR SANCAĞI
KAZÂ-YI AKOVA**

Kâimmakâmı: Behram Efendi
Ma'âşı: 1.800

Nâibi: Mustafâ Efendi

Mâl Müdîri: Emrullah Efendi
Tahrîrât Kâtibi: Süleymân Efendi
De'âvî Kâtibi: Hüseyin Efendi

Meclis-i İdâre		Meclis-i De'âvî
Reîs: Kâimmakâm A'zâ: Hâcî Süleymân Ağa Abdullah Bey Vuleta Ağa		Reîs: Nâib Mümeyyizân: ‘Alî Bey Hâşim Ağa Marko Ağa
Sandık Emîni: Süleymân Efendi Nüfûs Mukayyidi: ‘Âbid Efendi Tapu Kâtibi: ‘Âbidîn Efendi		
Meclis-i Belediye	Mekteb-i Rüşdiyye	Rüsûmât
Reîs: İbrahim Bey A'zâ: Osmân Ağa Ahmed Ağa Dimitri Ağa Kâtibi: Derdest-i ta'yîn	Mu'allimi: Musâ Efendi Bevvâb: Eyüb Efendi Mevcûd Şakird: 39	Me'mûri: Mahmûd Efendi
Menâfi'-i 'Umûmiyye Sandığı Sermâyesi Guruş: 36490	Telgraf Müdîri: Abdüllütfî Efendi	Viranûş Nahiye-i Mülhakası Müdîri: ‘Âsim Bey Ma'âşı: ----- Kâtibi: Sâdık Efendi

NOVOPAZARSKI SANDŽAK KAZA BIJELO POLJE

Kajmakam: Behram efendija

Plata: 1.800

Naib: Mustafa efendija

Šef finansija: Emrullah efendija

Službenik za evidenciju: Sulejman efendija

Sekretar suda: Husejin efendija

Upravno vijeće kaze

Predsjednik:
Kajmakam

Članovi:
Hadži Sulejman-aga
Abdullah-beg
Vuleta-aga

Sreski sud

Predsjednik:
Naib

Kancelarijski službenici:
Ali-beg
Hašim-aga
Marko-aga

Blagajnik: Sulejman efendija

Službenik za demografsku statistiku: Abid efendija

Službenik za zemljišne knjige: Abidin efendija

Opštinsko vijeće

Predsjednik:
Ibrahim-beg

Članovi:
Osman-aga
Ahmed-aga
Dimitri-aga

Pisar:
Čeka se postavljenje

Ruždija

Učitelj:
Musa efendija

Portir:
Ejub efendija

Brojno stanje učenika:
39

Poreska uprava

Službenik:
Mahmud efendija

Kapital Fonda za javne usluge

Iznos u grošima:
36490

Šef telegrafa:
Abdulutfi efendija

**Upravitelj nahije Vraneš koja
se nalazi u sastavu kaze:**

Asim-beg

Plata:
/

Pisar:
Sadik efendija

۱۹

قلاشین		لیکلی از سنج	
قائم مقام		نایب محمود افندی	
مجلس اداره		مجلس دعاوی	
رئیس	قائم مقام	رئیس	نایب
سلیمان آغا	خلیل افندی	حسن آغا	خلیل افندی
عمر آغا	تعمیرت کانی	بکر افندی	تعمیرت کانی
محمد آغا	امراه افندی	قوستاکی آغا	امراه افندی
میطرا آغا	دعاوی کانی		دعاوی کانی
	راسخ افندی		راسخ افندی
صندوق امینی یوسف افندی			
طابو کتبی انضامیله نفوس مقیدی احمد افندی			
منافع عمومی		ایستادن صندوقی	
صندوقی سرمایه		تکلیفات	
عروش		مأموری	
		شکری افندی	

YENİ PAZAR SANÇAĞI KAZÂ-YI KOLAŞIN

Kâimmakâmı: Osmân Efendi
Ma'âşı: 1.800
Nâibi: Mahmûd Efendi

Mâl Müdîri: Halîl Efendi
Tahrîrât Kâtibi: Emrullah Efendi
De'âvî Kâtibi: Râsim Efendi

Meclis-i İdâre

Reîs:
Kâimmakâm

A'zâ:
Süleymân Ağa
Ömer Ağa
Mehmed Ağa
Mitar Ağa

Meclis-i De'âvî

Reîs:
Nâib

Mümeyyizân:
Hasan Ağa
Bekir Efendi
Kostaçı Ağa

Sandık Emîni: Yûsuf Efendi
Tapu Kitâbeti İnzimâmıyla Nüfûs Mukayyidi: Ahmed Efendi

Menâfi'-i 'Umûmiyye

Sandığı Sermâyesi

Guruş

Eytâm Sandığı

Sermâyesi

Guruş

Telgraf

Me'mûri:
Şükrî Efendi

NOVOPAZARSKI SANDŽAK KAZA KOLAŠIN

Kajmakam: Osman efendija

Plata: 1.800

Naib: Mahmud efendija

Šef finansija: Halil efendija

Referent za sudske spise: Emrullah efendija

Referent za tužbe: Rasim efendija

Upravno vijeće kaze

Predsjednik:

Kajmakam

Članovi:

Sulejman-aga

Omer-aga

Mehmed-aga

Mitar-aga

Sreski sud

Predsjednik:

Naib

Kancelarijski službenici:

Hasan-aga

Bekir efendija

Kostaći-aga

Blagajnik: Jusuf efendija

Službenik za demografsku statistiku i zemljišno-knjižne poslove: Ahmed efendija

Fond za javne usluge

Fond za siročad

Telegraf

Kapital
Groša

Kapital
Groša

Službenik:
Šukri efendija

ADMINISTRATIVNA PODJELA NOVOPAZARSKOG SANDŽAKA

۱۵۹

ولایتک جاوی ولایتی الویہ و قضا الرابہ نو لاجیہ

اسامی قضا		اسامی نواحی	
اسامی قضا	اسامی نواحی	اسامی قضا	اسامی نواحی
سرای	واروش	سرای	واروش
وسوفہ	بوموچہ	وسوفہ	بوموچہ
فونچہ	غورزہ	فونچہ	غورزہ
چانچہ		چانچہ	
ولایتک		ولایتک	
مستی بازار		مستی بازار	
قلاریہ		قلاریہ	
علاحد	علاحد	علاحد	علاحد

اسامی قضا		اسامی نواحی	
اسامی قضا	اسامی نواحی	اسامی قضا	اسامی نواحی
موسین	سورینہ	موسین	سورینہ
نورین	فوریانک	نورین	فوریانک
نوجہ	استونچہ	نوجہ	استونچہ
نوجہ	نوجہ	نوجہ	نوجہ
نوجہ	نوجہ	نوجہ	نوجہ
نوجہ	نوجہ	نوجہ	نوجہ
نوجہ	نوجہ	نوجہ	نوجہ
نوجہ	نوجہ	نوجہ	نوجہ
علاحد	علاحد	علاحد	علاحد

اسامی قضا		اسامی نواحی	
اسامی قضا	اسامی نواحی	اسامی قضا	اسامی نواحی
بیکہ	بیکہ	بیکہ	بیکہ
نورین	نورین	نورین	نورین
نورین	نورین	نورین	نورین
نورین	نورین	نورین	نورین
نورین	نورین	نورین	نورین
نورین	نورین	نورین	نورین
نورین	نورین	نورین	نورین
نورین	نورین	نورین	نورین
علاحد	علاحد	علاحد	علاحد

بیکہ الویہ
بیکہ الویہ
بیکہ الویہ

YENİ PAZAR SANCAĞI	
Esâmî-i Kazâ	Esâmî-i Nevâhî
Seniçe	
Yeni Pazar	
Taşlıca	
Yeni Varoş	Priboy
Mitroviçe	
Akova	Vraneş
Prepol	
Berane	
Tirgovište	
Kolašin	

NOVOPAZARSKI SANDŽAK	
Naziv kaze	Naziv nahije
Sjenica	
Novi Pazar	
Pljevlja	
Nova Varoš	Priboj
Mitrovica	
Bijelo Polje	Vraneš
Prijepolje	
Berane	
Tirgovište	
Kolašin	

145

جسٹس آف دے

YENİ PAZAR SANCAĞI										
Cins-i Emlâk	Seniçe	Yeni Pazar	Taşlıca	Yeni Varoş	Akova	Mitroviçe	Prepol	Berane	Turgovište	Kolaşin
Cevâmi ‘ ve Mescid	007	020	015	002	014	005	007	000	005	000
Medâris	000	002	001	000	000	000	000	000	000	000
Hükümet Konağı	001	001	001	001	001	001	001	001	001	001
Mekteb-i Rüşdiyye	000	001	001	000	001	000	001	000	000	000
Mekâtib-i Sıbyan-ı Müslim	013	012	012	002	015	004	004	000	004	001
Müdâvim Etfâl-ı Zükûr	500	424	333	098	680	125	180	000	100	050
Etfâl-ı İnâs	060	170	166	037	175	025	040	000	032	028
Han	024	041	012	011	007	004	005	006	004	004
Hâne	2183	4016	1970	1379	2117	700	1661	667	1233	510
Dükkân ma‘a mağaza	214	590	223	177	218	111	100	072	039	038
Kelîsâ ve işkola	001	002	018	008	005	003	007	002	000	000
Müdâvim Etfâl-ı Zükûr	053	060	164	046	038	020	060	000	000	000
Müdâvim Etfâl-ı İnâs	000	000	000	007	008	010	010	000	000	000
Havra	000	000	000	000	000	000	000	000	000	000
Meyhane	000	000	000	000	000	000	000	000	000	000

NOVOPAZARSKI SANDŽAK

Vrsta nekretnine	Sjenica	Novi Pazar	Pļevlja	Nova Varoš	Bijelo Polje	Mitrovica	Prijepolje	Berane	Trgovište	Kolašin
Džamije i mesdžidi	7	20	15	2	14	5	7	0	5	0
Medrese	0	2	1	0	0	0	0	0	0	0
Rezidencije	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Ruždije	0	1	1	0	1	0	1	0	0	0
Muslimanski sibjan mektebi	13	12	12	2	15	4	4	0	4	1
Broj muške djece koja ih pohađaju	500	424	333	98	680	125	180	0	100	50
Broj ženske djece	060	170	166	37	175	25	40	0	32	28
Hanovi	24	41	12	11	7	4	5	6	4	04
Kuće	2183	4016	1970	1379	2117	700	1661	667	1233	510
Dućani i magaze	214	590	223	177	218	111	100	072	039	038
Crkve i škole	1	2	18	8	5	3	7	2	0	0
Broj muške djece koja ih pohađaju	53	60	164	46	38	20	60	0	0	0
Broj ženske djece koja ih pohađaju	0	0	0	7	8	10	10	0	0	0
Sinagoge	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mehane	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

۱۴۳

که جمعا طغوز ساعثك شوسه موجود ايسه ده
 حال خرابيده اولديني ججه در دست تعميرد
 استوچه قضا سندن (بيله كه) به بش وقضا مذکور دن
 قلیق) لمانه اون درن عتقا مشا شوسه طریقی وارد
 لبوشقه قضا سندن (موسمار) قضا داخلنده کائن
 (چفتك) نام محله قدر اوچ ساعثك و (قویچه) دن دخی
 سرایه و کین منظم شوسه یوللری موجود در

يکي بازار سينجه

(سينجه) قضا سندن (استوچه) قریه سنه بش و (اویچه)
 نهریه برو یکی بازار قضا سی ججه برقیق ساعت مشا
 شوسه طریقی وارد در

یکی واروش قضا سنده کائن (اویچه) کپایسندن قرطوب
 قریه سنه قدر دت ساعت و قریه مذکور دن (یکی)
 واروش قضا سنده کین یکی ساعت مشا
 شوسه یولی موجود در

(وانه) قصبه سندن (اقوه) قضا سنده قدر اوج ساعتك
شوسه يولى وارد در

تراونيك قصبه سندن

تراونيك قصبه سندن سراى جاده سنده درك و (زچيه) يه اون
(حدودينه التى و) وقف زير) قصبه سنده قدر نبش كه
جعا يكرى بش ساعتك شوسه يولى وارد در
وقف بالا) قصبه سندن (بوغونيو) يه وانذن (وقف زيره
وبوغونيو دن كوبرس وانذن اهلونه يه اون ايكي بوش عت
مسافه لى شوسه يولوكه موجود در
اهلونه دن (تراونيك) قصبه سنده و اوستريا حدودينه
قدر منظم شوسه يولى وارد در

بنالوقه قصبه سندن

بنالوقه قصبه سندن (غراد شقه) قضا سنده بش و (برناور)
قصبه سندن سكرويتمار، قريه سنده درك و (پريتيور)
قضا سى حدودينه درك و (يايچه) يه اون كه جعا او توزر
ساعت مسافه لك شوسه طريق وارد در

139-140

Seniçe Kazâ'sından (İstrmçe) Karye'sine beş ve (Ufça) Nehr'ine kadar bir ve (Yenibazar) Kazâ'sı cihetine bir küçük sâ'at mesafelik şose yolu vardır.

Yeni Varoş Kaza'sında kâin (Ufça) köprüsünden (Kratova) Karye'sine kadar dört sâ'at ve Karye-i mezkûrdan (Yeni Varoş) Kazâ'sına değin iki sâ'at mesâfelik şose tarîki mevcûddır.

(Berane) Kasaba'sından (Akova) Kazâ'sına kadar üç sâ'atlık şose yolu vardır.

139-140

Od kaze Sjenica do sela Strmac pet, do rijeke Uvac jedan i do kaze Novi Pazar ima jedan i po sat makadamskog puta.

Od mosta Uvac u kazi Nova Varoš do sela Kratovo ima četiri sata, a od pomenutog sela do kaze Nova Varoš ima dva sata makadamskog puta.

Od kasabe Berane do kaze Bijelo Polje vodi makadamski put od tri sata.

POLJOPRIVREDNE KULTURE KOJE USPJEVAJU
U NOVOPAZARSKOM SANDŽAKU

۱۴۲

واریک و فصولیه و بوکا مائل شیلردن عبارتند

هَر بِنَک سَبْنَجَانِی

ترین و اسنویه قضااری راضیسنک قوه نایبه سی و سطره درجه
اولوب مصر و بنگا و شعیر و سورخه یتشدیرمکه و یا لکزر
(راونوم) قریه سنده انواع محشوکا چمفده در
مومنا دونه سین و لبوشنه قضاالرنیک قوه نایبه سی علا
وهرشی یتشدیرمکه مساعدا یسه ده اولرده یا لکزر بغدادی
و شعیر و چودار و داری و هله و لحنه و بوکا مائل شیلر ذرع
و درون قضا ده صرف و خرج اولمفده در
پیوه و نفشیک قضاالرنده خطه و شعیر و چودار و علف
واریک و الما و ارمود و قونجی کچ ها بعضر شیلر حصوله کلکده در
قونجه قضا سنک قوه نایبه سی پیک کوزل وهرشی حصول
کلکده در

یکینا زار سَبْنَجَانِی

سینجه و یکی بازار و طاشلیجه و یکی واروش و اقوم و پره پول
و برله و ترغوشنه قضاالرنیک کافه محصولاتی بغدادی و شعیر

وعلف وچودار وهله ده دن عبارت ايسه ده بعض مجلرنده
سبز واريك حصوله كلور

بهكه سبجاني

بهكه قضايه اراضيسنك قوه نابتة سي علا و اوسترو شيه
قضا سنك اوسط و بوايكي قضا نك محصولي بقا و فوفورز
وشعير وهله و داري و علف و چودار و قومپر و كنان
و كنوير و د خاندن عبارتند
معدن قضا سنك محصولي دخی بهكه و اوسترو شيه
قضا لرينك محصوله مائل ايسه ده امشبو قضا اراضيسنك
قوه نابتة مي پرنج و باغ يتشد ير مكه مستعد در

ترافينك سبجاني

يا بچه و اخضا و غلاموج قضا لري اراضيسنك قوه نابتة سي علا
و اوسط و ادني در و اورالده خنطه و شعير و فوفورز و قيلمه
واريك و چودار و ارزن وهله و علف حصوله كلكده در

بنا لوقه سبجاني

بنا لوقه قضايه اراضيسنك قوه نابتة سي بوسنه جرمشالند در
ديلسيز در چونكه هرنوع محصول و حصو بوسناك اعلا آورده يتشلكده در

143-144

YENİ PAZAR SANCAĞI

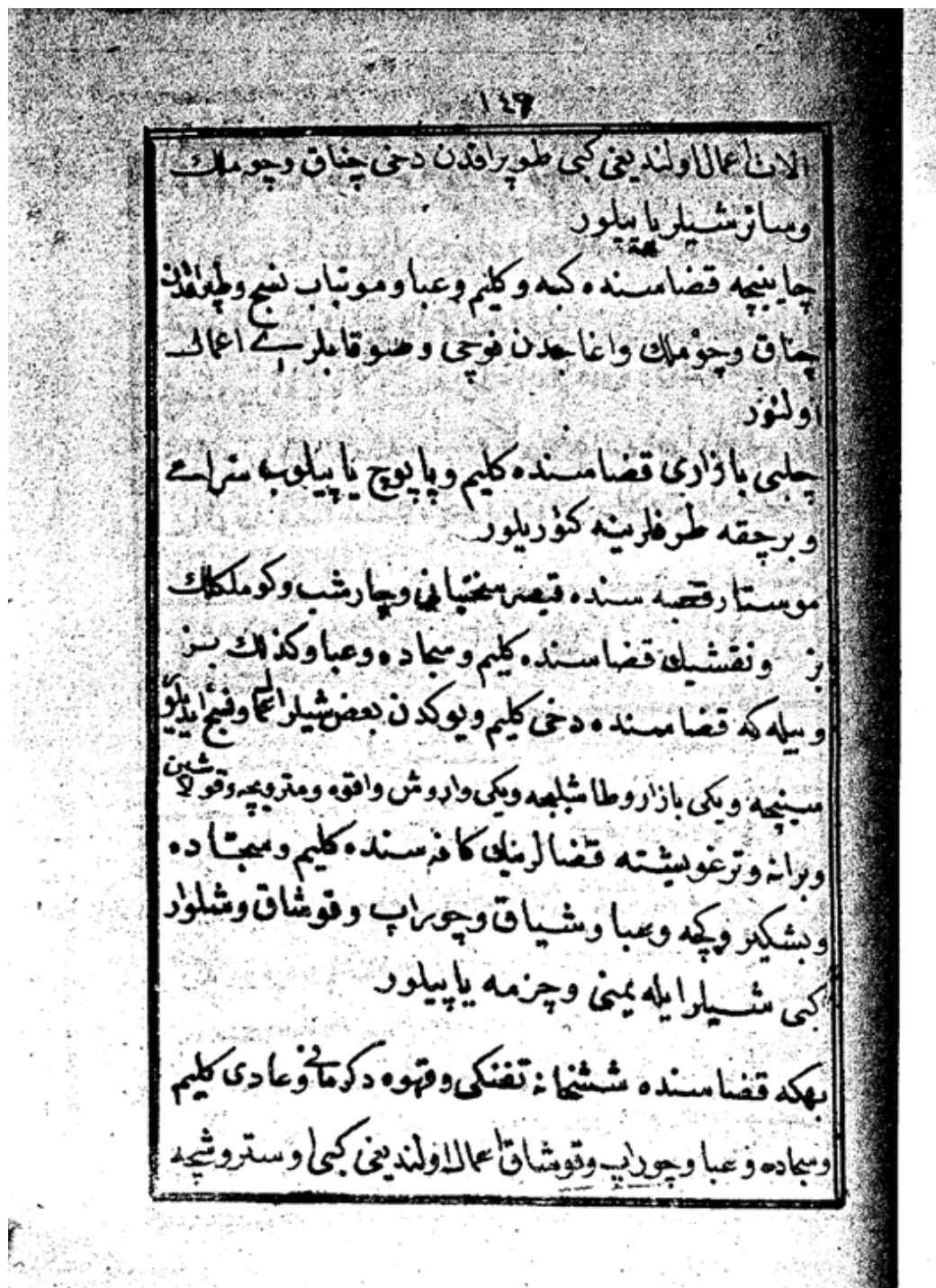
Seniçe ve Yeni Pazar ve Taşlıca ve Yeni Varoş ve Akova ve Prepol ve Berane ve Trgovište kazâlarının kâfe-i mahsûlatı buğday ve şa'ir ve 'alef ve çavdar ve heldeden 'ibâret ise de ba'zı mahallerinde sebze ve irik mahsûle gelür.

143-144

NOVOPAZASKI SANDŽAK

Iako cejelokupan rod u kazama Sjenica, Novi Pazar, Pljevlja, Bijelo Polje, Prijepolje, Berane i Trgovište čine pšenica, ječam, ovas, raž i heljda u pojedinim dijelovima uspijevaju i povrće i šljiva.

TRADICIONALNI PROIZVODI U NOVOPAZARSKOM SANDŽAKU

Seniçe ve Yeni Pazar ve Taşlıca ve Yeni Varoš ve Akova ve Mitroviçe ve Kolašin ve Berane ve Trgovište kazâlarının kâffesinde kilim ve seccâde ve beşkir ve keçe ve ‘abâ ve şayâk ve çorap ve kuşak ve şalvar gibi şeyler ile yemeni ve çizme yapılır.

U svim kazama kao što su Novi Pazar, Pljevlja, Nova Varoš, Bijelo Polje, Mitrovica, Kolašin, Berane i Trgovište proizvode se stvari kao što su ćilimi, sedžade, peškiri, gruba tkanina, abe, šajaci, čarape, pojasevi i šalvare, kao i jemenija i čizme.

نهر آقسه يه نقل واورده امستيف ايدرك بعد
بوله يوك حشارلر

يكي وادوش قضا سنده ايزلا تار و ماخنا و برازنا و بور تاچ
و وچيا غلاوه و بانيه و پيج و شرابا تويك و اوژال و ماچو غوره
و ماغوره و چاواق نام اورمانلر واقع و بوقلرک بعضي سيحام
و بعضي ميشه و قاين اشجاريني جامع اولوب انجق اوردن
کراسنه نك نهر نقل شدمي يه قدر عادت ايدنما مشدر
اقوه قضا سنك اطراف اربعه سي اورماندن عبارت
اولوب بونلردن الك يوكي خراچنه و اسقوي غوري نام بالقانلر
و درونلرده برويکي وچ ارشون عرضنده قاين و ميشه
اشجادي وارد در قضا مزبور دن جريان بدن ليم نهر
واسطه سيله اهالي محليه مذکور اورمانلردن درون
قصبه يه خطب نقل و يوکني قرف پاره دن ايکي غروشه
قدر فروخت ايدرلر

مزيو پچه قضا سنده شاله و قوزارو و قوشو طوه
وسلا نه نام بالقانلر موجود در و بونلرده ميشه
وقاين و قواق اغاچلري وارد

Akova Kazâsı'nın etrâf-ı erba'ası ormandan 'ibâret olup bunlardan en büyüğü Hramçine ve İskoçigorine nâm balkanlardır. Ve derûnlarında bir ve iki ve üç arşun 'arzında kayın ve mişe eşcârı vardır. Kazâ-i mezbûreden cereyân iden Lim Nehri vâsıtasıyla ahâlî-i mahalliye mezkûr ormanlardan derûn-ı kasabaya hatab nakl ve yükünü kırk paradan iki guruşa kadar fûrûht iderler.

Kaza Bijelo Polje je sa sve četiri strane okružena šumom i planinama od kojih su najveće planine Ramčina i Skočigorina. Šum se sastoji od stabala bukve i hrasta širine od jedan, dva i tri aršina. Lokalno stanovništvo iz pomenutih šuma posredstvom rijeke Lim koja teče kroz pomenutu kazu prevozi drva do kasabe čiji jedan tovar prodaju za četrdeset para do dva groša

۱۵۶

پره پول قضا سنده یاوریه واوزال وراونا غوره
وژایارین وویلا قوچ و برازدیچه نام اورمانلرواقع
ومیشه وقاین اغاچلرینی جامعدر

برانه قضا سنده سقریچه و اسمیلا و یچه و بوقولین و طورین
وبلا سیچه نام بالقانلر موجود در بونلرک بعضی سنده چا
وقاین و بعضی سنده یا لکرچام اغاچلری وارد

ترغوشته قضا سنده اصوین و پلاح و طور بیان
وحایلا و اربلب و سینوینه و موقه نام اورمانلرواقع
وچام وقاین اغاچلرینی جامعدر

قولاشین قضا سنده قولوچ و بلا سیچه و سینا و نیه و بار یچه
نام بالقانلر موجود و بوبالقانلر قصبه یه ایکی ساعت
الن ساعت قد دعیید اولوب درونلرنده چام وقاین
اغاچلری وارد و بواورمانلردن یا لکراهای قضا
اودون و کراسنه قطع و یوک یوک نفل الیکده در

هر نیک سبب خاخی

موستار قضا سنده و یله و بودیم بالقانلری واقع و جیم میشه

Kolašin kazâsında Kuluç ve Bilasiçe ve Sinavine ve Bariçe nâm balkanlar mevcûd ve bu balkanlar kasabaya iki sâ‘atden altı sâ‘ate kadar ba‘îd olub derûnlarında çam ve kayın ağaçları vardır ve bu ormanlardan yalnız ehâlî-i kazâ odun ve keraste kat‘ ve yük nakl eylemekdedir.

U kazi Kolašin nalaze se planine pod imenom Ključ, Bjelasica, Sinjajevina i Barice. Ove planine su udaljene dva do šest sati od kasabe i one obiluju borovim i bukovim drvetom. U ovim šumama samo stanovništvo kaze sječe drvo i građu, a zatim ih u tovarima transportuju.

قناره اولوپ . بیرینه ابرو ابرو مجلرده قاریشور و صکره
 اکثری سالنالد کوریم نهرینه دوکیورلر
 یکی بازار قضا سندن ابره و راشقه و پوشایچه و دروه
 نام نهر لری جاریده
 طاشلیچه قضا سندن کهنینه و ایرمق و راد بریقه و
 لوقاویچه و طاره و زنجیچه نام صولجریان ایدر
 یکی واروش قضا سندن یوورالا و پرستوبنه و طیسویچه
 و غوردینه نام صولجرا کوریم نهرینه منتهی اولورلر
 اقه قضا سندن لیم و لوبویچه و لشیچه و یینیچه و بسترچه
 نام نهر لری جریان و مذکور لیم نهری غوسینه قضا سنده واقع
 پلاوه التمه کی کولدن نیغان ایدر و پریوی ناجیه سندن نهر
 دهر نهرینه قاریشور و مذکور لیم نهرینک جسامنه
 و ساحلنده یوک اورمانلرک بولمسنده نظر انهر مذکور اولدقچه
 نظیر واکا اتصال ایدن یوللر تنظیم قلفش اولسه هم درونده
 قاناییشلدر لسی و همد اینه اینه انهر مقتضی کراسته ناک
 هنب نهر و ندرک لید لسی ممکن و له یلورلر
 ادر وچه قضا سندن ایلر و لوشه و سیقچه نام ایلر

Akova Kazâsı'ndan Lim ve Luboviçe ve Leşniçe ve Petniçe ve Bisteriçe nâm nehirler cereyân ve mezkûr Lim Nehri Gusine Kazâsı'nda vâki' Plave altındaki gölden nebe'ân ider ve Priboy Nahiyesi'nde mezkûr Drin Nehri'ne karuşur. Ve mezbûr Lim Nehri'nin cesâmetine ve sâhilinde büyük ormanların bulunmasına nazaran nehr-i mezkûr oldukça tathîr ve ona ittisâl iden yollar tanzim kılınmış olsa hem derûnunda kayık işletdirilmesi ve hem de ebniye için muktazî kerâstenin hep nehren nakl ve tedârik idilmesi mümkün olabilürdi.

Kroz kazu Bijelo Polje teku rijeke pod imenom Lim, Ljuboviđa, Lješnica, Petnjica i Bistrica. Rijeka Lim izvire iz Plavskog jezera koje se nalazi u kazi Gusinje i ulijeva se u rijeku Drinu u nahiji Priboj. Pošto je rijeka Lim velika i na svojim obalama ima velike šume, ukoliko bi se ista rijeka očistila i pristupni putevi uredili, bilo bi moguće angažovati splavove, kao i u kontinuitetu riječnim putem potrebnu građu prevoziti i dopremati za gradnju objekata.

جاک اولور و برنجیسنک منعی ترغولیشته قضا سنده و برنجیسنک
منعی مزوچیه قصبه سنه یارم ساعت مفاده و او برنجیسنک
منعی پریشته قضا سنده بولنوب مذکور ایبرنهری راشقه
قو طر و مانده راشقه نهرینه قاریشور

پره بول قضا سندن دخی مزبور ایم نهری ایله دهها القی عدد و
جریا ایدوب والتیسی دخی ایم نهرینه قاریشور

براز قضا سندن لیم نهری و یک عدد صو جاری اولور و اکثر لیم
دخی سالها لیم نهرینه دو کیلور انفالذکرایبر نهری
ایله کلیسوره و پردناق و غودوه نام صولر ترغولیشته قصبه
بش ساعت مفاده سندن جاری و بونلرک منعی قضاء مذکور
داخلنده اولوب مذکور ایبرنهرینه منصب اولور

فولاشیر قضا سندن طاره نهری و سیناچه و بلا سینیچه
و استطاریچه نام صولر جریان و مذکور طاره نهری
قره طاع داخلنده کائن و روشه بالقانندن
بعان ایدر و بونلردن طاره نهری ذکری سبقنایدن
درین نهر کبیرینه و قصوری دخی مذکور طاره
نهرینه منصب و منتهی اولور

Kolašin kazâsından Tara nehri ve Sinaça ve Bilasniçe ve İstitarîçe nâm sular cereyân ve mezkûr Tara nehri Karadağ dâhilinde kâin Veruša balkanından neb'ân ider ve bunlardan Tara nehri zikri sebkât iden Drin nehr-i kebîrine ve kusûrî dahî mezkûr Tara nehrine munsab ve müntehâ olurlar.

Kroz ovu kazu teče rijeka Tara, kao i rijeke pod imenom Svinjača, Bjelasica i Štitarica. Pomenuta rijeka Tara izvire na planini Veruša. Tara se ulijeva u spomenutu veliku rijeku Drinu dok se ostale ulijevaju u samu rijeku Taru gdje i završavaju.

**BIJELO POLJE I KOLAŠIN
U SALNAMI BOSANSKOG VILAJETA
ZA 1875. GODINU**

(۱۸)		
یکی بازار حاجی		
قضاء	اقسوه	
قامقامی عبدالله بل امیر عام نانوی مصطفی افندی		
مجلس اداره	مدیر امین افندی	مجلس علوی
رئیس مقام	مال مدیری	رئیس نایب
عزاز اغا	صافق افندی	علی باب
سلیمان باب	محمد علی	هاشم اغا
خلیل اغا	سلیمان افندی	مارقواغا
دینار روحانی	ضیق امینی	حسین افندی
یوزن افندی	سلیمان افندی	
بنقواغا		
نفوس مقید عابد افندی املاک کاتبی شاکر افندی طابو کاتبی عابد افندی		
مجلس بلدیه	مکتب شدیه	وراثت و تاجیر
فنا فی عمتیه	معلمی موسی افندی	ملحقه سی مدیری
رئیس دهم	بواب عبدالله افندی	عاصم باب
عزاز اغا		کاتبی صافی افندی
دیشواغا		
نظراف مدیری	ضابطه مأمور	رسوما مأمور
نظراف افندی	بنادر بولک معارف	محمود افندی
	خارجی لطیف افندی	
	بیاده قول ویدی	
	معارف معارف	
	سوار معارف	
	سوار تفرات	
	بیاده کار	

YENİ PAZAR SANCAĞI KAZA-YI AKOVA

Kâimmakâmı: ‘Abdullah Bey Istabl-ı ‘Âmire
Nâibi: Mustafâ Efendi

Müderres-i Emîn Efendi
Mâl Müdürü: Sadık Efendi
Tahrîrât Kâtibi: Süleymân Efendi
Sandık Emîni: Süleymân Efendi
Beşinci Mecîdî

Meclis-i İdâre		Meclis-i De‘âvî
Reîs: Reîs-i Kâimmâkâm A‘zâ: Osmân Ağa Süleymân Bey Halîl Ağa Reîs-i Ruhânî: Yovan Efendi Niko Ağa		Reîs: Nâib Mümeyyizân: ‘Alî Bey Hâşim Ağa Marko Ağa Kâtib: Hüseyin Efendi
Nüfûs Mukayyidi: ‘Âbid Efendi Emlâk Kâtibi: Şâkir Efendi Tâpu Kâtibi: ‘Âbid Efendi		
Meclis-i Belediye ve Menâfi’-i ‘Umûmiyye	Mekteb-i Rüşdiyye	Vıranos Nâhiye-i Mülhakası Müdürü:
Reîs: İbrahim Bey Osmân Ağa Ahmed Bey Risto Ağa Kâtibi: Mehmed Efendi	Mu’allimi: Mûsa Efendi Bevâb: Abdullah Efendi	‘Âsım Bey Kâtibi: Sâdık Efendi
Telgrâf Müdürü: Lütfî Efendi	Zâbıta Me’mûrları	Rüsûmât Me’mûru: Mahmûd Efendi
	Piyâde Bölük Mu’avini: Hâcî Latif Ağa	
	02 Piyâde Kol Vekîlî	
	03 Mu’avini	
	01 Süvârî Mu’avini	
	10 Süvârî Neferât	
	14 Piyâdegân	

NOVOPAZARSKI SANDŽAK KAZA BIJELO POLJE

Kajmakam: Abdullah-beg, nosilac ordena carske ergele
Naib: Mustafa efendija

Muderis: Emin efendija
Šef finansija: Sadik efendija
Službenik za evidenciju: Sulejman efendija
Blagajnik: Sulejman efendija, Orden Medžidija 5 reda

Upravno vijeće kaze	Sreski sud
Predsjednik: Kajmakam Članovi: Osman-aga Sulejman-beg Halil-aga Duhovni poglavar Uvaženi Jovan Niko-aga	Predsjednik: Naib Kancelarijski službenici: Ali-beg Hašim-aga Marko-aga Pisar: Husein efendija

Službenik za demografsku statistiku: Abid efendija
Službenik za nekretnine: Sakir efendija
Službenik za zemljišne knjige: Abid efendija

Općinsko vijeće i Fond za javne usluge	Ruždija	Upravitelj nahije Vraneš koja se nalazi u sastavu kaze: Asim-beg Pisar: Sadik efendija	
Predsjednik: Ibrahim-beg Osman-aga Ahmed-beg Risto-aga Pisar: Mehmed efendija	Mualim: Musa efendija Vratar: Abdulah efendija		
Šef telegrafa: Lutfi efendija	Vojno-policijski službenici	Poreski službenik: Mahmud efendija	
	Pomoćnik pješadijskog buljuka: Hadži Latif-aga		
	02		Zamjenik pješadijskog kol-age
	03		Pomoćnici
	01		Pomoćnik konjanika
	10		Konjanici
	14	Pješadijci	

(۹۲)

فیاض
ایکینجا رتبه
قولاشین

قائم مقام عثمان افندی نایب محمود افندی

مجلس دعاوی

مجلس اراک

رئیس نایب

رئیس قائم مقام

حسن آغا
بکر افندی
قرستانی آغا

نایب

مال مدیر
خلیل افندی

سلیمان آغا
عمر آغا
محمد آغا
مبارک آغا

تحریرات کا نایب امراء افندی دعاوی کا نایب راسم افندی

صندوق امینی
یوسف افندی

نفوس و طالبو
کاظمی احمد
افندی

ضابطہ امور

رسو و مامور
الماس افندی

۱. سوار و قول و کبی
۲. پیادہ قول و معاو
۳. سوار بیان
۱۰. پیادہ کات

تلفاز مدیر
شکری افندی

YENİ PAZAR SANCAĞI KAZÂ-YI KOLAŞIN

Kâimmakâmı: Osmân Efendi
Ma'âşı: 1.800

Nâibi: Mahmûd Efendi

Mâl Müdîri: Halîl Efendi

Tahrîrât Kâtibi: Emrullah Efendi
De'âvî Kâtibi: Râsim Efendi

Meclis-i İdâre

Reîs:
Kâimmakâm

A'zâ:
Süleymân Ağa
Ömer Ağa
Mehmed Ağa
Miyad Ağa

Meclis-i De'âvî

Reîs:
Nâib

Mümeyyizân:
Hasan Ağa
Bekir Efendi
Kostaçi Ağa

Nüfûs ve Tapu Kâtibi: Ahmed Efendi
Sandık Emîni: Yûsuf Efendi
Telgraf Müdîri: Şükrî Efendi
Rûsûmât Me'mûri: Elmas Efendi

Zâbıtâ Me'mûrları

Nefer	
10	Süvârî Kol Vekili
20	Süvârî Kol Mu'avini
40	Süvâriyân
15	Piyâdegân

NOVOPAZARSKI SANDŽAK KAZA KOLAŠIN

Kajmakam: Osman efendija
Plata: 1.800

Naib: Mahmud efendija

Šef finansija: Halil efendija

Referent za sudske spise: Emrullah efendija
Referent za tužbe: Rasim efendija

Upravno vijeće kaze

Predsjednik:
Kajmakam

Članovi:

Sulejman-aga
Omer-aga
Mehmed-aga
Mijat-aga

Sreski sud

Predsjednik:
Naib

Kancelarijski službenici:

Hasan-aga
Bekir efendija
Kostaći-aga

Službenik za demografsku statistiku i zemljišno-knjižne poslove:
Ahmed efendija

Blagajnik: Jusuf efendija

Šef telegrafa: Sukri efendija

Poreski službenik: Elmas efendija

Vojno-policijski službenici

Vojnici	
10	Zamjenik konjičkog kol-age
20	Pomoćnik konjičkog kol-age
40	Konjanici
15	Pješadijci

TABELARNI PRIKAZ GRAĐEVINA I OBRAZOVNIH USTANOVA U NOVOPAZARSKOM SANDŽAKU

[illegible]

YENİ PAZAR SANCAĞI

Cins-i Emlâk	Seniçe	Yeni Pazar	Taşlıca	Yeni Varoş	Akova	Mitroviçe	Prepol	Berane	Turgovište	Kolašin
Cevâmi ‘ ve Mescid	007	020	015	002	014	006	007	001	005	001
Medâris	000	002	001	000	000	000	000	000	000	000
Hükümet Konağı	001	001	001	001	001	001	001	001	001	001
Mekteb-i Rüşdiyye	014	003	011	008	001	000	001	000	000	000
Mekâtib-i Sıbyan-ı Müslim	013	013	012	003	015	004	004	001	004	001
Müdâvim Etfâl-ı Zükûr	500	440	325	099	690	142	192	007	110	055
Etfâl-ı İnâs	070	180	175	040	186	032	045	000	035	032
Han	024	041	012	011	007	004	005	006	004	004
Dükkân ma’a mağaza	220	593	225	120	226	115	106	075	037	036
Kelîsâ ve işkola	001	002	017	008	005	006	007	002	000	000
Müdâvim Etfâl-ı Zükûr	051	060	158	045	036	020	056	007	000	000
Müdâvim Etfâl-ı İnâs	000	000	000	007	008	010	010	000	000	000
Havra										
Meyhane										

NOVOPAZARSKI SANDŽAK										
Vrsta nekretnine	Sjenica	Novi Pazar	Pijevlja	Nova Varoš	Bijelo Polje	Mitrovica	Prijepolje	Berane	Trgovište	Kolašin
Džamije i mesdžidi	7	20	15	2	14	6	7	1	5	1
Medrese	0	2	1	0	0	0	0	0	0	0
Rezidencije	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Ruždije	14	3	11	8	1	0	1	0	0	0
Muslimanski sibjan mektebi	13	13	12	3	15	4	4	1	4	1
Broj muške djece koja ih pohađaju	500	440	325	99	690	142	192	7	110	55
Broj ženske djece	70	180	175	40	186	32	45	0	35	32
Hanovi	24	41	12	11	7	4	5	6	4	4
Dućani i magaze	220	593	225	120	226	115	106	75	37	36
Crkve i škole	1	2	17	8	5	6	7	2	0	0
Broj muške djece koja ih pohađaju	51	60	158	45	36	20	56	7	0	0
Broj ženske djece koja ih pohađaju	0	0	0	7	8	10	10	0	0	0
Sinagoge										
Mehane										

(۱۲۴)

ولایت سرای سنجانی
راختند بولور

سرای شهر ندن (قونجه) و (قونجه) و (ویسوق)
(وچلیه بازاری) قضا رینه قدر منظم شوسه بولور وارد

هر شمس سنجانی

موسمار قصبه سندن (قونجه) به قدر اون ایکی
ساعت مسافه اولور قی غایت مکمل بر طریق قدر
تیره بین قضا سے داخلند. کائن ستورینه نام محلدن
(سنجه) به قدر در ساعت منظم بولور وارد
وقضاء مذکور دن (بیله که) به التی و (مناسره) اوج
که جمعاً طقوز ساعت شوسه موجود در
استولچه قضا سندن (بیله که) به بشر وقضاء
مذکور دن (قلیق) لیمانه اون درت ساعت
مسافه شوسه طریق وارد
لبوشقه قضا سندن (موسمار) قضا سی داخلند.
کائن (چفتک) نام محله قدر اوج ساعتک
شوسه بولی وارد

یکی بازار سنجانی

سینجه فضا سندن (استرچه) قریه سنه بش
 و (اوجیه) نهرینه قدر بر و (یکی بازار) فضا سی
 جهنه برحق ساعت مشاک شوسه یولی وارد
 یکی واروش فضا سنده کائن (اوجیه) کپری سندن
 (قرطوه) قریه سنه قدر درت ساعت و قریه
 مذکور دن (یکی واروش) فضا سنه دکن یکی است
 مسافه لك شوسه طریق موجود در
 (وانه) قصبه سندن (افوه) فضا سنه قدر
 اوج ساعتك شوسه یولی وارد

ایزورینق سنجانی

طوزله زیر قصبه سندن (طوزله) بلایه ایکی و
 (غزاد چایچه) فضا سنه سکرو (برچه) به درت
 و (ایزورینق) فضا سنه درت که جمعا اوز سکرو
 ساعتك شوسه طریق موجود در
 برچه فضا سندن (طوزله) و غزاد چایچه و غزورینق
 و (بلینه) فضا سندن ایزورینق فضا سنه قدر درت
 و (راچه) اسکله سنه درت و (برزوه پوله) به بش
 که جمعا اوز اوج ساعتك شوسه یولی وارد
 برچه فضا سندن ایزورینق فضا سنه و بشه جمعا

143-144

Seniçe Kazâ'sından (İstrmçe) Karye'sine beş ve (Ufça) Nehr'ine kadar bir ve (Yenibazar) Kazâ'sı cihetine bir büyük sâ'at mesâfellik şose yolu vardır.

Yeni Varoş Kaza'sında kâin (Ufça) köprüsünden (Kratova) Karye'sine kadar dört sâ'at ve Karye-i mezkûrdan (Yeni Varoş) Kazâ'sına değin iki sâ'at mesâfellik şose tarîki mevcûddır. (Berane) Kasaba'sından (Akova) Kazâ'sına kadar üç sâ'atlık şose yolu vardır.

143-144

Od kaze Sjenica do sela Strmac pet, do rijeke Uvac jedan i do kaze Novi Pazar ima jedan i po sat makadamskog puta.

Od mosta Uvac u kazi Nova Varoš do sela Kratovo ima četiri sata, a od pomenutog sela do kaze Nova Varoš ima dva sata makadamskog puta.

Od kasabe Berane do kaze Bijelo Polje vodi makadamski put od tri sata.

POLJOPRIVREDNE KULTURE KOJE USPJEVAJU
U NOVOPAZARSKOM SANDŽAKU

(۱۲۹)

پیوه و نقشبیک قضا لرندہ منطہ و شمیر و چودار
و علف و اریک و الما و ارمود و قزلق کچہ ہا بعض
شیر حصولہ کا مکدہ در
قونچہ قضا سنک اراضی قومہ نابتہ سی بہ
کوزل و ہر شیک حصولہ مسامدہ در

یکی بازار سنجانی

سنجیہ و یکی بازار و طاسلیجہ و یکی واروش و اقوم
و برہ بول و برانہ و رغوبشتہ قضا لرینک کا فہ محصولہ
بغدای و شمیر و علف و چودار و ہلدہ دن عبارت
ایسہ دہ بعض محلہ دہ سبزہ و اریک حصولہ کلود

بہک سنجانی

بہک قضا سی اراضی سنک قومہ نابتہ سی ایجہ
و اوستر و شجہ قضا سنک اوسط دیجہ دہ اولوب
یوایی قضا سنک محصولاتی بغدای و مصر و شمیر و ہلدہ
و دار و علف و چودار و قومپیر و کتان و کنوپر
و دختہ عبارت در
معدن قضا سنک محصولاتی دخی بہک و اوستر و شجہ
قضا لرینک محصولاتہ مماثل ایسہ دہ اشبو قضا

YENİ PAZAR SANCAĞI

Seniçe ve Yeni Pazar ve Taşlıca ve Yeni Varoş ve Akova ve Prepol ve Berane ve Trgovište kazâlarının kâfe-i mahsûlatı buğday ve şa‘îr ve ‘alef ve çavdar ve heldeden ‘ibâret ise de ba‘zı mahallerinde sebze ve irik mahsûle gelür.

NOVOPAZASKI SANDŽAK

Iako cjelokupan rod u kazama Sjenica, Novi Pazar, Pljevlja, Bijelo Polje, Prijepolje, Berane i Trgovište čine pšenica, ječam, ovas, raž i heljda u pojedinim dijelovima uspijevaju i povrće i šljiva.

(۱۵۶)

چناق وچوملک و سائر شید یا پیلور
جانیچه قضا سنده کیم و کیم و عبا و مونیاب نیج و طبرانی
چناق وچوملک و اغاچ دال فوجی و صوقا بیره
اعمال اولور
چلیه بازاره قضا سنده کیم و باپوچ یا پیلور سر
و برچقه طرفلینه کتوریلور
موسنار قصبه سنده قیصر سخیلک و چار شیب
و کوملک بزر و نقشبک قضا سنده کیم و سجاده
و عبا و کذلک بزر و یله که قضا سنده دخی کیم و یوکدل
بعض شید اعمال و نیج ایدیلور
سنیچه و یکی بازار و طاشلیجه و یکی واروش و اقوه
و مزوچه و قولاشین و برانه و نرغونشته قضا لرنک
کافه سنده کیم و سجاده و پشیکروکجه و عبا
و شیاق و چوراپ و قوشاق و شلوار یکی شید
ایله یعنی و خرمه یا پیلور
بهکه قضا سنده ششخانه تفکی و قهوه دکرملک
و عادی کیم و سجاده و عبا و چوراپ و قوشاق
اعمال اولدینی کی اوسترو شجه و نوه سرفضارند
دخی کیم و عبا و چوراپ و معدن قضا سنده نمور
برطاقمالات و ادوات ایله اکو و سمو و چوراپ

Seniçe ve Yeni Pazar ve Taşlıca ve Yeni Varoš ve Akova ve Mitroviçe ve Kolašin ve Berane ve Trgovište kazâlarının kâffesinde kilim ve seccâde ve beşkir ve keçe ve 'abâ ve şayâk ve çorap ve kuşak ve şalvar gibi şeyler ile yemeni ve çizme yapılır.

U svim kazama kao što su Novi Pazar, Pljevlja, Nova Varoš, Bijelo Polje, Mitrovica, Kolašin, Berane i Trgovište proizvode se stvari kao što su ćilimi, sedžade, peškiri, gruba tkanina, abe, šajaci, čarape, pojasevi i šalvare, kao i jemenija i čizme.

(۱۶۳)

بر عرب اودون اوج غروشدن نهایت الخ غروشه قدر
صافقه اولدنی جهته نهرا خطب و کراسته نك
تقلی محتاج دکلدر

طاشلیجه قضا سنده دورد مطر و اوبیز و لویجنا
ولساج و بونین و چیر نورخ نام بالقانر موجود اولو
بونلرده اکثر باچام و میشه و قاین اغاچلر و انر در
نفس طاشلیجه قصبه سی اهایلیسه مذکور اورمانلر
اشجار قطع ایله نهرا قصبه به نقل و آورده استیف
ایدنرک بعدد یوک یوک ستارلر

یکی واروش قضا سنده ایزلانار و ماختا و برارنا
و بورناج و وچیاغلاوه و باینه و پیچ و شرباتوبک
و اوژال و ماچوغوره و ماغوره و چاواق نام بالقانر
واقع و بونلرک بعضیسه چام و بعضیسه میشه و قاین
اشجارینی جامع اولوب انحق اوراد مکر استه نك نهرا
تقلی شمیدی به قدر عادت ایدنما مشد

اقوه قضا سنک اطراف اربعه سے اورماندن عبارت
اولوب بونلردن اکبوی خراچینه و اسقوجی غورینا
نام اورمانلردن و درونلرند و یوایی و اوج ارشون
عرشینه قاین و میشه اشجار و ار در قضا و نهرا
جربازاندن ایم نهرا و اسقوجی و اهل محله

مذکور اور مانلوان درون قصبہ یہ خط نقل
ویوکنی قرق بارہ دن ایک غروشه قدر صانلر
متر و بجه قضا سنده شالہ وقوزاروو وقوشو طوہ
وسلاتہ نام بالقانلر موجود در و بونلر دہ میشہ
وقاین وقواق اغاچکروارد در

پرہ پول قضا سنده باوریه واوزال وراونا غورہ
وزایارین وریلا قواج و برازدیجہ نام اورمانلر
واقع و میشہ وقاین اغاچکرجا معدر

بژانہ قضا سنده سقریجہ واسمیلار و بجه و بوقولین
وطورین و بلاسیجہ نام بالقانلر موجود در بونلرک
بعضی سنده چام وقاین و بعضی سنده بالکتر چام
اغاجلرے و ارد در

ترغوی سنے قضا سنده اصوین و پلاح و طور بیان
وہایلا و ایزلیب و سبنوینہ و موقرہ نام اورمانلر
واقع و چام وقاین اغاچلرے جامعہ در

قولاشین قضا سنده قولوچ و بلاسیجہ و سینا وینہ و باریجہ
نام بالقانلر موجود و بوبالقانلر قصبہ یہ ایک ساعت
الئے ساعت در بیدہ اولوپ در و نلرندہ چام وقاین
اغاجکروارد در و بواورمانلر دن بالکراہالہ قضا اورون
و کراسنہ قطع و یوک یوک نقل الہ فروخت ایدرلر

162-163

Akova Kazâsı'nın etrâf-ı erba'ası ormandan 'ibâret olup bunlardan en büyüğü Hramçine ve İskoçigordine nâm balkanlardır. Ve derûnlarında bir ve iki ve üç arşun 'arzında kayın ve mişe eşcârı vardır. Kazâ-i mezbûreden cereyân iden Lim Nehri vâsıtasıyla ahâlî-i mahalliye mezkûr ormanlardan derûn-ı kasabaya hatab nakl ve yükünü kırk paradan iki guruşa kadar fîrûht iderler.

162-163

Kaza Bijelo Polje je sa sve četiri strane okružena šumom i planinama od kojih su najveće planine Ramčina i Skočigorina. Šume se sastoje od stabala bukve i hrasta, širine od jedan, dva i tri aršina. Lokalno stanovništvo iz pomenutih šuma posredstvom rijeke Lim koja teče kroz pomenutu kazu prevozi drva do kasabe čiji jedan tovar prodaju za četrdeset para do dva groša.

(۱۶۳)

مذکور و اورمانلردن درون قصبه به خطب نقل
و یونکنی قرق یاره دن ایکی غروشه قدر صاغر
متر و بیچه قضا سنده شاله و قوزار و و قوشو طو
و سلاته نام بالقانلر موجود در و یونلرده میشه
وقاین و قواق اغاچلر و ار در

پرم پول قضا سنده باوریه و اوزال و راونا غوره
وزا یارین و دیلا قواج و برازد بیچه نام اورمانلر
واقع میشه و قاین اغاچلر کجا معلوم

بژانه قضا سنده سقر بیچه و اسمیلا و بیچه و یو قولین
و طورین و بلا سیچه نام بالقانلر موجود در یونلرک
بعضی سنده چام و قاین و بعضی سنده یا لکتر چام
اغاجلر و ار در

ترغوبینه قضا سنده اصوین و یلاح و طور بیان
و یا یلا و ایزلیب و سینوینه و موقره نام اورمانلر
واقع و چام و قاین اغاچلرینه چام در

قولاشین قضا سنده قولچ و بلا سیچه و سینا و نه و یا بیچه
نام بالقانلر موجود و یو بالقانلر قصبه به ایکی ساعت
الته ساقدر بعید اولوپ دره نلرنده چام و قاین
اغاجلر و ار در و یو اورمانلردن یا لکتر اهاک قضا اودون
و کراسته قطع و یونلر یونلر نقل الیه فرخت ایدلر

Kolašin kazâsında Kuluç ve Bilasiçe ve Sinavine ve Bariçe nâm balkanlar mevcûd ve bu balkanlar kasabaya iki sâ'atden altı sâ'at kadar ba'îd olub derûnlarında çam ve kayın ağaçları vardır ve bu ormanlardan yalnız ehâlî-i kazâ odun ve keraste kat' ve yük yük nakl ile feruht iderler.

U kazi Kolašin nalaze se planine pod imenom Ključ, Bjelasica, Sinjajevina i Barice. Ove planine su udaljene dva do šest sati od kasabe i one obiluju borovim i bukovim drvetom. U ovim šumama samo stanovništvo kaze sječe drvo i građu, a zatim ih transportuju u tovarima i prodaju.

(۱۷۴)

يکي بازار سسنگانجی

سیچ قضا سندن بقه ویا بلا نیچه وایه واستاونه
و بر نیچه ایله دهها اونی یکی عدد آنها جاریدک و بونلرک
بغا نری بدون قضا ده اولوپ بر برینه ابر و ابر و محلوده
قاریشور و صکوه اکثری سالفالده کولیم نهرینه در کپور
یکی بازار قضا سندن ابره و راستقه و بوشانیچه
و در زوه نام نهر لوجا لیدو

طاشلیچه قضا سندن کپوتینه وایمق و وادی بقه
ولوقا و یچه و طاره و زینچنیچه نام صولجا ریدی
یکی و اروش قضا سندن یوورالا و پرستوینه
و طیشویچه و غورینه نام آنها جاریدک و لیم
نهرینه منصب و منتهی اولورلو

اقوه قضا سندن لیم و لو بو یچه و لشنیچه و پتینیچه
و بسنزیچه نام نهر لر جریان و مذکور لیم نهری غوسینه
قضا سندن واقع بلا و التنده که کولدن بجان ایدک
و پر بیوی ناحیه سندن مزبور درین نهرینه قاریشور
و مذکور لیم نهرینک جسامنه و صاحبنده بیول او و مانلرک
بولمننه نظر آنهر مزبور اولد فیه نظیر و انکا اتصال

ایدن بولور سظیم قلمش اولسه هم دروننده قایق
ایشلند برلسی و همده اینیه ایچون مقضی کراسته نك
هپ نهر؟ نقلی ممکن اوله بیلور ایدک

مترویجه قضا سندن ایلمر ولوستنه وستیجه نام
انهار جا اولور و برنجیسنك منبی رغویشته قضا
وایکجیسنك منبی مترویجه قصبه سنه یارم ساعت
مسافده و اوچجیسنك منبی برلیشته قضا سندن
بولنوب مذکور ایبر نهره راشقه قو طرومانده
راشقه نهرینه قاریشور

پره پول قضا سندن دخی مزبور لیم نهری ایله دهالقی
حد د صو جریان ایدوب والتیسی دخی مذکور
لیم نهرینه منصب اولور لر

برانه قضا سندن لیم نهره ویدی حد د صو جریان اولور
واکتر لیم دخی سالف الیایان لیم نهرینه دو کیلور انف
الذکرا ایبر نهری ایله کلیسوره و پردانی وغودوه نام
صولر ترغویشته قصبه سنه بش ساعت مسافه
جاک و بونلرک منبعلر قضا مذکور داخلید اولور
مذکور ایبر نهرینه منصب اولور لر

قولاشین قضا سندن طاره نهره و سوناچه و بلاچه
واسنطاریجه نام صولر جریان و مذکور طاره نهری

174-175

Akova Kazâsı'ndan Lim ve Luboviçe ve Lešniçe ve Petniçe ve Bisteriçe nâm nehirler cereyân ve mezkûr Lim Nehri Gusine Kazâsı'nda vâki' Plave altındaki gölden nebe'ân ider ve Priboy Nahiyesi'nde mezkûr Drin Nehri'ne karuşur.

Ve mezbûr Lim Nehri'nin cesâmetine ve sâhilinde büyük ormanların bulunmasına nazaran nehr-i mezkûr oldukça tathîr ve ona ittisâl iden yollar tanzim kılınmış olsa hem derûnunda kayık işletdirilmesi ve hem de ebniye için muktazî kerâstenin hep nehren nakl ve tedârik idilmesi mümkün olabilürdi.

174-175

Kroz kazu Bijelo Polje teku rijeke pod imenom Lim, Ljuboviđa, Lješnica, Petnjica i Bistrica. Rijeka Lim izvire iz Plavskog jezera koje se nalazi u kazi Gusinje i ulijeva se u rijeku Drinu u nahiji Priboj. Pošto je rijeka Lim velika i na svojim obalama ima velike šume, ukoliko bi se ista rijeka očistila i povezujući putevi uredili, bilo bi moguće angažovati splavove, kao i u kontinuitetu riječnim putem potrebnu građu prevoziti i dopremati za gradnju objekata.

(۱۷۵)

ایدن بولور سبطیم قلمش اولسه هم دروشتده قایق
ایشلند برلیمی و همده اینیه ایچون مقضی کراشته
هیب نهر؟ نقلی ممکن اوله بیلور ایدگ

مترویجه قضا سندن ایله ولوسته وستیجه نام
انهار جاز اولور و برنجیسنک منبی ترغویشته قضا
وایکچیسنک منبی مترویجه قصبه سنه یارم ساعت
مسافده و اوچچیسنک منبی بریشتنه قضا سندن
بولوب مذکور ایبر نهره راشقه قوطرومانده
راشقه نهرینه قاریشور

پره بول قضا سندن دخی مزبور لیم نهری ایله دها الق
حد د صو جریان ایدوب و الیسی دخی مذکور
لیم نهرینه منصب اولور

برانه قضا سندن لیم نهره ویدی حد د صو جاز اولور
و اکثر لیم نهری سالفا لیمان لیم نهرینه دو کیلور انف
الذکر ایبر نهری ایله کلیسوره و بردمان و غودوه نام
صولر ترغویشته قصبه سنه بش ساعت مسافه
جاز و بولرک منبعلر قضا مذکور داخلند اولوب
مذکور ایبر نهرینه منصب اولور

قولا شین قضا سندن طاره نهره و سناچه و بلاچه
واسنطارچه نام صولر جریان و مذکور طاره نهری

قوه طاع داخلند. کائن و دروشت باقاندن بنعان
 ابدی و بونردن طاره نهری دگویی سبقت ابدن
 درین نهر کبیرینه و قصودنی دخی مذکور طهاره
 نهرینه منصب و منتهی اولورلو

هر سیک بنجانی

موسمار قضا سندن جریان ابدن انهارك اك بيوك
 و مشهور تر توه نام نهریدر
 تره بین قضا سندن بالکوتره بشنجه نام نهر ابدن
 تره بین قصیه سنه او غراد قد نصکزه پوپوه پوله نام
 صحران مرود و حونوه ابه نور بیوک نام کوپزاره سندن
 بیه لوج و دخول ایدرك نابدید اولیور و اوز زنده وقت
 بشاده بش و وقت صیفده بر محله قایق ابشار
 استولجه قضا سندن براغوه نام چای جاری اولوب
 استولجه قصیه سی جوارندن بعد المرود طاسوچیک
 قریه سنك الت طرفنده سالف الذکر تر توه نام
 نهر بیه قاریشور

لبوشقه قضا سندن بالکوتره آب رات نام نهر اولوب اون
 بش قدر قریه لردن جریان و اوستریا اولکاسندن بنعان

175-176

Kolaşin kazâsından Tara nehri ve Sinaça ve Bilasniçe ve İstitarice nâm sular cereyân ve mezkûr Tara nehri Karadağ dâhilinde kâin Veruša balkanından neb'ân ider ve bunlardan Tara nehri zikri sebkât iden Drin nehr-i kebîrine ve kusûrî dahî mezkûr Tara nehrine munsab ve müntehâ olurlar

175-176

Kroz ovu kazu teče rijeka Tara, kao i rijeke pod imenom Svinjača, Bjelasica i Štitarica. Pomenuta rijeka Tara izvire na planini Veruša. Tara se ulijeva u spomenutu veliku rijeku Drinu dok se ostale ulijevaju u samu rijeku Taru gdje i završavaju.

**BIJELO POLJE I KOLAŠIN
U SALNAMI BOSANSKOG VILAJETA
ZA 1876. GODINU**

۸۴	
قضا	یکی بازار استیجاء
افند	افند
فائده‌های مصطفی افندی	
نابین مصطفی افندی	
مجلس اداره	مدیر امین افندی
رئیس فائده‌ها	مال مدیری
ناب افندی	صادق صبری افندی
عنان افندی	نعمت پران کاتبی
خلیل افندی	سلیمان افندی
سلیمان افندی	صندوق امینی
رئیس روحانیون افندی	شاکر افندی
بنقواغا	
نفوس و طایفه کاتبی عابد افندی	
مجلس بلدیہ	مکتب شدید
رئیس ابراهیم افندی	معلم موسی افندی
عنان افندی	رفعه معلمی
احمد افندی	امراء افندی
رئیس خواج	بواب عبده افندی
کاتبی محمد افندی	
املاک افندی	ضابطه امور
کاتبی شاکر افندی	بیاده معتمد عبد الطیف
تحصیل دارم افندی	زورن مال امین عبد الزم افندی
تحصیل دار	قولی کنیا
سلیمان افندی	قولی کین معاولی
	سوار و معاولی
	سوار و کاتب

YENİ BAZAR SANCAĞI KAZÂ-YI AKOVA

Kâimmakâmı: Mustafâ Efendi
Nâibi: Mustafâ Efendi

Müderresi: Emîn Efendi
Mâl Müdürü: Sadık Sabri Efendi
Tahrîrât Kâtibi: Süleymân Efendi
Sandık Emîni: Şâkir Efendi

Meclis-i İdâre	Meclis-i De'âvî
Reîs-i: Kâimmakâm A'zâ: Nâib Efendi Beşinci Mecîdî Osmân Aga Halîl Bey Süleymân Bey Reîs-i Ruhânî: Yovan Efendi Niko Aga	Reîsi: Nâib Efendi Mümeyyizân: ‘Alî Bey Hâşim Ağa Marko Aga Kâtibi: Sâdık Efendi

Nüfûs ve Tâpu Kâtibi: Âbid Efendi

Meclis-i Belediye	Mekteb-i Rüşdiyye	Ma'ârif Komisyonu											
Reîsi: İbrâhim Bey A'zâ: Osmân Ağa Ahmed Bey Risto Ağa Kâtibi: Mehmed Efendi	Mu'allimi: Musâ Efendi Ruk'a Muallimi: Emrullah Efendi Bevâb: Abdullah Efendi	Reîsi: Abdullah Bey A'zâ: Nuh Efendi İbrâhîm Bey Beytullah Ağa Şâkir Efendi Niko Ağa	Vıranos Nâhiye-i Mülhakası Mûdîri: İbrâhim Bey Kâtibi: Murâd Efendi										
Emlâk Me'mûrları	Zâbita Me'mûrları	Rüsûmât	Telgrâf										
Kâtibi: Şâkir Efendi Tahsildâr: Murâd Efendi Tahsildâr: Süleymân Efendi	Piyâde Mu'avini: Abdüllatîf Ağa Jurnâl Emîni: Abdürrahîm Efendi <table><tr><td>1</td><td>Kol Vekili</td></tr><tr><td>5</td><td>Kol Vekili Mu'avini</td></tr><tr><td>1</td><td>Süvârî Mu'avini</td></tr><tr><td>7</td><td>Süvâriyân</td></tr><tr><td>15</td><td>Piyâdegân</td></tr></table>	1	Kol Vekili	5	Kol Vekili Mu'avini	1	Süvârî Mu'avini	7	Süvâriyân	15	Piyâdegân	Me'mûru: Süleymân Efendi Fâbrîka Kâtib-i Evveli: Halîl Efendi	Mûdîri: Lütfî Efendi
1	Kol Vekili												
5	Kol Vekili Mu'avini												
1	Süvârî Mu'avini												
7	Süvâriyân												
15	Piyâdegân												

NOVOPAZARSKI SANDŽAK KAZA BIJELO POLJE

Kajmakam: Mustafa efendija
Naibi: Mustafa efendija

Mualim: Emin efendija
Šef finansija: Sadik Sabri efendija
Službenik za evidenciju: Sulejman efendija
Blagajnik: Šakir efendija

Upravno vijeće kaze		Sreski sud											
Predsjednik: Kajmakam Članovi: Uvaženi naib: Osman-aga Orden medžidije petog reda Halil-beg Sulejman-beg Duhovni poglavar Jovan efendija Niko-aga		Predsjednik: Naib Kancelarijski službenici: Ali-beg Hašim-aga Marko-aga Sekretar: Sadik efendija											
Službenik za demografsku statistiku i zemljišno-knjižne poslove: Abid efendija													
Općinsko vijeće	Ruždija	Obrazovni savjet											
Predsjednik: Ibrahim-beg Članovi: Osman-aga Ahmed-beg Rišo-aga Sekretar: Mehmed efendija	Učitelj: Musa efendija Učitelj za rik`a pismo: Emrullah efendija Portir: Abdullah efendija	Predsjednik: Abdullah-beg Članovi: Nuh efendija Ibrahim-beg Bejtulah-aga Šakir efendija Niko-aga	Vraneš i okoline: Ibrahim-beg Sekretar: Murad efendija										
Referenti za nekretnine	Vojno-policijski službenici	Poreska uprava	Telegraf										
Sekretar: Šakir efendija Poreski službenik: Murad efendija Poreski službenik: Sulejman efendija	Pomoćnik pješadije: Abdulatif-aga Povjerenik javnih dnevnika: Abdurrahim efendija <table><tr><td>1</td><td>Zamjenik kol-age</td></tr><tr><td>5</td><td>Pomoćnici zamjenika kol-age</td></tr><tr><td>1</td><td>Pomoćnik konjanice</td></tr><tr><td>7</td><td>Konjanici</td></tr><tr><td>15</td><td>Pješadijci</td></tr></table>	1	Zamjenik kol-age	5	Pomoćnici zamjenika kol-age	1	Pomoćnik konjanice	7	Konjanici	15	Pješadijci	Službenik: Sulejman efendija Glavni referent proizvodnje: Halil efendija	Šef: Lutfi efendija
1	Zamjenik kol-age												
5	Pomoćnici zamjenika kol-age												
1	Pomoćnik konjanice												
7	Konjanici												
15	Pješadijci												

قضا یگی باز انسجی قولا شین		
قائم مقامی عثمان افندی نایبی محسود افندی		
مجلس درگاه رئیس نایب افندی	مال مدیریت خلیل افندی	مجلس درگاه رئیس قائم مقام
حسین اغا بکر افندی قرستانک افندی		نایب افندی سلیمان افندی یوسف افندی عمو اغا
مصدق امینی مراد افندی	دعای کاتبی ملک افندی	ملا یوقا ملاک کاتبی احمد افندی
رستم اماموری الماس افندی	ضابطه نامه نویسی بیم سوار فو لوبیل معاون پیاده سوار پان پیاده کلان	تلفظ افندی نکری افندی

YENİ PAZAR SANCAĞI KAZÂ-YI KOLAŞIN

Kâimmakâmı: Osmân Efendi

Nâibi: Mahmûd Efendi

Mâl Müdîri: Halîl Efendi

Meclis-i İdâre

Reîs:
Kâimmakâm

A'zâ:
Nâib Efendi
Süleymân Efendi
Yûsuf Efendi
Ömer Ağa

Meclis-i De'âvî

Reîs:
Nâib

Mümeyyizân:
Hasan Ağa
Bekir Efendi
Krstaçi Ağa

Tapu ve Emlâk Kâtibi: Ahmed Efendi

De'âvî Kâtibi: Sâlih Efendi

Sandık Emîni: Murâd Efendi

Telgraf Müdîri: Şükrî Efendi

Rüsûmât Me'mûri: Elmas Efendi

Zâbıta Me'mûrları

Nefer	
1	Süvârî Kol Vekili
2	Mu'avini Piyâde
4	Süvâriyân
15	Piyâdegân

NOVOPAZARSKI SANDŽAK KAZA KOLAŠIN

Kajmakam: Osman efendija

Naib: Mahmud efendija

Šef finansija: Halil efendija

Upravno vijeće

Predsjednik:

Kajmakam

Članovi:

Uvaženi naib

Sulejman efendija

Jusuf efendija

Omer-aga

Sreski sud

Predsjednik:

Uvaženi naib

Kancelarijski službenici:

Hasan-aga

Bekir efendija

Krstači aga

Službenik za zemljišne knjige i nekretnine: Ahmed efendija

Referent za tužbe: Salih efendija

Blagajnik: Murat efendija

Šef telegrafa: Šukri efendija

Poreski službenik: Elmas efendija

Vojno-policijski službenici

Vojnici	
1	Zamjenik konjičkog kol-age
2	Pomoćnik pješadijskog kol-age
4	Konjanici
15	Pješadijci

TABELARNI PRIKAZ GRAĐEVINA I OBRAZOVNIH USTANOVA U NOVOPAZARSKOM SANDŽAKU

۱۴۲

مکتبہ اہل اسلام خانہ									
جنس اعلیٰ	مکتبہ اہل اسلام	مکتبہ اہل اسلام	مکتبہ اہل اسلام	مکتبہ اہل اسلام	مکتبہ اہل اسلام	مکتبہ اہل اسلام	مکتبہ اہل اسلام	مکتبہ اہل اسلام	مکتبہ اہل اسلام
جوایع و مساجد	۰۰۱	۰۰۵	۰۰۱	۰۰۷	۰۰۶	۰۱۴	۰۰۴	۰۱۹	۰۰۷
مدارس	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۱	۰۰۰
حکومت قونانی	۰۰۱	۰۰۱	۰۰۱	۰۰۱	۰۰۱	۰۰۱	۰۰۱	۰۰۱	۰۰۱
مکتبہ رندیہ	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰
مکتبہ مسیحیہ	۰۰۱	۰۰۴	۰۰۱	۰۰۴	۰۰۴	۰۱۵	۰۰۴	۰۱۴	۰۰۷
مدارس اطفال و کور	۰۰۰	۱۱۰	۰۰۰	۰۰۵	۰۰۵	۰۰۵	۰۰۵	۰۰۵	۰۰۵
اطفال اناث	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۸	۰۰۸	۰۰۸	۰۰۸	۰۰۸	۰۰۸
خانات	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰
وکیلان مع مغازہ	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰
کلیسا و اشقیوہ	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰
مدارس اطفال و کور	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰
اطفال اناث	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰
حکومت	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰
مکتبہ	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰

YENİ PAZAR SANCAĞI

Cins-i Emlâk	Seniçe	Yeni Pazar	Taşlıca	Yeni Varoş	Akova	Mitroviçe	Prepol	Berane	Turgoişte	Kolaşin	Yekûn
Cevâmi ‘ ve Mescid	007	020	016	002	014	006	007	001	005	001	0079
Medâris	000	002	001	000	000	000	000	000	000	000	0003
Hükümet Konağı	001	001	001	001	001	001	001	001	001	001	0010
Mekteb-i Rüşdiyye	000	001	000	000	001	000	001	000	000	000	0003
Mekâtib-i Sıbyan-ı Müslim	013	013	012	003	015	004	004	001	004	001	0070
Müdâvim Etfâl-ı Zükûr	432	131	225	079	401	093	35	000	110	60	1566
Etfâl-ı İnâs	220	033	040	030	158	031	008	000	040	040	0600
Han	024	041	012	011	007	004	005	006	004	004	118
Dükkân ma‘a mağaza	220	593	225	130	226	115	106	075	039	036	1.765
Kelîsâ ve işkola	001	002	017	008	005	002	007	002	000	000	44
Müdâvim Etfâl-ı Zükûr	051	060	159	045	036	020	056	007	000	000	458
Müdâvim Etfâl-ı İnâs	000	000	000	007	008	010	010	000	000	000	017
Havra											
Meyhane											

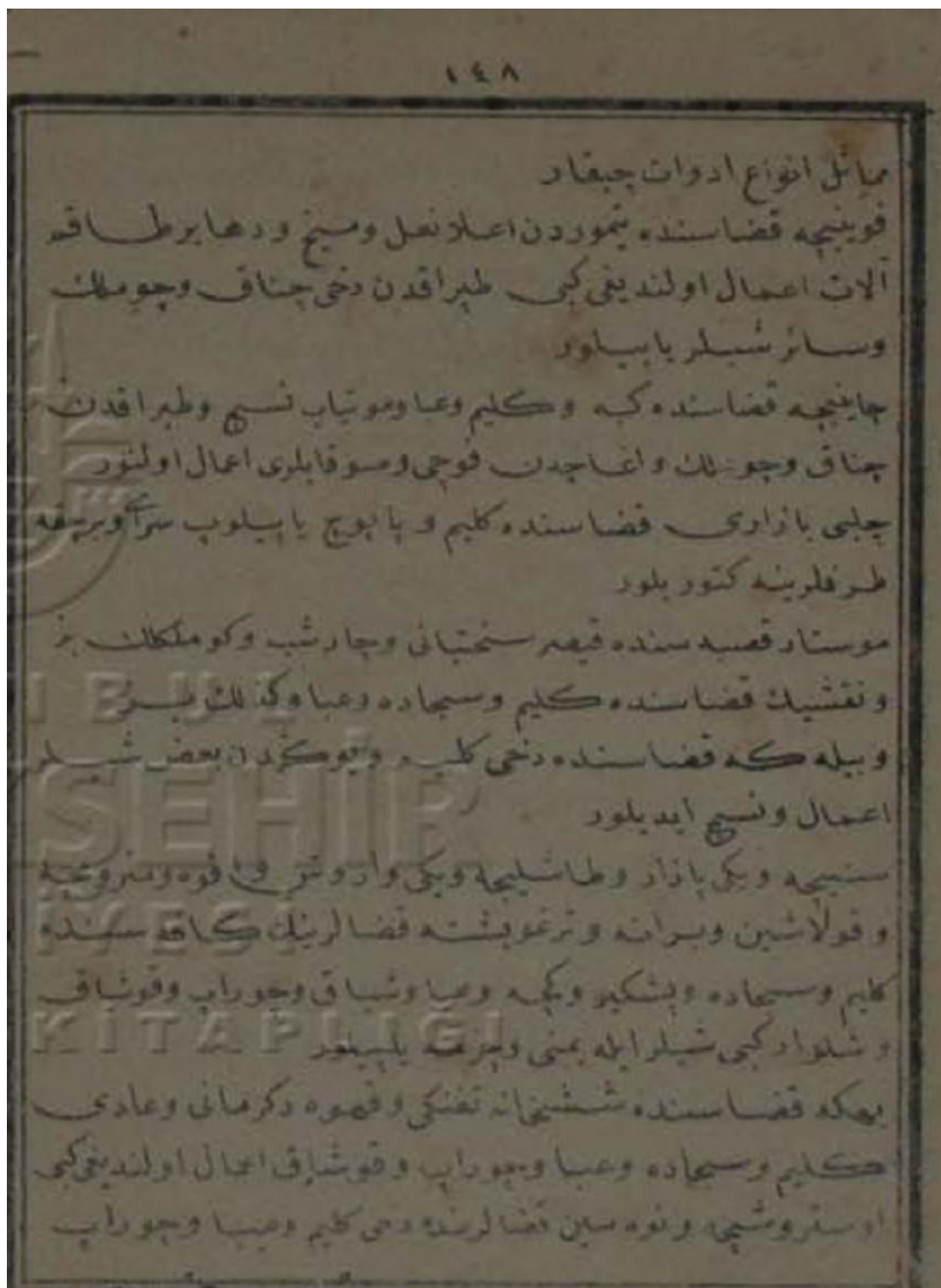
NOVOPAZARSKI SANDŽAK											
Vrsta nekretnine	Sjenica	Novi Pazar	Plevlja	Nova Varoš	Bijelo Polje	Mitrovica	Prijepolje	Berane	Trgovište	Kolašin	Ukupno
Džamije i mesdžidi	7	20	16	2	14	6	7	1	5	1	79
Medrese	0	2	1	0	0	0	0	0	0	0	3
Rezidencije	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
Ruždije	0	1	0	0	1	0	1	0	0	0	3
Muslimanski sibjan mektebi	13	13	12	3	15	4	4	1	4	1	70
Broj muške djece koja ih pohađaju	432	131	225	79	401	93	35	0	110	60	1566
Broj ženske djece	220	33	40	30	158	31	8	0	40	40	600
Hanovi	24	41	12	11	7	4	5	6	4	4	118
Dućani i magaze	220	593	225	130	226	115	106	75	39	36	1.765
Crkve i škole	1	2	17	8	5	2	7	2	0	0	44
Broj muške djece koja ih pohađaju	51	60	159	45	36	20	56	7	0	0	458
Broj ženske djece koja ih pohađaju	0	0	0	7	8	10	10	0	0	0	17
Sinagoge											
Mehane											

Seniçe Kazâ'sından (İstrmçe) Karye'sine beş ve (Ufça) Nehr'ine kadar bir ve (Yenibazar) Kazâ'sı cihetine bir büyük sâ'at mesâfelik şose yolu vardır.
 Yeni Varoş Kaza'sında kâin (Ufça) köprüsünden (Kratova) Karye'sine kadar dört sâ'at ve Karye-i mezkûrdan (Yeni Varoş) Kazâ'sına değin iki sâ'at mesâfelik şose tarîki mevcûddır.
 (Berane) Kasaba'sından (Akova) Kazâ'sına kadar üç sâ'atlık şose yolu vardır.

Od kaze Sjenica do sela Strmac pet, do rijeke Uvac jedan i do kaze Novi Pazar ima jedan i po sat makadamskog puta.
 Od mosta Uvac u kazi Nova Varoš do sela Kratovo ima četiri sata, a od pomenutog sela do kaze Nova Varoš ima dva sata makadamskog puta.
 Od kasabe Berane do kaze Bijelo Polje vodi makadamski put od tri sata.

TRADICIONALNI PROIZVODI U NOVOPAZARSKOM SANDŽAKU

Seniçe ve Yeni Pazar ve Taşlıca ve Yeni Varoš ve Akova ve Mitroviçe ve Kolašin ve Berane ve Trgovište kazâlarının kâffesinde kilim ve seccâde ve beşkir ve keçe ve ‘abâ ve şayâk ve çorap ve kuşak ve şalvar gibi şeyler ile yemeni ve çizme yapılır.

U svim kazama kao što su Novi Pazar, Pljevlja, Nova Varoš, Bijelo Polje, Mitrovica, Kolašin, Berane i Trgovište proizvode se stvari kao što su ćilimi, sedžade, peškiri, gruba tkanina, abe, šajaci, čarape, pojasevi i šalvare, kao i jemenija i čizme.

بر صربیه اودون اویج غرو شدن نهایت البی غرو شده قدر
صاف شده اولدیغی جهته نهضت خط و کراسه نک
نقلی محتاج دکلدر

طاشلیجه قضا سنه دور مطر و او یزیر و لویچنا و لیساچ
و یونین و جیر تودج نام بالقانلر موجود اولوب یونلره
اکثر یا جام و میشه و قاین انجا چلری و اودر نفس طاشلیجه
قصبه سی اعالیمی مذکور اود ما نلردن اشجار قطع ایل
نهضت قصبه به نقل و اوداده استغ اید رک بع
یون یوک صنادلر

یکی واروش قضا سنه ایزلا تار و ماختا ایزلا و یونلر
و و جیا غلاوه و بانیه و بیج و شربا توپاک و اوژال و
ماچو غوره و ماغوره و چا و اف نام بالقانلر و یونلر
بعضی جام و بعضی میشه و قاین اشجار بی جام
اولوب انجی اوداده کراسه نک نهضت نقلی و قور
عادت اید نامشدر

افقوه قضا سنک اطراف ارجه سی اودما نلردن تحت تربت
اولوب یونلردن الک یوک خراجه سنه و اسقوجی غور یا جام
اودما نلردن و در و نلر سنه و اویج و اویج و اویج
قاین و میشه اشجار بی و اودر قضا و یونلردن و یونلردن

Akova Kazâsı'nın etrâf-ı erba'ası ormandan 'ibâret olup bunlardan en büyüğü Hramçine ve İskoçigorine nâm balkanlardır. Ve derûnlarında bir ve iki ve üç arşun 'arzında kayın ve mişe eşcârı vardır. Kazâ-i mezbûreden cereyân iden Lim Nehri vâsıtasıyla ahâlî-i mahalliye mezkûr ormanlardan derûn-ı kasabaya hatab nakl ve yükünü kırk paradan iki guruşa kadar satarlar.

Kaza Bijelo Polje je sa sve četiri strane okružena šumom i planinama od kojih su najveće planine Ramčina i Skočigorina. Sastoji se od stabala bukve i hrasta širine od jedan, dva i tri aršina. Lokalno stanovništvo iz pomenutih šuma posredstvom rijeke Lim koja teče kroz pomenutu kazu prevozi drva do kasabe čiji jedan tovar prodaju za četrdeset para do dva groša.

لیم نصری واسطه سبله اھالیہ مجلیہ مذکور اور مانلر دت
درون قصبہ بہ خطب نقل و بوکنی قرق پاره دن ایک فروشد
قد در حیل تر لر

متر و بچہ فضا سندہ شتالیہ وقوزازرو و او فوشو طو و سلانہ
نام بالفانلر موجود در و بونلر دہ میشہ وقاین وقواق
اناجلری واردر

پره بول فضا سندہ پاوریدہ و او زال و داوفا غورہ و
زایارین و و بلا قواج و برازدیچہ نام اور مانلر واقع و میشہ
وقاین اناجلری جامعلر در

بناشد قضا سندہ سفر بچہ واسمبلا و بچہ و بو قولین و طوبین
و بلا سبچہ نام بالفانلر موجود در بونلرک بعضی سندہ چار
وقاین و بعضی سندہ بانکر جام اناجلری واردر

سفر و بندہ قضا سندہ اصوبین و بلاج و طور بیان و حا بلا
و انشاید و سیوینہ و موقرہ نام اور مانلر واقع و جام
وقاین اناجلری جامعدر

بقولین قضا سندہ قواج و بلا سبچہ و سبناوینہ و یار بچہ
نام بالفانلر موجود و بو بالفانلر قصبہ بہ ای ساعدن الن
ساعت قدر بعد اولوب در و نلر ندہ جام وقاین اناجلری
واردر و بو اور مانلر دن یا انشاید قضا اود و و کر استہ

قطع و بون بون نقل ایله فروخت ایدر لر

بہکے سنجائی

نوع سل قضا سندہ چر نو بچہ و چر ناویچہ و او بیابا بیچہ
و او صیوہ نام اور مانلر واقع و اکثر بیسی چام اشجار بی
جامعہ در

قروپہ قضا سندہ دو بروسلو و ربسواج و راویک نام
اور مانلر وارد در و نلرندہ چام و میشہ و کور کن اغاچلری
موجود در و مذکور بالنا نلر دت کر استہ قطعیلہ نصرا
هر طرفہ نقل و ابصال اولک بیلور

معدن قضا سندہ یا پیرہ و فراموشہ نام اور مانلر بولنور
و حاوی اولد قلری کبیر و منغیر میشہ و قرہ اغاج و کور کن
اشجار بی اور مان اداره سی طرفندن بالمزایدہ طالب اولنلر
فروخت اولنور

قوستا بیچہ قضا سندہ و انہار سواطلندہ یا نیر و و و قوزارہ
دیر و سارہ و راسقا و انجیقہ نام اور مانلر اولوپ و بولنر دوجسم
میشہ و قاین اغاچلری اولوپ اشجار مذکور در ثا اداره سی
جانبندن بالمزایدہ طالبہ بیع و فراغ اولنقدہ در

155-156

Kolašin kazâsında Kluç ve Bilasiçe ve Sinavine ve Bariçe nâm balkanlar mevcûd ve bu balkanlar kasabaya iki sâ'atden altı sâ'at kadar ba'îd olub derûnlarında çam ve kayın ağaçları vardır ve bu ormanlardan yalnız ehâlî-i kazâ odun ve keraste kat' ve yük yük nakl ile feruht iderler.

155-156

U kazi Kolašin nalaze se planine pod imenom Ključ, Bjelasica, Sinjajevina i Barice. Ove planine su udaljene dva do šest sati od kasabe i one obiluju borovim i bukovim drvetom. U ovim šumama samo stanovništvo kaze sječe drvo i građu, a zatim ih transportuju u tovarima i prodaju.

ایدن یوللر تنظیم قلمش اولسه هم درو تنه فایق ایئلند برلسی
 و بعد اینه ایچون مقضی کراسته نک هب نهرا نقلی مکن
 اوله بیلور ایدی

متو بیچه قضا سندن ایلر ولوسته و سنجی به نام
 انهار جاری اولور و برنجینک منعی ترغویشته قضا سنده
 و اکتجینک منعی مترو بیچه قصبه سندن یارم شامسافه ده
 و اوچنجینک منعی بریشته قضا سنده بولنوب مذکور
 ایلر نهری داشقه قوطرو مانده داشقه نهربنه قاربشور
 پره پول قضا سندن دخی زبور لیم نهری ایله دهالقی
 عدد صو جریان ایدوب والتیسی دخی مذکور لیم نهربنه
 منصب اولور لر

براضه قضا سندن لیم نهری ویدی عدد صو جاری اولور
 و اکثریسی دخی سالف الذکر لیم نهربنه دو کیلور آنف
 الذکر ایبر نهری ایله کلپسوره و پردناق و غودوه نام
 صولر ترغویشته قصبه سنده بش ساعت مسافه محلدن
 جاری و بولرک منیع لر قضا مذکور داخلده اولوب مذکور
 ایبر نهربنه منصب اولور لر

قولاشین قضا سندن طاره نهری و سپناچه و بلا سنجی
 و استطاریچه منور صولر جریان و مذکور طاره نهری قره طاغ

164-165

Akova Kazâsı'ndan Lim ve Luboviçe ve Leşniçe ve Petniçe ve Bisteriçe nâm nehirler cereyân ve mezkûr Lim Nehri Gusine Kazâsı'nda vâki' Plave altındaki gölden nebe'ân ider ve Priboy Nahiyesi'nde mezkûr Drin Nehri'ne karuşur.

Ve mezbûr Lim Nehri'nin cesâmetine ve sâhilinde büyük ormanların bulunmasına nazaran nehr-i mezkûr oldukça tathîr ve ona ittisâl iden yollar tanzim kılınmış olsa hem derûnunda kayık işletdirilmesi ve hem de ebniye için muktazî kerâstenin hep nehren nakl ve tedârik idilmesi mümkün olabilür idi.

164-165

Kroz kazu Bijelo Polje teku rijeke pod imenom Lim, Ljuboviđa, Lješnica, Petnjica i Bistrica. Rijeka Lim izvire iz Plavskog jezera koje se nalazi u kazi Gusinje i ulijeva se u rijeku Drinu u nahiji Priboj. Pošto je rijeka Lim velika i na svojim obalama ima velike šume, ukoliko bi se ista rijeka očistila i prilazni putevi uredili, bilo bi moguće angažovati splavove, kao i u kontinuitetu riječnim putem potrebnju građu prevoziti i dopremati za gradnju objekata.

ایدن یوللر تنظیم قلمش اولسه هم دروتنه قابیق ایئلند برلسی
وهمده اینیله ایچون مفتضی کراسته نك هب نهرا نقلی مکن
اوله بیلور ایدی

متو و یچه قضا سندن ایلر ولوسته و سنبیجه نام
انهار جاری اولور و برنجیسنك منعی ترغو بشته قضا سنده
واکنجیسنك منعی مترو یچه قصبه سندن یارم شامسافده
و اوچنجیسنك منعی بریشته قضا سنده بولنوب مذکور
ایلر نهری داشقه قوطرو مائنده داشقه نهرینه قاریشور
پره بول قضا سندن دخی مزبور لیم نهری ایله دهالقی
عدد صو جریان ایدوب والتیسی دخی مذکور لیم نهرینه
منصب اولور

براضه قضا سندن لیم نهری ویدی عدد صو جاری اولور
واکثریسی دخی سالف الذکر لیم نهرینه دو کیلور آنف
الذکر ایلر نهری ایله کلپسوره و پردناق و غودوه نام
مبولر ترغو بشته قصبه سنده بش ساعت مسافه محله
جاری و بولرک منیعلری قضا مذکور داخلنده اولوب مذکور
ایلر نهرینه منصب اولور

قولاشین قضا سندن طاره نهری و سبناچه و بلاشیجه
واستطاریچه منور صولر جریان و مذکور طاره نهری قره طاغ

داخلند کاشن و روشه بالقائندن بهافنايد و بولردن طارد
نهری و کوی سبقت ایدله درین نهر کیرینه و قصوری رخ میگذرد
طارد نهرینه منصب و منتهی اولودار

بهره سنجی

بهره فضا سندن اونه نهری جادیدر مذکور اونه نهری
اوزرله جسیم ذکر مانلر و اوج عدد خراخانه وادور و بولردن
ماعد رخ اونه و قوله نام چایلر جاریدر و مذکور اونه نهر اودار
جسامت کسب ابلدیکی جهنبله در و نند و اورد ایشلند بر بله بیلور
معدن فضا سندن سانه نهر کیرینه بله سکر عدد و چاق
جاری و مذکور سانه نهرینک منبع کوکس اناجیه سنده کابینه
بلیقه قریه سنده و افعدر
فوسا بنجه فضا سندن اونه و سانه و بله نام انها رابله و
چایلر و جود و نند کذلک صوه نهر کیرینی جریان اید و پ بولردن
سوک قایقلا ایشلکده در

پردور فضا سندن قورانی قورانی و مذکور سانه نهری
جادی اولوب نهر مذکور ده ایشلیان قایقلا واسطه سیله
اوسنریا اول کاسته و عربیه طرفه نهار نقل و اوردن
پردور قصیه سانه امعه حلب او انقده در و نهر مذکور اسیله

165-166

Kolašin kazâsından Tara nehri ve Sinaça ve Bilasniçe ve İstitariçe nâm sular cereyân ve mezkûr Tara nehri Karadağ dâhilinde kâin Veruša balkanından neb'ân ider ve bunlardan Tara nehri zikri sebkât iden Drin nehr-i kebîrine ve kusûrî dahî mezkûr Tara nehrine munsab ve müntehâ olurlar.

165-166

Kroz ovu kazu teče rijeka Tara, kao i rijeke pod imenom Svinjača, Bjelasica i Štitarica. Pomenuta rijeka Tara izvire na planini Veruša. Tara se ulijeva u spomenutu veliku rijeku Drinu dok se ostale ulijevaju u samu rijeku Taru gdje i završavaju.

**BIJELO POLJE I KOLAŠIN
U SALNAMI BOSANSKOG VILAJETA
ZA 1877. GODINU**

فضاء		یکم پانزده سنه		افسوس	
فائز مقامی علی رضا بک ثانیہ نائبی علی مرتضی افندی مدرس امین افندی					
مجلس اراکان		مال مدبری		مجلس نمایندگان	
رئیس فائز مقام		صادق افندی		رئیس نائب	
نائب افندی		تحریرات کاتبی سلیمان افندی		عبد اہ بک	
عثمان اغا		مسند فائز شاکر افندی		سلیمان بک	
علی بک		نفوس و طابو کاتبی		اعقان اغا	
رئیس روحانیون افندی		یوسف افندی		صوابیہ اغا	
بابو اغا				کاتبی محمد افندی	
محایلو اغا					
مجلس بلدیہ		مجلس اراکان		مجلس اراکان	
رئیس ابراهیم بک		مدبری		کاتبی	
عثمان اغا		احمد بک		شاکر افندی	
احمد بک		کاتبی		تعمیلدار	
ریشوا اغا		راشد افندی		مراد افندی	
کاتبی محمد افندی				دیگری سلیمان افندی	
اعضا امور		تلخراف		مجلس اراکان	
قضا ماموری		مدبری		مجلس اراکان	
عبد الا افندی		لطیف افندی		بیکبا شیبی	
کاتبی خلیل افندی		معاون		عثمان اغا	
انبار ماموری		توفیق افندی		دیگر بیکبا شیبی	
شاکر افندی				عبد اہ بک	

YENİ BAZAR SANCAĞI KAZÂ-YI AKOVA

Kâimmakâmı: ‘Alî Rızâ Bey Sâniye
Nâibi: ‘Alî Mürteza Efendi
Müderris: Emîn Efendi

Mâl Müdîri: Sâdık Efendi
Tahrîrât Kâtibi: Süleymân Efendi
Sandık Emîni: Şâkir Efendi
Nüfus ve Tâpu Kâtibi: Yûsuf Efendi

Meclis-i İdâre		Meclis-i De‘âvî													
Reîs-i: Kâimmâkâm A‘zâ: Nâib Efendi Osmân Aga ‘Alî Bey Reîs-i Ruhânî: Yovan Efendi Payo Ağa Mihaylo Ağa		Reîsi: Nâib Mümeyyizân: Abdullah Bey Süleymân Bey Afân Ağa Savatiye Ağa Kâtibi: Mehmed Efendi													
Meclis-i Belediye	Mekteb-i Rüşdiyye	Vranoş Nâhiye Mülhakası	Emlâk Me’mûrları												
Reîs: İbrâhim Bey A’zâ: Osmân Ağa Ahmed Bey Risto Ağa Kâtibi: Mehmed Efendi	Mu’allimi: Musâ Efendi Ruk’a Muallimi: Emrullah Efendi Bevâbı: Abdullah Efendi	Müdîri: Ahmed Bey Kâtibi: Râşid Efendi	Kâtibi: Şâkir Efendi Tahsîldâr: Murâd Efendi Diğeri: Süleymân Efendi												
A’şâr Me’mûrları	Telgrâf	Zâbita Me’mûrları	İhtiyâtiyye												
Kazâ Me’mûri: Abdullah Efendi Kâtibi: Halîl Efendi Anbâr Me’mûri: Şâkir Efendi	Müdîri: Lütfi Efendi Mu’âvini: Tevfik Efendi	<table><tr><td>1</td><td>Piyâde Mu’avini: İsmâ’il Ağa</td></tr><tr><td>2</td><td>Piyâde Kol Vekîli</td></tr><tr><td>2</td><td>Mu’âvini</td></tr><tr><td>1</td><td>Süvârî Kol Vekîli Mu’âvini</td></tr><tr><td>13</td><td>Süvâriyân</td></tr><tr><td>24/43</td><td>Piyâdegân</td></tr></table>	1	Piyâde Mu’avini: İsmâ’il Ağa	2	Piyâde Kol Vekîli	2	Mu’âvini	1	Süvârî Kol Vekîli Mu’âvini	13	Süvâriyân	24/43	Piyâdegân	Binbâşı: Osmân Ağa Diğeri Binbâşısı: Abdullah Bey
1	Piyâde Mu’avini: İsmâ’il Ağa														
2	Piyâde Kol Vekîli														
2	Mu’âvini														
1	Süvârî Kol Vekîli Mu’âvini														
13	Süvâriyân														
24/43	Piyâdegân														

NOVOPAZARSKI SANDŽAK KAZA BIJELO POLJE

Kajmakam: Ali Riza-beg Majorski čin drugog ranga

Naibi: Ali Murteza efendija

Učitelj: Emin efendija

Šef finansija: Sadik efendija

Službenik za korespondenciju: Sulejman efendija

Blagajnik: Sakir efendija

Službenik za demografsku statistiku i zemljišno knjižne poslove: Jusuf efendija

Upravno vijeće kaze		Sreski sud	
Predsjednik: Kajmakam Članovi: Uvaženi naib Osman-aga Ali-beg Duhovni poglavar Jovan efendija Pajo ² -aga Mihajlo-aga		Predsjednik: Naib Kancelarijski službenici: Abdullah-beg Sulejman-aga Afan-aga Savatije-aga Sekretar: Mehmed efendija	
Opštinsko Vijeće	Ruždija	Nahija Vraneš	Referenti za nekretnine
Predsjednik: Ibrahim-beg Članovi: Osman-aga Ahmed-beg Risto-aga Sekretar: Mehmed efendija	Učitelj: Musa efendija Učitelj za rik`a pismo: Emrullah efendija Vratar: Abdullah efendija	Upravitelj nahije: Ahmed-beg Zapisničar: Rašid efendija	Sekretar: Šakir efendija Poreski službenik: Murad efendija Drugi poreski službenik: Sulejman efendija
Poreski službenici za poljoprivredne poslove	Telegraf	Vojno-policijski službenici	Rezervni sastav
Sreski službenik: Abdullah efendija Sekretar: Halil efendija Čuvar skladišta: Šakir efendija	Šef: Lutfi efendija Pomoćnik: Tevfik efendija	1	Pomoćnik pješadije: Ismail-aga
		2	Zamjenici pješadijskog kol-age
		2	Pomoćnik
		1	Pomoćnici zamjenika konjičkog kol-age
		13	Konjanici
		24/43	Pješadijci
		Major: Osman-aga Drugi major: Abdullah-beg	

² Nismo u potpunosti sigurni da li je riječ o ovom ili nekom drugom imenu.

۷۶		
فولاشین قضا یگی یازان سرسینجا		
قائم مقامی عثمان افندی نائبی محمود افندی		
مجلس اراک		مجلس تجاری
رئیس قائم مقام	مال مدبری	رئیس نائب
فان افندی	خلیل افندی	حسن اغا
ملا آغواغا	تحریرات کاتبی	ذکریا اغا
زینل اغا	دعوی کاتبی شاکر افندی	ایلیا اغا
علیقور اغا	مسند قاضی	یوان اغا
دیگری منحل	مصطفی افندی	
ملا پو واملان کاتبی احمد افندی تلفراف مدبری شکری افندی		
مجلس بلدیہ	بطامامور	احسانامور
رئیس ملا اغو	نصف قولو کیلایدن اغا	ماموری سلیمان اغا
کاتبی خلیل افندی	معاون	کاتبی محمد افندی
ملا صانع	سواری فخرات	انبار ماموری
ژیو و افندی	پیاده کان	یوسف اغا
	سویات	
	ماموری	
	یوسف افندی	

YENİ PAZAR SANCAĞI KAZÂ-YI KOLAŞIN

Kâimmakâmı: Osmân Efendi
Nâibi: Mahmûd Efendi
Mâl Müdîri: Halîl Efendi
Tahrîrât Kâtibi:
De'âvî Kâtibi: Şâkir Efendi
Sandık Emîni: Mustafâ Efendi

Meclis-i İdâre	Meclis-i De'âvî
Reîsi: Kâimmakâm A'zâ: Nâib Efendi Molla Aĝo Efendi Zeynel Aĝa Glikor Aĝa Diĝeri münhal	Reîsi: Nâib Mümeyyizân: Hasan Aĝa Zekerîyyâ Aĝa İliya Aĝa Yovan Aĝa

Tapu ve Emlâk Kâtibi: Ahmed Efendi
Telgraf Müdîri: Şükrî Efendi
Rûsûmât Me'mûri: Elmas Efendi

Meclis-i Belediye	Zâbita Me'mûrları		A'sâr Me'mûrları
Reîsi: Mola Aĝo Kâtibi: Halîl Efendi Molla Sâlih Jivo Efendi	Nefer		Me'mûri: Süleymân Aĝa Kâtibi: Mehmed Efendi Anbar Me'mûri: Yûsuf Aĝa
	1	Kol Vekili Aydın Aĝa	
	2	Mu'avini	
	4	Süvârî Neferât	
	14	Piyâdegân	

Rûsûmât

Me'mûri:
Yûsuf Efendi

NOVOPAZARSKI SANDŽAK KAZA KOLAŠIN

Kajmakam: Osman efendija
Naib: Mahmud efendija
Šef finansija: Halil efendija
Službenik za korespodenciju:
Referent za tužbe: Šakir efendija
Blagajnik: Mustafa efendija

Upravno vijeće	Sreski sud
Predsjednik: Kajmakam Članovi: Uvaženi naib Mula Ago efendija Zeinel-aga Glikor-aga Ostalo: Upražnjeno	Predsjednik: Naib Kancelarijski službenici: Hasan-aga Zekerija-aga Ilija-aga Jovan-aga

Službenik za zemljišne knjige i nekretnine: Ahmed efendija
Upravnik telegrafskog ureda: Šukri efendija
Poreski službenik: Elmas efendija

Opštinsko vijeće	Polijski službenici	Poreski službenici za poljoprivredne prihode										
Predsjednik: Mula Ago Sekretar: Halil efendija Mula Salih Uvaženi Živo	<table><tr><th>Broj službenika</th><th></th></tr><tr><td>1</td><td>Zamjenik kol-age</td></tr><tr><td>2</td><td>Pomoćnik (kol-age)</td></tr><tr><td>4</td><td>Konjanici</td></tr><tr><td>14</td><td>Pješadijci</td></tr></table>	Broj službenika		1	Zamjenik kol-age	2	Pomoćnik (kol-age)	4	Konjanici	14	Pješadijci	Službenik: Sulejman-aga Sekretar: Mehmed efendija Čuvar skladišta: Jusuf-aga
Broj službenika												
1	Zamjenik kol-age											
2	Pomoćnik (kol-age)											
4	Konjanici											
14	Pješadijci											

Poreska uprava

Službenik:
Jusuf efendija

[illegible]

YENİ PAZAR SANCAĞI											
Cins-i Emlâk	Seniçe	Yeni Pazar	Taşlıca	Yeni Varoş	Akova	Mitroviçe	Prepol	Berane	Turgovište	Kolaşin	Yekûn
Cevâmi ‘ ve Mescid	007	020	016	002	014	006	007	001	005	001	0079
Medâris	000	002	001	000	000	000	000	000	000	000	003
Hükümet Konağı	001	001	001	001	001	001	001	001	001	001	0010
Mekteb-i Rüşdiyye	000	001	000	000	001	000	001	000	000	000	0003
Mekâtib-i Sıbyan-ı Müslim	013	014	012	003	015	004	002	001	004	001	0069
Müdâvim Etfâl-ı Zükûr	442	392	225	079	431	093	110	000	110	080	1962
Etfâl-ı İnâs	120	190	040	030	159	031	015	000	040	040	0585
Han	024	041	012	011	007	004	006	006	004	036	0151
Dükkân ma’a mağaza	120	593	225	120	226	115	103	075	039	000	1615
Kelîsâ ve işkola	001	002	017	008	005	003	005	002	000	000	0043
Müdâvim Etfâl-ı Zükûr	015	040	159	045	026	020	020	000	000	000	0325
Etfâl-ı İnâs	000	030	000	007	008	010	003	000	000	000	0058
Havra	000	001	000								0001
Meyhane	000	000	000								0000

NOVOPAZARSKI SANDŽAK											
Vrsta nekretnine	Sjenica	Novi Pazar	Pļevlja	Nova Varoš	Bijelo Polje	Mitrovica	Prijepolje	Berane	Trgovište	Kolašin	Ukupno
Džamije i mesdžidi	7	20	16	2	14	6	7	1	5	1	79
Medâris	0	2	1	0	0	0	0	0	0	0	3
Hükümet Konağı	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
Mekteb-i Rüşdiyye	0	1	0	0	1	0	1	0	0	0	3
Mekâtib-i Sıbyan-ı Müslim	13	14	12	3	15	4	2	1	4	1	69
Müdâvim Etfâl-ı Zükûr	442	392	225	79	431	93	110	0	110	80	1962
Etfâl-ı İnâs	120	190	40	30	159	31	15	0	40	40	585
Han	24	41	12	11	7	4	6	6	4	36	151
Dükkân ma'a mağaza	120	593	225	120	226	115	103	75	39	0	1615
Kelîsâ ve işkola	1	2	17	8	5	3	5	2	0	0	0043
Müdâvim Etfâl-ı Zükûr	15	40	159	45	26	20	20	0	0	0	325
Etfâl-ı İnâs	0	30	0	7	8	10	3	0	0	0	58
Havra	0	1	0								1
Meyhane	0	0	0								0

سرای سنجائی ولایت داخلند بولناز طرق و معابر

سرای شهرند (قونجه) و (فونجه) و (ویسوفه) و (چلی بازاری)
قضا لرینه قدر منتظم شوسه بوللری وارد

یکی بازار سنجائی

سنجه قضا سندن (استرجه) قریه سنه بش و (اوجده) نهرینه
قدر بر و (یکی بازار) قضای جهته برحق ساعت مسافه لک
شوسه بولی وارد

یکی واروش قضا سنده کائن (اوجده) کپر بسندن (قرطوم)
قریه سنه قدر دوت ساعت و قریه مذکور دوت (یکی واروش)
قضا سنده دکن یکی ساعت مسافه لک شوسه طریق موجود در
(وانه) قصبه سندن (اقوه) قضا سنده قدر اوج ساعت
شوسه بولی وارد

ایزورنیو سنجائی

طوزله نیر قصبه سندن طوزله بالاییه یکی و (غاردچانجه)
قضا سنده سکر و (برجه) بر دوت و (ایزورنیو) قضا سنده دوت که
جمعا اون سکر ساعت شوسه طریق موجود در

Seniçe Kazâ'sından (İstrimçe) Karye'sine beş ve (Ufça) Nehr'ine kadar bir ve (Yenibazar) Kazâ'sı cihetine bir büyük sâ'at mesâfellik şose yolu vardır.

Yeni Varoş Kaza'sında kâin (Ufça) köprüsünden (Kratova) Karye'sine kadar dört sâ'at ve Karye-i mezkûrdan (Yeni Varoş) Kazâ'sına değin iki sâ'at mesâfellik şose tarîki mevcûddır. (Berane) Kasaba'sından (Akova) Kazâ'sına kadar üç sâ'atlık şose yolu vardır.

Od kaze Sjenica do sela Strmac pet, do rijeke Uvac jedan i do kaze Novi Pazar ima jedan i po sat makadamskog puta.

Od mosta Uvac u kazi Nova Varoš do sela Kratovo ima četiri sata, a od pomenutog sela do kaze Nova Varoš ima dva sata makadamskog puta.

Od kasabe Berane do kaze Bijelo Polje vodi makadamski put od tri sata.

POLJOPRIVREDNE KULTURE KOJE USPJEVAJU U
NOVOPAZARSKOM SANDŽAKU

۱۴۴

و یک چوق محصولات و بر مکه در
فونیچه قضا سی اراضینک دخی قوه نابتہ سی یوزده التی راده لرنده
و بغدادی و شعیر و هلده و مصرکی شیلر حصوله
کنور مکه در
و بشفاد و چلی پازاری و قلا دینه قضا لرنک محصولات
دخی بغدادی و فوقوردز و علف و شعیر و هلده دن عبارت
و بعض محللرنده سبزه دخی بتشد بر لمکه ایدوکی رهین
رتبه بداهتدر

ایزورنیق سنجائی

طوزله و برجقه قضا لرنده خطه و فوقوردز و شعیر و علف و کلاه
و کتان و اشلیوا تعبیر اولنور مشهور اریک حصوله کلور
بلینه و برجقه و قلعه و سر برنیچہ و ایزورنیق و غراد چانیچہ
قضا لرنده چیقان محصولات خطه و شعیر و چودار و
علف و فوقوردز و اریک مذکور و فصولیه و بوشکا امثال
شیلردن عبارتدر

یکی یازا سنجائی

سپینچه و یکی بازار و طاشلیجه و یکی واروش و اقوه و پیره پول
و برانه و ترغوبشته قضا لرینک کافه محصولات بقدا
و شعیر و علف و چودار و هلده دن عبارت ایسه ده بعض
محللر ده سبزه و ادیات حصوله کلور

بهک سنجایی

بهک قضا سی اراخیسنک قوه نابتہ سی (ایپیچه) و (اوستروشیچه)
قضا سنک اوسط درجه ده اولوپ بوا یکی قضا نک محصولات بقدا
و مصر و شعیر و هلده و داری و علف و چودار و قومپیر و کنان
و کنور و دخان دن عبارت در

معدن قضا سنک محصولات ذخی بهک و اوستروشیچه
قضا لرینک محصولات مائل ایسه ده اشبو قضا اراخیسنک
قوه نابتہ سی برنج و یاغ و بوشکا مشابہ محصولات بشدیر مک
صلاحیتی وارد

تراونیکی سنجایی

یاپیچه و افحصار و غلاموج قضا لری اراخیسنک قوه نابتہ سی

YENİ PAZAR SANCAĞI

Seniçe ve Yeni Pazar ve Taşlıca ve Yeni Varoş ve Akova ve Prepol ve Berane ve Trgovište kazâlarının kâfe-i mahsûlatı buğday ve şa'ır ve 'alef ve çavdar ve heldeden 'ibâret ise de ba'zı mahallerinde sebze ve irik mahsûle gelir.

NOVOPAZASKI SANDŽAK

Iako cejelokupan rod u kazama Sjenica, Novi Pazar, Pljevlja, Bijelo Polje, Prijepolje, Berane i Trgovište čine pšenica, ječam, ovas, raž i heljda u pojedinim dijelovima uspijevaju i povrće i šljiva.

Seniçe ve Yeni Pazar ve Taşlıca ve Yeni Varoš ve Akova ve Mitroviçe ve Kolašin ve Berane ve Trgovište kazâlarının kâffesinde kilim ve seccâde ve beşkir ve keçe ve ‘abâ ve şayâk ve çorap ve kuşak ve şalvar gibi şeyler ile yemeni ve çizme yapılır.

U svim kazama kao što su Novi Pazar, Pljevlja, Nova Varoš, Bijelo Polje, Mitrovica, Kolašin, Berane i Trgovište proizvode se stvari kao što su ćilimi, sedžade, peškiri, gruba tkanina, abe, šajaci, čarape, pojasevi i šalvare, kao i jemenija i čizme.

برعربہ اودون اوج غروشدن نہایت غروشه قدر
صافلقدہ اولدینی جھتلہ نہرا خطب وکراستہ نک نقلی
محتاج دکلا در

لماشلیجہ قضا سندی دورمطر و اوپیزر ولویچنا و لیساج
و بونتن و جبر نورج نام بالقانلر موجود اولوپ بونلردہ
اکثر یا جام و میشہ وقاین اغاچلری وارد در قس طاشلیجہ
قصبہ سی اہالیسی مذکور اور مانلردن اشجار قطع ابلہ
نہرا قصبہ یر نقل و اورادہ استغ ایڈہ رک بعدہ یوک
یوک صا تر ل

یکی واروش قضا سندی ایزلا تار و ماختا و برازنا و یورناج
و وچیا غلاوہ و پانیہ و بیج و شربا نویک و اوژال
و ماچو غورہ و ماغورہ و چاواق نام بالقانلر واقع و بونلرک
بعضیسی جام و بعضیسی میشہ وقاین اشجار یرخی جامع
اولوپ انحق اورادہ کراستہ نک نہرا نقلی شمدی بہ قدر
عادت ابدلما مشدر

اقوہ قضا سنک اطراف اربعہ سی اور ماندن عبارت
اولوپ بونلردن الیوکی خراچینہ واسقوچی غورینا نام
اور مانلردن و درونلرندہ بر وایکی و اوج ارشون عرضندہ
قاین و میشہ اشجاری وارد در قضا مز بوردن جریان ابدن

ایم نهری واسطه سیله اهلای محلیه مذکور اورمانلردن
 درون قصبه یه خطب نقل و یوکنی قرق پاره دن ایکی غروشه
 قدر صا ترلر

متر و یچه قضا سنده شالیه و فوزازو و او فوشو طوه و سلاوه
 نام بالقانلر موجود در و بونلرده میشه و قاین و قواق
 اغاچلری وارد در
 پره بول قضا سنده پاوریه و اوزال و راونا غوده و زیارین
 و ویلا قواج و برازدیچه نام اورمانلر واقع و میشه و قاین
 اغاچلری جا معلودر

براینه قضا سنده سقریچه و اسمیلا و یچه و یوقولین و طورین
 و بلا سیچه نام بالقانلر موجود در بونلرک بعضی سنده چام
 و قاین و بعضی سنده یا لکڑ چام اغاچلری وارد در
 نرغویشته قضا سنده اصوبن و پلاح و طور بیان و حابلا
 و اثرلیب و سینو وینه و موقره نام اورمانلر واقع چام و قاین
 اغاچلری جا معدر

قولاشین قضا سنده قولوچ و بلا سیچه و سینا وینه و یاریچه
 نام بالقانلر موجود و بوالقانلر قصبه یه ایکی ساعت ن الی
 ساعت قدر بعید اولوب درونلرند چام و قاین اغاچلری
 وارد در و بواورمانلردن یا لکڑ اهلای قضا اودون و کراسته

146-147

Akova Kazâsı'nın etrâf-ı erba'ası ormandan 'ibâret olup bunlardan en büyüğü Hramçine ve İskoçigorine nâm balkanlardır. Ve derûnlarında bir ve iki ve üç arşun 'arzında kayın ve mişe eşcârı vardır. Kazâ-i mezbûreden cereyân iden Lim Nehri vâsıtasıyla ahâlî-i mahalliye mezkûr ormanlardan derûn-ı kasabaya hatab nakl ve yükünü kırk paradan iki guruşa kadar satarlar.

146-147

Kaza Bijelo Polje je sa sve četiri strane okružena šumom i planinama od kojih su najveće planine Ramčina i Skočigorina. Sastoji se od stabala bukve i hrasta širine od jedan, dva i tri aršina. Lokalno stanovništvo iz pomenutih šuma posredstvom rijeke Lim koja teče kroz pomenutu kazu prevozi drva do kasabe čiji jedan tovar prodaju za četrdeset para do dva groša.

لیم نهری واسطه سیله اهالی محلیه مذکور اورمانلرده
 درون قصبه یه خطب نقل و یوکنی فرق باره دت ایکی غروشه
 قدر صا تر لر

منو یجه قضا سنده شالیه و فوزازو و اوفوشو طوه و سلاونه
 نام بالقانلر موجود در و بونلر ده میشه و قاین و قواق
 اغاچلری وارد در

پره بول قضا سنده پاوریه و اوزال و اونا غوده و زایارین
 و و بلا قواج و برازدیجه نام اورمانلر واقع و میشه و قاین
 اغاچلری بی جا معدود در

براینه قضا سنده سقریجه و اسمیلا و یجه و یو فولین و طورین
 و بلا سیجه نام بالقانلر موجود در بونلر که بعضی سنده چام
 و قاین و بعضی سنده یالکر چام اغاچلری وارد در

ترغویشته قضا سنده اصوین و پلاح و طور بیان و حایلا
 و اثر لیب و سینو وینه و موقره نام اورمانلر واقع چام و قاین
 اغاچلری بی جا معدود در

قولاشین قضا سنده قولوچ و بلا سیجه و سینا وینه و یاریجه
 نام بالقانلر موجود و بونلر قصبه یه ایکی ساعت ن الی
 ساعت قدر بعید اولوب درونلر ده چام و قاین اغاچلری
 وارد در و بونلر ناملر ده یالکر اهالی قضا اودون و کراسته

قطع و بوبك بوبك نقل ايله فروخت ايدرلر

بهنگر شينج

نوه سل قضا سنده چر نو بجه و چر ناو بجه و اوبيا هيان بجه
واو صيوه نام اورمانلر واقع و اكثريسي چام اشجاريني
جامعده

قرويه قضا سنده دبروسلو و ريسواچ و راويك نام
اورمانلر واردر درونلرند چام و ميشه و كوركناغاجلري
موجود در و مذكور بالقانلردن كراسته قطعيله نهرا هر
طرفه نقل و ايصال اولنه بيلور

معدن قضا سنده پاپره و فراموشه نام اورمانلر بولنور
و حاوي اولد قلري كبير و صغير ميشه و قره اغاج و كوركناغ
اشجارى اورمان اداره سي طرفندن بالمزايده طالب اولنلره
فروخت اولنور

قوسناينجه قضا سنده و انهار سواحلنده پانير و و قوزاره
و بروساره و راستقا و انجيقا نام اورمانلر اولوپ و بولنلره جسيم
ميشه و قايين اغاجلري اولوپ اشجار مذكوره اورمان اداره سي
جانبندن بالمزايده طالبه بيع و فراغ اولمقده در

147-148

Kolašin kazâsında Kluç ve Bilasiçe ve Sinavine ve Bariçe nâm balkanlar mevcûd ve bu balkanlar kasabaya iki sâ‘atden altı sâ‘at kadar ba‘îd olub derûnlarında çam ve kayın ağaçları vardır ve bu ormanlardan yalnız ehâlî-i kazâ odun ve keraste kat‘ ve yük yük nakl ile feruht iderler.

147-148

U kazi Kolašin nalaze se planine pod imenom Ključ, Bjelasica, Sinjajevina i Barice. Ove planine su udaljene dva do šest sati od kasabe i one obiluju borovim i bukovim drvetom. U ovim šumama samo stanovništvo kaze sječe drvo i građu, a zatim ih transportuju u tovarima i prodaju.

یگی بازار سیبچه

سیبچه قضا سندن ریفه و یابلا نیچه و وایه و استاونه
و بر نیچه ایله دهاون یکی عدد آنها جاریدر و بوتلریش
نجانلری درون قضا ده اولوپ بر برینه ابر و ابر و محللر ده
قاریشور و صکره اکثری سالف الذکر لیم نهرینه دو کیلور
یکی بازار قضا سندن ابره و راشقه و یوشانیچه و دژوه
نام نهرلر جاریدر

طاشلیچه قضا سندن کهوتینه و ابرمق و رادیریفه و لوقاویچه
و طار و یچینیچه نام صولر جاریدر
یکی واروش قضا سندن یوورالا و پرستوینه و لیسو نیچه
و غورینه نام آنها جاریدی و لیم نهرینه منصب
و منشی اولورلر

اقوه قضا سندن لیم و لوبو نیچه و لشنیچه و پتینیچه و
بستر نیچه نام نهرلر جریان و مذکور لیم نهری غو سینه
قضا سنده واقع پلاوه السنده کی کولدت نجانلر ایدر
و پریوی ناحیه سنده غر بود و دین نهرینه قاریشور
و مذکور لیم نهرینلر جسامتنه و ساحلنده بیوک اورما لریک
بولمنسه نظر نهر غر بود اولدنیچه تطهیر و اشک اتصال

ایدن بوللر تنظیم قلمش اولسه هر درونده فایق ایشلند برلسه
وهمده ابنیه ایچون مقتضی کراسته نك هب نهرا نقلی ممکن
اوله بیلور ایدی

منویمه قضا سندن ایلر ولوسته وستیمجه نام
انهار جاری اولور و برنجیسنک منبی ترغویشته قضا سنده
وایکنجیسنک منبی منویمه قصبه سندن یارم ساعت مسافرده
واوچنجیسنک منبی پریشته قضا سنده بولنوب مذکور ایلر
نهری راشقه قولر و مائده راشقه نهرینه قاریشور
پره بول قضا سندن دخی مزبور لیم نهرا ایله دهالقی
عدد صو جریان ایدوب والنسی دخی مذکور لیم نهرینه
منصب اولورلر

برانه قضا سندن لیم نهری ویدی عدد صو جاری اولور
واکثریسی دخی سالف الذکر لیه نهرینه دوکیلور اتق
الذکر ایبر نهری ایله کلیسوره و پردناق وغودوه نام
صولر ترغویشته قصبه سته بش ساعت مسافه محلدن جاری
و بونلرک منبعلری قضاء مذکور داخلنده اولوب مذکور
ایبو نهرینه منصب اولورلر

قوللاشین قضا سندن طاره نهری وستیمچه و بلاستیمچه
واستطارییمچه نام صولر جریان و مذکور طاره نهری قره طاغ

156-157

Akova Kazâsı'ndan Lim ve Luboviçe ve Leşniçe ve Petniçe ve Bisteriçe nâm nehirler cereyân ve mezkûr Lim Nehri Gusine Kazâsı'nda vâki' Plave altındaki gölden nebe'ân ider ve Priboy Nahiyesi'nde mezkûr Drin Nehri'ne karuşur.

Ve mezbûr Lim Nehri'nin cesâmetine ve sâhilinde büyük ormanların bulunmasına nazaran nehr-i mezkûr oldukça tathîr ve ona ittisâl iden yollar tanzim kılınmış olsa hem derûnunda kayık işletdirilmesi ve hem de ebniye için muktazî kerâstenin hep nehren nakl ve tedârik idilmesi mümkün olabilür idi.

156-157

Kroz kazu Bijelo Polje teku rijeke pod imenom Lim, Ljuboviđa, Lješnica, Petnjica i Bistrica. Rijeka Lim izvire iz Plavskog jezera koje se nalazi u kazi Gusinje i ulijeva se u rijeku Drinu u nahiji Priboj.

Pošto je rijeka Lim velika i na svojim obalama ima velike šume, ukoliko bi se ista rijeka očistila i pristupni putevi uredili, bilo bi moguće angažazovati splavove, kao i u kontinuitetu rječnim putem potrebnu građu prevoziti i dopremati za gradnju objekata.

ایدن بولر تنظیم قلمش اولسه هر درونده فایق ایشلند برلسه
وهمده اینه ایچون مقتضی کراسنه نک هب نهرا نقلی مکن
اوله بیلور ایدی

منروچه قضا سندن ایلر ولوسته وستینجه نام
انهار جاری اولور و برنجیسنک منعی ترغویشته قضا سنده
وایکچیسنک منعی منروچه قصبه سندن یارم ساعت مسافرده
وایکچیسنک منعی پریشته قضا سنده بولوب مذکور ایلر
نهری راشقه قولور و ماتنده راشقه نهرینه قاریشور
پره بول قضا سندن دخی مریور لیم نهرا ایله دهالتی
عدد صو جریان ایدوب والنسی دخی مذکور لیم نهرینه
منصب اولور لر

برانه قضا سندن لیم نهری ویدی عدد صو جاری اولور
واکثریسی دخی سالف الذکر لیم نهرینه دو کیلور آنق
الذکر ایبر نهری ایله کلیسوره و پردناق وغودوه نام
صولر ترغویشته قصبه سته بش ساعت مسافه محلدن جاری
و بولرک منبعلری قضاء مذکور داخلنده اولوب مذکور
ایدر نهرینه منصب اولور لر

قولاشین قضا سندن طاره نهری وستینجه و بلاستینجه
واستطاریجه نام صولر جریان و مذکور طاره نهری قره طاغ

داخلنده کائن وروشه بالقائدت بنعان ایدر و بونلردن طاری
نهری زکری سبقت ایدن درین نهر کیپرینه و قصوری دخی مذکور
طایفه نهرینه منصب و منتهی اولورلر

بهنک سنجایی

بهنک قضا سندن اوند نهری جاریدر مذکور اوند نهری
اوزرنده جسیم دکرمانلر و اوج عدد حرارخانه وارد و بوندن
ماعدا دخی اونسه و قوله نام چایلر جاریدر و مذکور اوند نهری اوراده
جسامت کسب ایله کی جغتیل دروننده واپور ایشلندیر یله بیلور
معدن قضا سندن سانه نهر کیبری ایله سکر عدد چای
جاری و مذکور سانه نهرینک منبجی کویمصار ناحیه سنده کائن
بلیقه قریه سنده واقعدر

فوستا بیچه قضا سندن اوند و سانه و بایره نام انهار ایله دیگر
چایلر وحدودنده کذلک صوم نهر کییزی جریان ایدوپ بونلرده
بیوک قایقلار ایشلمکده در

پریدور قضا سندن قوراج نام چای و مذکور سانه نهری
جاری اولوپ نهر مذکورده ایشلیان قایقلر واسطه سیله
اوستریا اولکاسنه و مریه طرفنه ذخائر نقل و اورادن
پریدور قصبه سنه امنه جلب اولنمقده در و نهر مذکور ایله

157-158

Kolaşın kazâsından Tara nehri ve Sinaça ve Bilasniçe ve İstitariçe nâm sular cereyân ve mezkûr Tara nehri Karadağ dâhilinde kâin Veruşa balkanından neb'ân ider ve bunlardan Tara nehri zikri sebkât iden Drin nehr-i kebîrine ve kusûrî dahî mezkûr Tara nehrine munsab ve müntehâ olurlar.

157-158

Kroz ovu kazu teče rijeka Tara, kao i rijeke pod imenom Svinjača, Bjelasica i Štitarica. Pomenuta rijeka Tara izvire na planini Veruša. Tara se ulijeva u spomenutu veliku rijeku Drinu dok se ostale ulijevaju u samu rijeku Taru gdje i završavaju.

RECENZIJA

U medicini postoji jednostavno pravilo, a i u većini primijenjenih nauka, da je “dijagnoza pola lijeka”. Ako historijat bolesti nije tačno poznat, ni dijagnoza neće biti potpuno ispravna, pa stoga ni liječenje neće biti optimalno uspješno. Otuda je važnost poznavanja historijata određene pojave ili događaja usko vezana za svaki segment našeg života. Bez uvida u historiju ne možemo razviti ili poboljšati sposobnosti za suočavanje sa novim izazovima u životu.

Dakle, historiografija nije samo predmet hvalisanja, teorijske rasprave i avanturizma, već je, poput ostalih nauka, neizostavni element naše životne aktivnosti u svim njenim aspektima. Arhivska građa predstavlja memoriju jedne nacije i simbol njenog postojanja, kao što igraključnu ulogu u otkrivanju događaja i historijskih činjenica. Ona sadrži informacije o važnim prekretnicima u životima ljudskih zajednica i država, kao što doprinosi shvatanju procesa i fazanjihtovog napretka, te stagnacije u prethodnim vremenima.

Francuski historičar August Thierry rekao je: **„Ljudska društva ne žive samo u sadašnjosti, već se i bave svojom prošlošću kako bi oblikovala svoju budućnost.“**

Arhivski dokument je jedan od izvora historiografije, jer sadrži informacije od značaja i smatra se svjedokom događaja koji poznaje njihove detalje. Arhivski dokument je historičarevo ogledalo i njegovo sredstvo za istraživanje i prikazivanje historijskih činjenica široj javnosti.

Dokumenti koji se nalaze u osmanskim arhivima smatraju se jednim od najvažnijih historijskih izvora, ne samo u proučavanju historije Osmanskog carstva, već i historije velikog broja zemalja, uključujući i Balkanske države, u kojem je osmanski uticaj kroz vjekove dominirao u različitim aspektima političkog, kulturnog, ekonomskog i društvenog života.

Salname, kao osmanski službeni godišnjaci, počele su se objavljivati prvi put 1847. godine. Kasnije su ih izdavala ministarstva, pokrajine i fizičke osobe, a njihova vrsta i broj su se vremenom povećavali. Osmanski godišnjaci su po svom sadržaju značajni izvori koji pružaju podatke o historiji, geografiji, stanovništvu, administrativnim, vojnim, pravnim organizacijama, ekonomskoj situaciji, obrazovnoj strukturi države i pokrajina godinu dana prije datuma objavljivanja. Stoga su i neizostavni pri istraživanjima novijeg perioda Osmanskog carstva i njegovih pokrajina.

Pripala mi je posebna čast, ali i odgovornost, pregleda i lektorisanja dijela salnama Bosanskog vilajeta koji se odnosi na područja Bijelog Polja i Kolašina. Mr. Nesip Pepić i mr. Dženana Murselović obavili su transkripciju sa osmanskog na tursku latinicu, te prijevod ovog dijela salnama na bosanski jezik. Komparacijom originalnog teksta, transkripcije i prijeвода, utvrdio sam da su oba ova naša istraživača i naučnika bili maksimalno dosljedni i držali standardnih normi koje se primjenjuju u obradi ove vrste dokumenata.

Rad na osmanskoj arhivskoj građi ne odnosi se samo na prevođenje, već podrazumijeva upotrebu niza stečenih znanja, sposobnosti i iskustava da bi značenja dokumenata bila predstavljena u vjerodostojnom naučnom okviru i formi. Stoga, bez imalo sumnje, njihovo nesebično zalaganje će predstavljati veliki doprinos razumijevanju historijskog perioda u kojem je Osmanska imperija doživjela niz unutrašnjih administrativnih reformi, kao što je na globalnom i regionalnom nivou došlo do novih političkih i geostrateških preslaganja, koja su rezultat imala slabljenje njenog uticaja na Balkanu, a zatim njeno djelomično, i u konačnici, potpuno povlačenje.

Također, ovaj rad će biti od izuzetne važnosti za shvatanje funkcionisanja osmanske vlasti u provincijama i nižim administrativnim jedinicama, kao što će pomoći rješavanju mnogih enigmi vezanih za identitet i porijeklo osoba koje su u to doba na ovim balkanskim područjima obnašale državne funkcije.

Prema tome, iz svih navedenih razloga svesrdno preporučujem objavljivanje ovih radova.

Sarajevo, 31.10.2024.

dr.sci. Emir Demir

